

DE POST JAARVERSLAG 2008

VERTROUWEN,

HET ZESDE ZINTUIG

VERTROUWEN
WEKKEN

ONZE MISSIE

Wij willen het toonaangevende postbedrijf zijn, waarin klanten hun vertrouwen stellen voor de fysieke en beveiligde elektronische verdeling van hun zendingen, en voor aantrekkelijke financiële producten.

Door onze gedrevenheid en de eenvoud van onze processen munten wij uit in dienstverlening aan onze klanten en aan de samenleving.

OP 31 DECEMBER

2008 2007

MILJOEN EUR

GEPUBLICEEERDE KERNCIJFERS VAN DE RESULTATENREKENING EN BALANS

Bedrijfsopbrengsten	2.262,4	2.276,4
EBITDA	360,5	195,1
Bedrijfsresultaat (EBIT)	269,4	96,4
Winst beschikbaar voor verdeling	221,8	64,9

KERNCIJFERS OP EEN VERGELIJKBARE BASIS

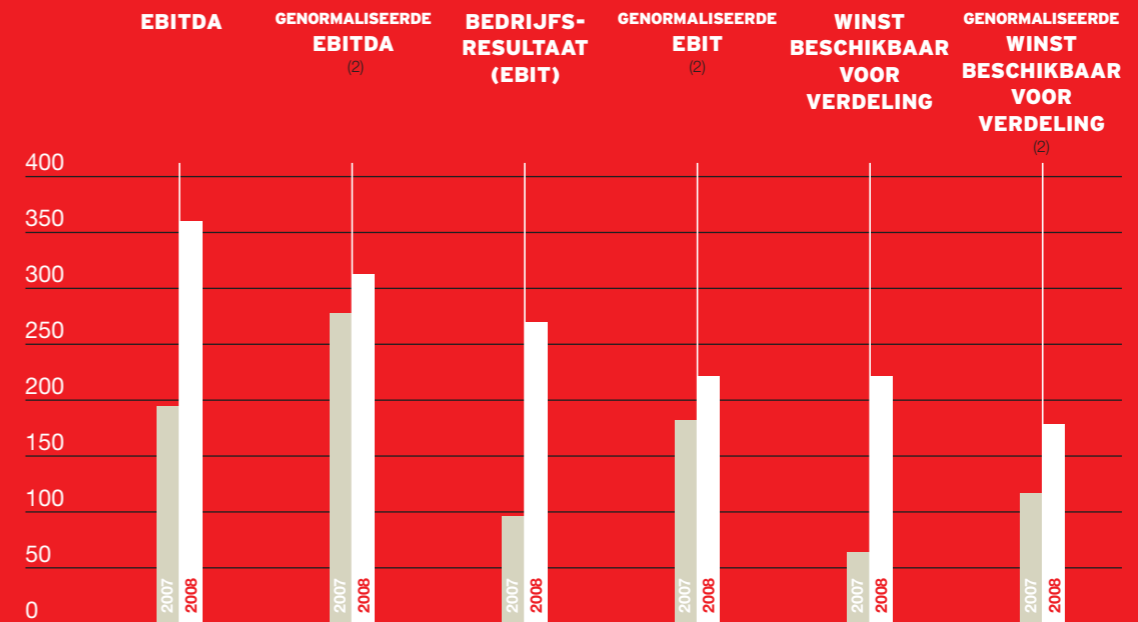
Vergelijkbaar genormaliseerd bedrijfsresultaat ⁽¹⁾	2.262,4	2.213,9
Genormaliseerde EBITDA ⁽²⁾	312,5	277,7
Genormaliseerde EBIT ⁽²⁾	221,9	182,7
Genormaliseerde winst beschikbaar voor verdeling ⁽²⁾	178,7	117,1

OVERIGE KERNCIJFERS

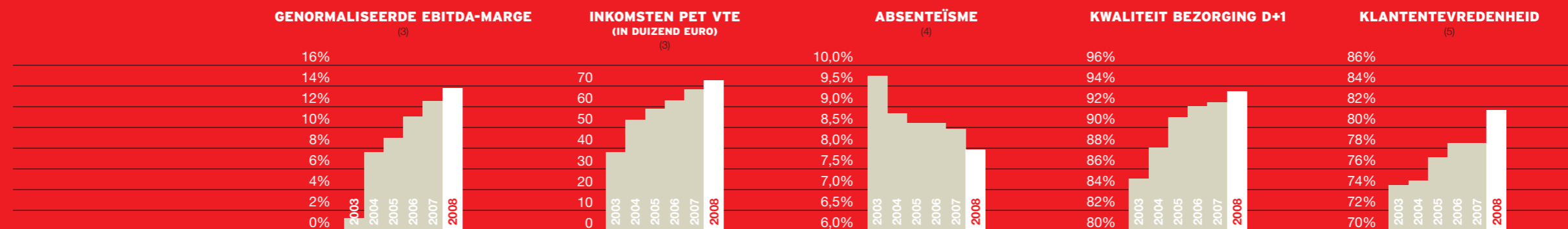
Operationele vrije kasstroom	266,1	136,3
Eigen vermogen	930,1	805,7
Dividend per aandeel	419,0	148,4
Aantal werknemers (personen op jaareinde)	35.313	37.526
Aantal werknemers (VTE op jaareinde)	30.660	32.571

KERNCIJFERS VAN DE RESULTATENREKENING

MILJOEN EUR

VERANDERING (2003-2008)

(1) Niet-recurrente zaken werden geëlimineerd voor beide jaren en de herwerkte bedrijfsinkomsten van 2007 bevatten niet de bijdrage van Asterion over de eerste 8 maand maar wel deze van Certipost voor de eerste 7 maand, zodanig dat de inkomsten vergelijkbaar zijn met deze van 2008.

(2) Niet-recurrente zaken werden geëlimineerd voor beide jaren. De verandering in perimeter betreffende Asterion en Certipost heeft geen belangrijke impact op deze lijnen.

(3) De genormaliseerde EBITDA-marge en inkomsten per VTE van 2003 en 2004 zijn gebaseerd op Belgian Gaap cijfers. Voor 2005, 2006, 2007 en 2008 zijn ze op IFRS cijfers gebaseerd.

(4) Absenteïsme: tijd waarin wegens ziekte of arbeidsongeval geen prestaties geleverd worden, terwijl dat toch voorzien is in het statuut of het arbeidscontract (aantal werkdagen ziekte/aantal voorziene werkdagen).

(5) Constante methodologie - Algemene tevredenheid over de diensten van De Post gemeten op een schaal van 1 tot 7 (% tevreden klanten dat 5, 6 of 7 antwoordde op de vraag "Hoe tevreden bent u in het algemeen over De Post?").

2008

KERNCIJFERS

INHOUD

05	Voorwoord van Martine Durez, Voorzitster van de Raad van Bestuur
07	Voorwoord van Johnny Thijs, CEO
10	Strategie
14	Projecten
18	Klanten
22	Medewerkers
26	Maatschappelijk verantwoordelijk
28	Corporate governance
33	Financieel jaarverslag
93	Verslag van het College van Commissarissen - Bedrijfsrevisoren
96	Contacten

**VOORWOORD VAN MARTINE DUREZ,
VOORZITSTER VAN DE RAAD VAN BESTUUR**

VERTROUWEN IN DE TOEKOMST

2008 was een moeilijk jaar, met het begin van een wereldwijde recessie. En toch deed De Post het goed in de voorbije 12 maanden: onze resultaten zijn beter dan die van 2007 en beantwoorden aan onze doelstellingen. Op een vergelijkbare basis (d.w.z. na eliminatie van de eenmalige elementen en met een vergelijkbare Groepsperimeter) steeg de omzet met 2,2% van 2.214 miljoen euro tot 2.262 miljoen euro; het genormaliseerde operationeel resultaat (EBIT) steeg met 22%, van 183 miljoen euro tot 222 miljoen euro.

Die knappe cijfers wist de Groep te combineren met een verbetering van de kwaliteit van de diensten. Tegelijk werd het veranderingsproces voortgezet om de onderneming voor te bereiden op de volledige liberalisering van de postsector in 2011. Wat de doelstellingen van ons strategisch plan betreft, zitten we volkomen op schema.

Uit naam van de Raad van Bestuur wil ik Johnny Thijs en alle postmedewerkers bedanken en feliciteren voor de manier waarop het bedrijf die moeilijke maar noodzakelijke omvormingen doorvoert.

De voorbije jaren stonden in het teken van ingrijpende veranderingen bij De Post. Zowel binnen het bedrijf als bij de klanten zorgden die soms voor ongerustheid en zelfs enig onbegrip. Vandaag stellen we echter vast dat ons markt-aandeel groeit en dat het vertrouwen in De Post toeneemt. Ook de medewerkers hebben opnieuw vertrouwen in de toekomst. Dat bleek duidelijk uit een interne enquête over hun tevredenheid op het werk. De vooruitgang tegenover 2007 is frappant: het aantal zeer tevreden medewerkers steeg met 11%, terwijl het aantal ontevreden medewerkers met 6% daalde.

Alleen wanneer alle medewerkers dag na dag uitstekend werk verrichten en een voorbeeld zijn voor de anderen, kunnen we dat vertrouwen verdienen. Dat uit zich ook in de manier waarop het bedrijf concreet zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid opneemt: het Directiecomité ging in 2008 na hoever De Post op dit vlak staat en heeft enkele nieuwe krachtige doelstellingen bepaald. De Post doet vandaag al heel wat op het vlak van preventie en veiligheid, psychosociale begeleiding en de strijd tegen discriminatie en om deontologisch gedrag te stimuleren.

De Post heeft evenwel beslist om een tandje bij te steken en haar opdracht van zorgzame onderneming helemaal waar te maken. Zo zal ze bijkomende inspanningen leveren op het vlak van CO₂-vermindering en de bevordering van diversiteit. Er zal bijvoorbeeld werk gemaakt worden van een sterkere aanwezigheid van vrouwen op kaderniveau.

De Post startte 2008 met een mediacampagne onder het thema "Wie anders?". Een erg krachtige boodschap! Ze toont aan dat we vertrouwen hebben in de toekomst van De Post.

VOORWOORD VAN JOHNNY THIJS, CEO

DE KRACHT VAN VERTROUWEN

2008 was voor De Post een goed jaar. Hoewel de economie in de tweede helft van het jaar begon te vertragen, slaagde De Post erin om de positieve lijn van de voorbije jaren door te trekken en andermaal goede resultaten neer te zetten, zelfs nog betere dan het jaar voordien. Ik wil dan ook alle medewerkers van De Post bedanken voor hun inzet, en mevrouw Durez en de leden van de Raad van Bestuur bedanken voor hun vertrouwen.

De Post is erin geslaagd om haar financiële gezondheid te verbeteren en tezelfdertijd verder werk te maken van de grote veranderingsprojecten om haar efficiëntie en concurrentievermogen op te voeren. In 2008 hebben we onder andere onze pakketactiviteiten gebundeld en een coherent aanbod op het vlak van document management uitgewerkt.

Operationeel boekten we reële vooruitgang. De kwaliteit van onze dienstverlening is jaar na jaar verbeterd. In 2008 werd 93,6 % van de briefwisseling bezorgd op Dag+1. Ook de klantentevredenheid zit in de lift: 81,7 % van onze klanten zegt tevreden of zeer tevreden te zijn (tegenover 78,5 % in 2007). Nu de volledige openstelling van de postmarkt in 2011 met rasse schreden nadert, zijn die cijfers natuurlijk uitermate belangrijk.

De tevredenheid van onze medewerkers is echter even belangrijk. In 2008 heeft een intern onderzoek bij alle medewerkers van De Post uitgewezen dat zij steeds meer beseffen dat verandering noodzakelijk is en dat ze gedreven zijn om eraan mee te werken.

2008 was ook het jaar waarin de Europese Unie besloot om de postmarkt volledig vrij te maken in 2011. De federale regering heeft de principes van het nieuwe Belgische regelgevende kader vastgelegd, die in de loop van 2009 zullen worden omgezet in wetteksten. Alle betrokkenen weten nu aan welke regels zij zich op de vrijgemaakte markt zullen moeten houden.

Vast staat in ieder geval dat de markt volledig wordt vrijgemaakt in 2011 en dat De Post nieuwe concurrenten zal zien neerstrijken op haar markt. Daarom moeten we ons Strategisch Plan onverkort verder uitvoeren. Het zal ons in staat stellen om nog efficiënter te worden, onze klanten beter te bedienen en ons productaanbod af te stemmen op hun behoeften. We gaan verder op de ingeslagen weg van veranderingen, en we blijven dat doen in overleg met de vakbonden en zonder naakte ontslagen.

De goede resultaten van 2008 mogen onze waakzaamheid dus niet ondergraven. Elke vertraging of afzwakking van de geplande hervormingen kan er immers voor zorgen dat we in 2011 zwakker aan de meet verschijnen.

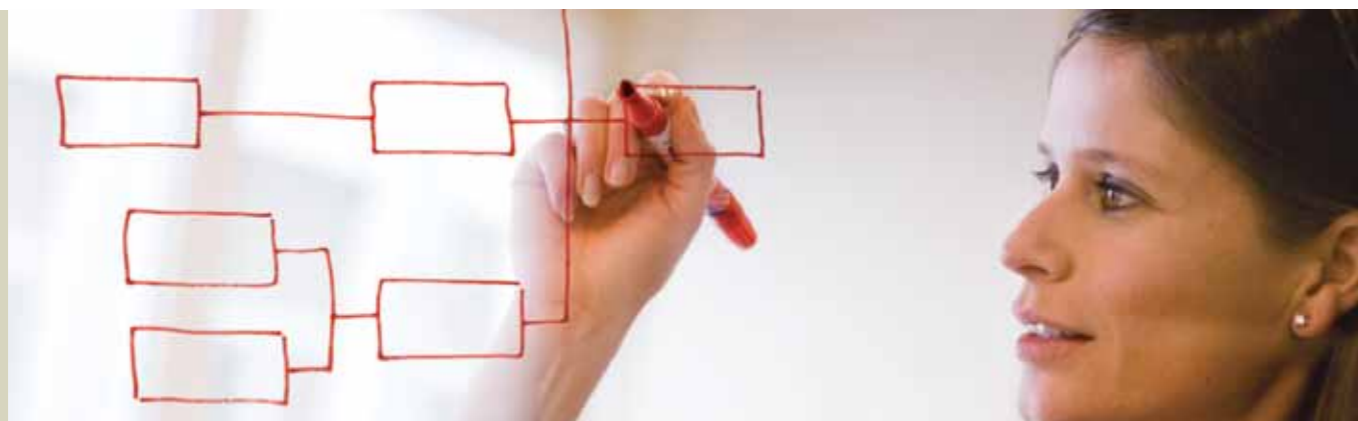
Onze strategie berust meer dan ooit op het vergroten van het vertrouwen van onze klanten. Hun vertrouwen in onze prijs-kwaliteitverhouding zal ons in staat stellen om het verschil te maken met de concurrentie. Daarom staat dit jaarverslag volledig in het teken van het "Vertrouwen".

VERTROUWEN DOOR ONS

ZICHT

OP DE TOEKOMST

STRATEGIE

Al verschillende jaren leeft De Post op het ritme van verandering. Die verandering is voortdurend en overal sterk voelbaar, maar we kunnen er niet omheen. Begin de jaren 2000 kregen we immers af te rekenen met een situatie die onze toekomst ernstig in het gedrang zou kunnen brengen: alarmerende financiële verliezen in 2002 en 2003, concurrentie die steeds meer de kop opstak, grote druk op de postvolumes, vervanging door elektronische communicatiemiddelen en een kantorennet dat zwaar verlieslatend was en niet was aangepast aan de behoeften van onze klanten. Verder was de kwaliteit van de postbezorging laag, lag de tevredenheid van onze klanten en medewerkers onder het gemiddelde, behaalden we een absentiepercentage van haast 10% enz.

Sindsdien heeft De Post al een hele weg afgelegd. Er werden heel wat projecten ingevoerd in elk activiteiten-domein en in elke afdeling. Elke medewerker kreeg ermee te maken. Zo werden de postboderondes helemaal herzien om ze beter op elkaar af te stemmen en efficiënter te maken en werden er nieuwe, hypermoderne sorteercentra gebouwd. Daardoor is onze hele logistieke keten nu veel performanter en hebben we extra troeven in handen die ons competitiever maken.

Dankzij die projecten haalden we in 2008 voor het eerst de kwaliteitsdoelstellingen uit het Beheerscontract dat met de Belgische overheid werd afgesloten: meer dan 95% van de zendingen wordt binnen de vooropgestelde termijn bezorgd.

Nieuwe producten werden toegevoegd in ons aanbod voor pakketten, huis-aan-huiszendingen, elektronische briefwisseling en hybride oplossingen.

Ons netwerk verkooppunten onderging de afgelopen drie jaar een heuse gedaanteverandering. We hebben de basispostproducten bereikbaarder gemaakt door PostPunten te vestigen, door het aantal zegelwinkels te vergroten en door de eShop, de webwinkel van De Post, op te richten.

Ook de tevredenheid van onze klanten ging de afgelopen zes jaar onafgebroken de goede kant op: in 2003 was 75% van onze klanten tevreden; in 2008 steeg dat percentage tot 82%.

In 2008 steeg de motivatie van onze medewerkers met 10%; het absentiepercentage kende andermaal een beduidende daling en dook voor het eerst onder de lat van 8%. Het daalt geleidelijk verder naar de doelstelling van 7%.

EEN ORGANISATIE DIE NOG DICHTER BIJ ONZE KLANTEN STAAT

Op een markt die sterk aan concurrentie onderhevig is, moet je voortdurend vooruitlopen op de behoeften van de klant, naar hem luisteren, producten ontwikkelen die hij nodig heeft en hem die aanbieden op een manier die hem het beste past. Daarom hebben we onze organisatie herzien, waarbij we de klant als uitgangspunt genomen hebben. We willen zijn vertrouwen genieten en daarom bestaat onze organisatie sinds 1 januari 2008 uit drie commerciële afdelingen. Daarin staat telkens een bepaald soort klant centraal. Zo willen we ervoor zorgen dat onze producten en diensten echt voldoen aan de grootste behoeften van onze klanten.

ONZE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN:

- We verdedigen onze basisactiviteiten door onze klanten een aantrekkelijke prijs-kwaliteitverhouding en volledige en toegankelijke oplossingen te bieden. Onze basisactiviteiten zijn (1) de fysieke levering; (2) de beveiligde elektronische levering; (3) eenvoudige en doorzichtige financiële producten.
- We benutten de groeimogelijkheden rondom onze basisactiviteiten zonder al te zeer van deze laatste af te wijken.
- We beschermen en verhogen onze rendabiliteit door onze productiviteit voortdurend op te drijven en onze kosten onder controle te houden.
- Gemotiveerde en gerespecteerde medewerkers met zin voor verantwoordelijkheid voeren hun taken op perfecte wijze uit.
- In al wat we doen willen we een evenwicht bewaren tussen onze economische levensvatbaarheid op een concurrentiële markt en datgene wat de Belgische samenleving van een overheidsbedrijf verwacht.

De afdeling **"Enterprise"** staat in voor alle commerciële relaties met de grote particuliere en publieke klanten en biedt specifieke oplossingen voor hen aan. De afdeling **"RSS"** (Residential, SOHO's (Small Offices/Home Offices) & Small Enterprises) legt zich toe op particuliere klanten, zelfstandigen, vrije beroepen en kleine ondernemingen. De afdeling **"International"** staat in voor de brieven en pakketten van de grote buitenlandse postoperatoren en voor de post van internationale bedrijven die brieven en pakketten naar en vanuit België versturen.

Naast die commerciële afdelingen zijn er nog twee service units: **"Mail & Parcels Operations"**, dat erop toeziet dat de brieven en pakketten intact, tijdig en efficiënt op hun bestemming raken; **"Service Operations"**, dat technologieën en tools uitwerkt, verstrekt en onderhoudt voor alle activiteiten van het bedrijf in functie van de noden van de klanten en van de medewerkers.

OOK INTERNATIONAAL EEN TOEKOMST

De Post is via de afdeling Belgian Post International (BPI) in negentien landen actief. In 2008 kon BPI zijn aanwezigheid en concurrentievermogen nog maar eens versterken op die zeer concurrentiële internationale markten, wat het volume zakelijke post met 13% deed groeien. BPI kon zijn huidige klanten behouden, maar daarbovenop ook nieuwe klanten aantrekken ondanks het verslechterende financiële en economische klimaat van de laatste zes maanden van het jaar. Het geheim van het succes van BPI ligt ongetwijfeld in het aanbod producten en diensten tegen correcte en aantrekkelijke tarieven.

In 2009 verhuizen de internationale activiteiten naar een gloednieuw gebouw op de site van Brucargo, dat grotere volumes post en pakketten aankan. Daardoor zal BPI verder kunnen groeien.

ONZE RENDABILITEIT VEILIG STELLEN EN VERHOGEN

Sinds vijf jaar zetten we positieve financiële resultaten neer. Die hebben we te danken aan de talrijke inspanningen die geleverd werden om onze inkomsten te verhogen, onze kosten in te perken en onze operationele processen bij te sturen. Dankzij het partnerschap dat we in 2006 zijn aangegaan met het consortium Deense Post/CVC konden we betere financiële resultaten behalen en beschikken we over meer middelen en ervaring om onze modernisering verder te zetten.

Vandaag kunnen we de toekomst dus met vertrouwen tegemoet zien op voorwaarde dat we ons blijven inzetten om steeds beter te doen. We moeten onze marktpositie blijven verdedigen door uit te gaan van onze commerciële trefkracht en het aanbod van nieuwe producten ("hybride" oplossingen, documentbeheer, pakketaanbod enz.) die nog meer aansluiten bij de noden van onze klanten. Tegelijk gaan we verder met de verandering om onze operationele processen en kwaliteit te verbeteren om zo het vertrouwen van onze klanten te behouden en te versterken.

Onze leidraad daarbij is het strategisch plan 2008-2010 dat ons naar de streefdatum 2011 voert en ons voorbereidt op de concurrentieslag op een volledig vrijgemaakte markt.

VERTROUWEN DOOR DE

EENVOUD

VAN ONZE OPLOSSINGEN

PROJECTEN

« Het is van cruciaal belang dat we onze diensten steeds efficiënter maken en onze kwaliteit verbeteren. »

ONZE BASISACTIVITEITEN VERDEDIGEN

Nu de markt steeds veeleisender en competitiever wordt, is het van cruciaal belang dat we onze diensten steeds efficiënter maken en de uitreikingskwaliteit verbeteren. Sinds zes jaar herbekijken we regelmatig onze methodes om brieven en pakjes te bezorgen. Bedoeling is ze aan te passen aan de evolutie van de volumes en aan de laatste technologische vernieuwingen die onze nieuwe sorteerinfrastructuur ons biedt. In 2008 hebben we onze werkmethodes verder aangepast door de rondesortering in te voeren. De komende jaren zullen we dankzij de technologie van onze sorteercentra kunnen starten met de sortering op straat en huisnummer.

Binnenkort zal een omvangrijk project echter een grote invloed hebben op onze dagelijkse werking: de reorganisatie van ons logistieke netwerk. Het is een belangrijke strategische stap in de voorbereiding van De Post op de vrijmaking van de postmarkt in 2011. Het huidige netwerk van 470 uitreikingskantoren wordt geleidelijk omgevormd tot 128 operationele platformen, die voornamelijk de uitreikingsrondes zullen voorbereiden, en tot meerdere honderden depots van waaruit de eigenlijke postbezorging vertrekt. In 2008 werden er heel wat infosessies over de principes van deze reorganisatie gehouden voor de duizenden medewerkers die bij het project betrokken zijn. De reorganisatie wordt geleidelijk ingevoerd en zal verschillende jaren in beslag nemen.

DE GROEINICHES RONDOM ONZE BASISACTIVITEITEN BENUTTEN

In 2008 werden Kilopost en Taxipost – waarvan de

werking tot dan toe gescheiden was – samengevoegd om onze klanten een heel nieuwe dienst voor de levering van pakketten te kunnen bieden onder de merknaam Taxipost. De ervaring van Taxipost met logistiek en dienstverlening aan de klanten, in combinatie met het fijnmazige uitreikingsnetwerk van De Post, de verschillende verkooppunten (postkantoren en PostPunten) en de uitmuntende kennis die de post-medewerkers van het terrein hebben, staan borg een snelle en efficiënte dienstverlening.

Naast het geadresseerde reclamedrukwerk, dat in de lift zit, biedt De Post ook de mogelijkheid aan van huis-aan-huiszendingen. Deze activiteit ondersteunt ons werkvolume en is ook een niet onaanzienlijke bijkomende bron van inkomsten voor De Post. In juli 2008 hebben we ons dienstenaanbod voor niet-geadresseerde zendingen (Distripost) aangepast aan de concurrentie en de operationele omstandigheden op het terrein. We wilden een product van goede kwaliteit aanbieden boven de standaard normen van deze markt. Het werd zo'n commercieel succes dat de capaciteit ervan in 2009 verhoogd zal moeten worden, waarbij we op vraag van onze klanten ook enkele aanpassingen aanbrengen.

In het domein van "documentbeheer", kennen een aantal meerwaardediensten, zoals de afhalingen aan huis en Servipost en B2Mail (specifieke dienst van onze dochteronderneming eXbo), steeds meer succes. Servipost en B2Mail maken de post in de plaats van de klant verzendklaar en frankeren hem. Speos, de dochteronderneming die facturen, rekeninguittrekssels en andere administratieve en financiële documenten drukt, blijft groeien.

Certipost, eveneens een dochteronderneming, is een belangrijke speler geworden op de markt voor beveiligde en gewaarborgde elektronische verzending. Het klantenbestand is aanzienlijk vergroot en ook financieel zit het steviger in het zadel aangezien het voor het eerst uitkomt op een positief EBITDA. Op het einde van het jaar had Certipost meer dan 500.000 particuliere klanten (+ 25% in vergelijking met 2007) en 50.000 bedrijven (+ 80% in vergelijking met 2007) aangetrokken. In 2008 werd Certipost een volledige dochteronderneming van De Post. Daardoor kunnen we onze klanten een nog vollediger dienst aanbieden door hen te helpen wanneer ze van papier willen overschakelen op elektronische post.

DE VERKOOPSKANALEN VOOR POSTPRODUCTEN EN -DIENSTEN DIVERSIFIËREN

De Post werkt actief en creatief aan haar netwerk van verkooppunten. Met onze "multikanalenaanpak" streven we drie dingen na: geleidelijk het netwerk moderniseren, de basispostproducten bereikbaarder maken, de tevredenheid van de klanten verbeteren en het netwerk financieel in evenwicht brengen.

Net zoals dat in heel wat andere Europese landen het geval is, werken we samen met externe lokale partners om onze basispostproducten en -diensten aan te bieden. Die partners worden zorgvuldig uitgekozen en terdege opgeleid. Ze maken gebruik van onze infrastructuur en ervaring en worden regelmatig gecontroleerd, zodat ze de consumenten een hoogstaande service bieden en het vertrouwen van De Post verdienen. In 2008 openden 236 nieuwe PostPunten hun deuren, wat hun aantal op 31 december 2008 op 558 bracht.

In de loop van dat jaar werden in alle PostPunten samen meer dan 4 miljoen contacten opgetekend.

Ons centraal callcenter (022.012345), waar de klant terecht kan voor producten en diensten van De Post, kent ook een steeds groter succes met meer dan 1,7 miljoen oproepen in 2008, waarvan 80% vragen om informatie of diensten (ten opzichte van 20% klachten).

We hebben dus een breed netwerk van verkooppunten ontwikkeld (de multikanalenaanpak), en tegelijk hebben we ook verder postkantoren gesloten. In de loop van het jaar gingen 217 postkantoren dicht. Het project om het netwerk van verkooppunten om te vormen (sluiting van postkantoren / opening van PostPunten), loopt door in 2009. Bedoeling is om minstens 1300 contactpunten te verkrijgen die evenwichtig verdeeld zijn tussen postkantoren en PostPunten.

We blijven trouwens investeren in de postkantoren die we willen behouden. In 2006 gingen we van start met het STORE-programma dat onze postkantoren een opknappbeurt moest geven, om de werkomstandigheden voor ons personeel te verbeteren en onze klanten een goede, aangename en moderne dienstverlening te bieden. In 2008 werden 103 postkantoren onder handen genomen. Die werken hielden meestal een volledige renovatie van het kantoor in.

We maken onze postkantoren ook toegankelijker voor mensen met een beperkte mobiliteit. Tegen 2010 willen we het aantal ontoegankelijke of moeilijk toegankelijke plaatsen van ongeveer 45% (2007) terugbrengen naar 10%.

VERTROUWEN DOOR

VOELING

TE HOUDEN MET ONZE KLANTEN

KLANTEN

« Onze toekomst hangt ook en vooral af van het vertrouwen dat onze klanten in ons hebben. »

De lopende veranderingen zijn belangrijk om onze werking te optimaliseren en om ons bedrijf financieel gezond te maken, maar daarnaast hangt de toekomst van De Post ook en vooral af van het vertrouwen dat onze klanten in ons hebben.

De afgelopen zes jaar ging de tevredenheid van onze klanten er gestaag op vooruit. In 2003 bedroeg het aantal tevreden klanten 75%, in 2008 is dat gestegen tot 82%. Maar we moeten verder en harder inspanningen leveren om het vertrouwen van onze klanten te winnen en ze aan ons te binden.

METEN OM BETER VAN DIENST TE KUNNEN ZIJN

In 2004 gingen we van start met het programma "Customer First". We willen onze klanten nog meer tevreden maken door oor te hebben voor hun behoeften en door alle medewerkers voor de kar te spannen. Customer First is een programma om de tevredenheid van de klanten van De Post voortdurend te verbeteren. Het werkt als katalysator op drie vlakken:

- de prestaties – de oorzaken van ontevredenheid wegwerken
- de houding – onze medewerkers "klantgericht" maken
- het imago – het imago van het bedrijf verbeteren

Voor dat programma wordt een strikte methode toegepast. Het hele jaar door wordt de tevredenheid van onze klanten gemeten aan de hand van een honderdtal indicatoren. De grote tendensen worden blootgelegd, geanalyseerd en omgezet in concrete verbeteringsacties.

ACTIES EN RESULTATEN

In dit het kader van "Customer First", besloten we om in 2008 hoofdzakelijk te werken aan tien concrete acties, waaronder de uitreikingskwaliteit, de kwaliteit van de dienstverlening in de postkantoren en PostPunten, het verkleinen van de wachtrijen in de postkantoren, de toegankelijkheid van de verschillende distributiekanaalen en de klachtenbehandeling.

De kwaliteit van de postbezorging was nog nooit zo goed. Met een kwaliteitscijfer van 95,3% scoort de Post beter dan de doelstelling uit het Beheerscontract dat met de Belgische overheid werd afgesloten. Dat cijfer staat voor de gewogen kwaliteit voor de bezorging van brieven en aangetekende zendingen in België en van brieven uit het buitenland op Dag+1 en voor vanuit België verstuurd brieven en pakketten op Dag+2. Ondanks die goede resultaten moeten we alle zeilen bijzetten om de vertragingen en de fouten in de bezorging van de zendingen die onze klanten ons toevertrouwen, nog verder terug te schroeven.

Via "Mystery Shopping" meten we hoe professioneel, vriendelijk, beschikbaar en proactief de medewerkers zijn en hoe onze verkooppunten eruitzien. Aan de hand daarvan bepalen we de zwakke punten en nemen we de nodige maatregelen om ze te verhelpen. In 2008 werd deze meting 4600 keer uitgevoerd in zowel postkantoren als PostPunten.

Sinds medio 2006 krijgen de problemen met de wachtrijen bijzondere aandacht. De doelstelling is tweeledig. Enerzijds willen we de wachtrijen in de postkantoren

duurzaam inkorten en anderzijds willen we het beeld dat onze klanten van de wachtrijen hebben bijsturen. In 2007 kwam 70% van de klanten binnen de vijf minuten aan de beurt. Dankzij de initiatieven die we genomen hebben – waaronder 180 postkantoren uitrusten met een systeem om de wachtrijen onder controle te houden – is dat percentage in 2008 gestegen tot 78%. Ondanks onze inspanningen kampen we in de grote agglomeraties nog steeds met een situatie waarbij de wachttijden wel eens erg lang kunnen zijn. De komende maanden gaan we op zoek naar oplossingen die voldoen aan de bijzonderheden van de kantoren in kwestie en aan de verzuchtingen van onze klanten.

Om de wachtrijen in te perken en om onze klanten een extra service te bieden, werden er in 2008 667 printers voor rekeninguittrekels geplaatst in de postkantoren.

De PostPunten hebben het voordeel dat ze langer open zijn en dat ze een ruime waaier producten en diensten aanbieden. Voor ongeveer 90% van de courante verrichtingen die onze klanten in de postkantoren doen, kunnen ze ook in een PostPunt terecht. Het is dan ook niet verbazingwekkend dat 79% van de klanten tevreden is over de dienstverlening in dit soort verkooppunt (dat blijkt uit een studie uit 2008).

De eShop, de webwinkel van De Post, heeft eens te meer bewezen dat hij als verkoopkanaal voor basispost-producten in de smaak valt bij onze klanten. Alleen al in 2008 waren er 30% meer bestellingen en steeg de omzet met meer dan de helft (tot meer dan 10 miljoen euro).

Ook de postkantoren lieten van zich horen. De afge-

lopen vier jaar kende het Western Union-product heel wat succes en daarom besliste De Post om dat aanbod aanzienlijk uit te breiden. Het aantal verkooppunten steeg van 350 naar 700, waardoor de dienst nog toegankelijker werd. Bank van De Post vernieuwde in 2008 dan weer haar rekeningaanbod om zich een moderner imago aan te meten en om onze klanten een steeds veelzijdigere en betere dienstverlening te bieden. In januari 2009 werd in een enquête gepeild naar het vertrouwen dat de Belgische consumenten in de financiële instellingen hebben. Daaruit bleek dat de Belgen het meeste vertrouwen hebben in Bank van De Post.

De afgelopen jaren hebben we verschillende kanalen ontwikkeld waarmee de klanten met De Post in contact kunnen komen. Een daarvan is het centraal callcenter (022.012345) waar meer dan 200 medewerkers dag in dag uit vragen van klanten beantwoorden. In 2008 kreeg het meer dan 1,7 miljoen oproepen te verwerken. 80% daarvan waren vragen om informatie of diensten; in 20% van de gevallen ging het om een klacht of een blijk van ongenoegen. Er zijn dus nog inspanningen vereist om dat percentage te verkleinen en om de klachten die bij ons toekomen, beter te behandelen.

Begin 2008 bliezen we tot slot de dienst "AUB Postbode" nieuw leven in. Die is bestemd voor mensen die zich moeilijk kunnen verplaatsen naar een postkantoor, PostPunt of rode brievenbus.

VERTROUWEN DOOR

LUISTERBEREIDHEID

MEDEWERKERS

« Mannen en vrouwen die dag in dag uit het beste van zichzelf geven om de klanten zo goed mogelijk van dienst te zijn.»

Achter de talrijke veranderingsprojecten gaan mannen en vrouwen schuil die dag in dag uit het beste van zichzelf geven om de klanten zo goed mogelijk van dienst te zijn.

Om hen door het veranderingsproces te loodsen hebben we een reeks tools ingevoerd. In 2006 gingen we van start met STAR, ongetwijfeld één van de belangrijkste veranderingsprogramma's bij De Post. Bedoeling ervan is samen met de medewerkers een bedrijf op te bouwen, waar iedereen zijn zeg kan doen, gehoord wordt en mee de kwaliteit en de dienstverlening aan de klanten kan verbeteren. De vijf thema's van dat programma zijn: werken in teamverband, leiderschap, de motivatie van de teams verhogen, klantgericht zijn en denken in termen van "kwaliteit en efficiëntie". In 2008 werkte meer dan de helft van de medewerkers van het bedrijf op de een of andere manier mee aan de invoering van het STAR-programma.

STAR heeft vele facetten. Het is één van de hefbomen om ons voor te bereiden op de vrijmaking van de postmarkt. Het moet ons in staat stellen onze manier van werken te veranderen waarbij we zo veel mogelijk aandacht schenken aan de klant en uitgaan van het enthousiasme van alle medewerkers.

Het is dus van groot belang dat onze medewerkers tevreden zijn in hun werk en erdoor gemotiveerd worden. Daarom voerden we in 2008 opnieuw een enquête uit bij alle personeelsleden. 24.300 medewerkers hebben erop geantwoord (dat is een antwoordpercentage van 67%). Aan de hand van hun antwoorden kunnen we actieplannen uitwerken om de

motivatie in ons bedrijf te blijven verbeteren.

Gemotiveerde medewerkers zijn een cruciale factor om de veranderingsprocessen te doen slagen. Tussen 2007 en 2008 steeg de algemene motivatie met meer dan 10%. Opmerkelijk is wel dat de motivatie van de medewerkers die volgens STAR werken 12% hoger is dan het gemiddelde. Dat bewijst dat de begeleidingsprogramma's rond verandering vruchten afwerpen.

Ook de opleiding van de medewerkers neemt een belangrijke plaats in het bedrijf in. In 2008 werden meer dan 52.000 opleidingsdagen gegeven, waarbij de nadruk lag op het thema leiderschap. De volgende twee jaar zullen we nog meer de nadruk leggen op opleidingen om de klanten meer tevreden te stellen en om onze processen te sturen. Klantentevredenheid is immers onlosmakelijk verbonden met de kwaliteit van de dienstverlening. Door voortdurend onze interne procedure bij te sturen, kunnen we op lange termijn de kwaliteit van de dienstverlening aan onze klanten verzekeren.

Eind 2008 bedroeg het absentiecijfer 7,97% (ten opzichte van 8,49% in 2007). Dat is het beste percentage dat we ooit behaald hebben, ondanks de verschillende veranderingen en reorganisaties die voor onzekerheid kunnen zorgen bij het personeel. De hechtere begeleiding van de afwezigen door de onmiddellijke verantwoordelijken werpt vruchten af. Maar toch blijft dat cijfer boven het nationale gemiddelde en onze doelstelling om onder de lat van 7% te duiken. Daarom gaat de strijd tegen absentie bij De Post in 2009 onverminderd verder. Om die moeilijke maar haalbare doelstelling te bereiken moeten we onafgebroken

inspanningen blijven leveren. De lopende acties gaan gewoon door en op het terrein zal er nog meer aandacht aan geschonken worden.

Dat de strijd tegen het absentieisme goede resultaten oplevert, danken we ook aan de betere aanpak op het vlak van psychosociale preventie. In een bedrijf als De Post mag het welzijn van iedere medewerker geen dode letter zijn. Een 18-koppig team staat klaar voor alle medewerkers. Ondanks de dalende trend van de afgelopen jaren waren er in 2008 toch nog 25 overvallen op postkantoren en 47 op postbodes. De 113 medewerkers die het slachtoffer werden van een overval, konden opnieuw rekenen op de onmiddellijke steun van onze gespecialiseerde teams. Het absentieisme wegens arbeidsongevallen en overvallen daalde met 8,9% in 2008.

OPLOSSINGEN VOOR ELKE MEDEWERKER DIE TE MAKEN KRIJGT MET VERANDERING

Al toen ze startte met de reorganisaties wilde De Post oplossingen aanreiken voor alle medewerkers van wie de job verdween. Tot nu toe hebben we een groot aantal van hen proactief op basis van hun vaardigheden een nieuwe plaats gegeven in diensten waar er tijdelijke of definitieve jobmogelijkheden waren.

Vanaf 2007 kregen statutaire medewerkers ook de kans om te kiezen voor een job bij een Federale Overheidsdienst. De kandidaten kregen hiervoor een specifieke begeleiding. Er ontstond een hechte samenwerking met Selor en de Federale Overheidsdiensten die op zoek waren naar nieuwe krachten.

Om al die procedures voor interne en externe begeleiding uit te werken ontstond een nieuwe dienst "Joboriëntatie". Bedoeling daarvan is elke al dan niet statutaire medewerker van De Post die zijn loopbaan een nieuwe wending wil geven, persoonlijk te begeleiden.

PAS AFGESTUDEERDEN BEGELEIDEN

Eind 2008 ontwikkelden we een specifiek begeleidingsprogramma voor pas afgestudeerden met een masterdiploma die bij De Post aan de slag gaan. Het kreeg de naam Young STARter (jonge beginner) mee. Bedoeling ervan is jonge professionals de kans te geven hun vaardigheden in het bedrijf te ontwikkelen en ze te overtuigen hun loopbaan bij De Post verder te zetten. Het loopt over 24 maanden en wordt begeleid door een coach (meestal de rechtstreekse verantwoordelijke) en een mentor. Die mentor heeft een informele relatie met de pas afgestudeerde, ziet erop toe dat hij goed integreert en deelt zijn kennis en ervaring met hem.

VERTROUWEN DOOR

INZET

IN DE SAMENLEVING

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORDELIJK

« Zorgen voor evenwicht tussen onze economische levensvatbaarheid in een concurrentiële markt en datgene wat de Belgische samenleving van een overheidsbedrijf verwacht. »

De Post staat midden in de Belgische samenleving en zij moet zich steeds gedragen als een "maatschappelijk verantwoordelijke onderneming" (MVO).

Met meer dan 1000 gebouwen, 5300 bestel- en vrachtwagens en zowat 5000 bromfietsen dagelijks op de weg, heeft De Post bijzondere verplichtingen en verantwoordelijkheden inzake milieuzorg. Zij moet zich op dit vlak uiterst "zorgzaam" opstellen. Net zoals zij zorgzaam moet omgaan met haar meer dan 35.000 werknemers en met haar miljoenen klanten.

De "universele dienstverlening" die zij waarborgt aan elke burger in het land en die inhoudt dat De Post elke dag langs elke brievenbus gaat, is haar belangrijkste maatschappelijke taak en zij doet er alles aan om deze taak ook in de toekomst te verzekeren. Dat blijft haar voornaamste sociale opdracht.

Met de veranderingsprojecten die zij sinds 2002 doorvoert, wil De Post precies haar toekomst op lange termijn verzekeren en dus ook haar capaciteit om de universele dienstverlening te blijven leveren.

Enkel een sterke Post, kan ook een sociale Post zijn. Maar De Post wil dat dit ingrijpende veranderingsproces gebeurt op een maatschappelijk verantwoorde manier, dit wil zeggen:

- met eerbiediging van het Beheerscontract afgesloten met de overheid
- in overleg met de vakbonden en de medewerkers
- met begeleiding van alle betrokken werknemers
- zonder afbreuk te doen aan de nabijheid van de dienstverlening.

De Post ondernam in het verleden reeds een brede waaier van acties op MVO-vlak. Zo zorgde de onderneming ervoor om scrupuleus alle wetten en reglementaire bepalingen inzake milieuzorg te respecteren.

Inzake psychosociale preventie, welzijnsbeleid en veiligheid van de werknemers neemt het bedrijf een voor-aanstaande rol in België in. Een "deontologische code" legt precieze gedragsregels op aan alle medewerkers in hun contacten onder elkaar, met klanten, leveranciers en overheden.

Sinds 10 jaar ondersteunt De Post het Postfonds voor de Alfabetisering, dat beheerd wordt door de Koning Boudewijnstichting, om de ongeletterdheid in ons land te bekampen. Eind 2008 stond onze kerstzegelactie helemaal in dit teken: meer dan 838 000 euro ging naar het Fonds voor nieuwe en bredere acties inzake alfabetisering.

Vanaf 2009 zetten we nog een tandje bij in onze zorg voor het milieu. Met een gecoördineerd energiebeleid willen we het energieverbruik met minstens 7,5% verminderen tegen 2012. Onze CO₂-uitstoot willen we verminderen met zelfs meer dan 35%. De vermindering van ons aantal gebouwen, het akkoord met onze leveranciers voor de levering van enkel "groene elektriciteit" vanaf midden 2008, de vele projecten om energiezuiniger te werken, moeten ons in staat stellen om deze ambitieuze doelstellingen te halen.

Vele projecten voor vermindering van het energieverbruik werden gelanceerd. De Post stelde een energiekadaster op voor de gebouwen die 80% van het

energieverbruik uitmaken. In totaal ging het om ongeveer 200 gebouwen. Daaruit kwamen de 100 plaatsen naar voren die het meeste energie verbruiken. Op die plaatsen werden energie-audits uitgevoerd. Tegen eind 2008 waren 32 plaatsen beoordeeld. Die audits brachten abnormaal energieverbruik aan het licht en mondten uit in bijsturende acties.

Uit de aanbevelingen van de energie-audits volgen bijsturende acties op het terrein. Het sorteercentrum Gent X kan zo bijvoorbeeld ongeveer 100.000 euro per jaar aan energiekosten besparen. Dat is goed voor een besparing van meer dan 20% op de totale energiekost van Gent X.

Verder heeft De Post in de loop van 2008 een totaal van 856 personen een eco-driving opleiding gegeven. In 2009 is de planning om aanvullend 2600 personen in deze materie op te leiden. Indien De Post daardoor 5% brandstof kan besparen op haar vloot lichte vrachtwagens, zal dit een totale besparing betekenen van ongeveer 475.000 liter diesel.

Sinds april 2008 gebruikt De Post milieuvriendelijke reinigingsproducten voor het onderhoud van al haar gebouwen. Uiterlijk eind 2009 maakt De Post, voor zover technisch mogelijk, alleen nog gebruik van gerecycleerd papier of papier met het milieuvriendelijke FSC-label. Papier is een ecovriendelijk product indien het op verantwoorde en milieubewuste manier wordt gebruikt en hergebruikt. De Post wil daarin een voorbeeldfunctie opnemen.

Bijzondere zorg willen we verder besteden aan "diver-

siteit" in het bedrijf. Elke vorm van discriminatie is uit den boze en alle groepen in de samenleving moeten aan bod komen. Zo zal De Post er werk van maken om het aandeel van vrouwelijke medewerkers op kader-niveau op te voeren. Om de loopbaankansen van oudere (50+) werknemers te vrijwaren, zal De Post haar vormings- en bijscholingsaanbod voor deze groep verder blijven uitbreiden.

In elk contract met onze leveranciers staat voortaan een clause waarbij deze waarborgen dat de producten vervaardigd werden met respect voor alle fundamentele rechten en vrijheden van hun werknemers en met respect voor het milieu.

CORPORATE GOVERNANCE

RAAD VAN BESTUUR

1. Wim Coumans (Regeringscommissaris)	5. Christian Leysen	9. Bjarne Wind
2. Arthur Goethals	6. Martine Durez (Voorzitter)	10. Geert Duyck
3. Søren Vestergaard - Poulsen	7. Helge Israelsen	11. Luc Lallemand
4. Jean-François Robe	8. Johnny Thijs (Gedelegeerd Bestuurder)	

ALGEMEEN

Als naamloze vennootschap van publiek recht valt De Post in de eerste plaats onder de toepassing van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven (de "Wet van 1991"). Voor aangelegenheden die niet specifiek geregeld zijn door de Wet van 1991, valt De Post onder de toepassing van het Belgische vennootschapsrecht.

Als niet-beursgenoteerd bedrijf is De Post niet onderworpen aan de Belgische Corporate Governance Code van 9 december 2004. De Post wil er zich echter toe verbinden de filosofie van deugdelijk bestuur, integriteit en transparantie in de besluitvorming te respecteren, door de Corporate Governance-principes uit deze Code en de richtlijnen van de OESO over Corporate Governance van overheidsbedrijven na te leven. Een aantal van deze principes en richtlijnen werd reeds geïmplementeerd in het huishoudelijk reglement van de Raad van Bestuur en de adviserende Comités (meer uitleg hierover in "Huishoudelijk reglement van de Raad van Bestuur en de Comités" hierna).

Het bestuursmodel van De Post wordt gekenmerkt door:

- een Raad van Bestuur die het beleid en de algemene strategie van De Post bepaalt en het operationele beheer superviseert;
- een Strategisch Comité, een Auditcomité en een Bezoldigings- en Benoemingscomité die binnen de Raad werden opgericht om de Raad te ondersteunen en aanbevelingen te doen;

- een Gedelegeerd Bestuurder die instaat voor het operationele beheer en aan wie de Raad van Bestuur bevoegdheden van dagelijks bestuur heeft gedelegeerd;
- een Directiecomité dat, naast het uitoefenen van zijn door de Wet van 1991 toegekende bevoegdheden, de Gedelegeerd Bestuurder bijstaat in de uitoefening van zijn bevoegdheden;
- een duidelijke verdeling van de verantwoordelijkheden tussen de Voorzitter van de Raad van Bestuur en de Gedelegeerd Bestuurder.

RAAD VAN BESTUUR

SAMENSTELLING

De Raad van Bestuur samengesteld uit:

- Vijf bestuurders (de bestuurders van categorie A) benoemd door de Belgische Staat via een in de Ministerraad genomen Koninklijk Besluit;
- Vier bestuurders (de bestuurders van categorie B) benoemd door de overige aandeelhouders (i.e. alle aandeelhouders van de vennootschap, met uitzondering van de overheid); en
- De Gedelegeerd Bestuurder, die tot geen van voormelde categorieën behoort, en benoemd is door de Belgische Staat bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit.

Sinds 17 januari 2006 wordt de Raad van Bestuur voorgezeten door Martine Durez. Op dit ogenblik bestaat hij, naast de Voorzitter, uit de volgende bestuurders:

- Arthur Goethals (A)
- Luc Lallemand (A)
- Christian Leysen (A)
- Jean-François Robe (A)
- Geert Duyck (B)
- Helge Israelsen (B)
- Søren Vestergaard - Poulsen (B)
- Bjarne Wind (B) *
- Johnny Thijs (Gedelegeerd Bestuurder)

* Bjarne Wind heeft Fritz Schur vervangen als lid van de Raad van Bestuur met ingang op 16 april 2008

BEVOEGDHEDEN EN WERKING

De Raad heeft de bevoegdheid om alle handelingen te stellen die nodig of nuttig zijn voor de verwezenlijking van het maatschappelijk doel van de vennootschap, met uitzondering van de handelingen die zijn voorbehouden voor andere organen. De Raad heeft huishoudelijke reglementen opgesteld die de werking van de Raad en de adviserende Comités regelen. Deze reglementen zijn erop gericht de principes van deugdelijk bestuur toe te passen en te verduidelijken en op die manier de transparantie te verhogen in het besluitvormingsproces.

De Raad wordt bijeengeroepen door de Voorzitter of de Gedelegeerd Bestuurder, telkens als het belang van het bedrijf het vereist, of als minstens twee bestuurders hierom verzoeken. In 2008 kwam de Raad 9 keer samen.

De Raad mag slechts beslissen als minstens de helft van zijn leden aanwezig of vertegenwoordigd is. De beslissingen van de Raad worden in principe genomen met gewone meerderheid. Met betrekking tot een aantal

materies (vermeld in artikel 27 §2 van de statuten), mag de Raad van Bestuur evenwel alleen beslissen als minstens twee bestuurders van elke categorie aanwezig of vertegenwoordigd zijn, en de beslissingen over deze materies mogen slechts worden genomen met een meerderheid van vijfenzeventig procent van de uitgebrachte stemmen.

Bovendien vereisen de volgende beslissingen krachtens de Wet van 1991 een tweederdemeerderheid:

- de goedkeuring van elke verlenging of wijziging van het Beheerscontract;
- het nemen van belangen in vennootschappen, verenigingen of instellingen die één van de in art. 13 § 2, 1e lid van de Wet van 1991 bepaalde grenzen overschrijden.

Bij gelijkheid van stemmen is de stem van de Voorzitter doorslaggevend.

Op elke zitting stelt de Gedelegeerd Bestuurder een activiteitenverslag voor over het dagelijkse beheer van het bedrijf, alsook verslagen over de financiële toestand. Ook wordt op elke zitting de opvolging van de op vorige zittingen genomen beslissingen besproken.

HUISHOUDELIJK REGLEMENT VAN DE RAAD VAN BESTUUR EN DE COMITÉS

De Raad van Bestuur heeft een aantal huishoudelijke reglementen aangenomen om de regels van "deugdelijk bestuur" en transparantie te concretiseren en op alle niveaus te implementeren. Deze huishoudelijke regle-

DIRECTIECOMITÉ

1 - Koen Van Gerven
2 - Kurt Pierloot *
3 - Pierre Winand

4 - Johan Vinckier *
5 - Johnny Thijs (Gedelegeerd Bestuurder)
6 - Baudouin Meunier

7 - Mark Michiels
8 - Peter Somers *

* toegevoegd aan het Directiecomité

menten omvatten de bepalingen in verband met:

- de taak van de Raad van Bestuur en van de Comités enerzijds en van het Directiecomité en de Gedelegeerd Bestuurder anderzijds;
- de verantwoordelijkheden van de Voorzitter en van de Secretaris-Generaal;
- de periodieke rapportering aan de leden van de Raad van Bestuur over de vooruitgang en de implementatie van het businessplan en over andere belangrijke ontwikkelingen in verband met de activiteiten van de vennootschap;
- vereisten waaraan de leden van de Raad van Bestuur moeten voldoen zodat ze de nodige ervaring, expertise en competenties hebben om hun taken en verantwoordelijkheden uit te voeren;
- een aantal regels die erop gericht zijn om belangenconflicten te vermijden en om ervoor te zorgen dat, indien ze zich toch zouden voordoen, ze op transparante wijze aan de Raad van Bestuur worden kenbaar gemaakt. De Raad van Bestuur kan steeds beslissen dat de bestuurder die een belangenconflict heeft niet deelneemt aan de beraadslagingen en de stemming over dat onderwerp.

De Raad evalueert en verbetert zijn werking continu met het oog op een steeds beter en efficiënter bestuur van de onderneming.

DE DOOR DE RAAD VAN BESTUUR OPGERICHTE COMITÉS

De Raad van Bestuur richtte drie Comités op die hem moeten bijstaan en die op sommige vlakken advies

geven. Het gaat om het Strategisch Comité, het Auditcomité en het Bezoldigings- en Benoemingscomité.

Het Strategisch Comité

Het Strategisch Comité staat de Raad bij om de strategie van de Groep te bepalen. Het brengt onder meer advies uit over de strategische krachtlijnen van de vennootschap, het businessplan en de opportuniteiten voor overnames en partnerschappen. Het Comité wordt voorgezeten door de Gedelegeerd Bestuurder en bestaat verder uit telkens twee bestuurders van elke categorie. Het Comité kwam in 2008 3 maal samen.

Het Auditcomité

Het Auditcomité staat de Raad bij in materies betreffende boekhouding, audit en interne controle. Het Auditcomité brengt onder meer advies uit over het boekhoudkundige beleid, het onderzoek van de rekeningen, de budgetcontrole, het onderzoek naar de betrouwbaarheid van financiële informatie, en de organisatie van en het toezicht op de interne controle.

Naast het onderzoek van auditverslagen controleert het Comité de werkzaamheden en de activiteiten van het departement Interne Audit. Functioneel hangt de Directeur van de Interne Audit af van de Voorzitter van het Auditcomité en administratief van de Gedelegeerd Bestuurder. Het Comité bestaat uit twee bestuurders van elke categorie en wordt voorgezeten door een bestuurder van categorie B. Het kwam in 2008 5 maal samen.

Het Bezoldigings- en Benoemingscomité

Het Bezoldigings- en Benoemingscomité heeft als

opdracht aanbevelingen te formuleren in verband met de benoeming en de bezoldiging van het management. Het geeft onder meer advies over de aanstelling van de Gedelegeerd Bestuurder, de bezoldiging van de leden van het Directiecomité en alle participatieplannen die mogelijk zouden worden ingesteld voor de kaderleden en de medewerkers. Het Bezoldigings- en Benoemingscomité wordt voorgezeten door de Voorzitter van de Raad van bestuur en bestaat verder uit één bestuurder van categorie A en twee bestuurders van categorie B. Het Comité kwam in 2008 5 maal samen.

Samenstelling van de Comités

Strategisch Comité

- Johnny Thijs (Voorzitter)
- Luc Lallemand
- Helge Israelsen
- Christian Leysen
- Bjarne Wind *

Auditcomité

- Bjarne Wind (Voorzitter) *
- Geert Duyck
- Arthur Goethals
- Jean-François Robe

* Bjarne Wind heeft Fritz Schur vervangen als lid van het Strategisch Comité en Helge Israelsen als lid en voorzitter van het Auditcomité met ingang op 19 mei 2008.

Bezoldigings- en Benoemingscomité

- Martine Durez (Voorzitter)
- Arthur Goethals
- Geert Duyck
- Helge Israelsen

BEZOLDIGING VAN DE BESTUURDERS

De bezoldiging van het mandaat van de leden van de Raad van Bestuur werd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 25 januari 2000 vastgesteld. In 2008 bedroeg de brutobezoldiging op jaarbasis:

- 34.921,08 euro voor de Voorzitter, die ook het Paritair Comité van De Post voorziet (in 2008 is dit Paritair Comité 12 keer samengekomen);
- 17.460,54 euro voor de andere bestuurders, met uitzondering van de Gedelegeerd Bestuurder.

Er zijn zitpenningen voorzien van 1.462,85 euro voor elk lid van de Raad (met uitzondering van de Gedelegeerd Bestuurder) per bijgewoone vergadering van één van de adviserende Comités dat binnen de Raad werd opgericht. Voor het bijwonen van vergaderingen van het Paritair Comité van De Post door de Voorzitter van de Raad zijn geen zitpenningen of extra bezoldigingen voorzien.

De heren Søren Vestergaard - Poulsen en Geert Duyck hebben afgezien van de bezoldigingen en zitpenningen waarop zij recht zouden hebben in hun hoedanigheid van bestuurder.

DE GEDELEGEERD BESTUURDER EN HET DIRECTIECOMITÉ

De Gedelegeerd Bestuurder wordt na overleg in de Ministerraad bij Koninklijk Besluit benoemd voor een verlengbare termijn van zes jaar. Indien de Voorzitter van

de Raad van Bestuur Nederlandstalig is, moet de Gedelegeerd Bestuurder Franstalig zijn, en omgekeerd. Bij Koninklijk Besluit van 26 februari 2008 werd het mandaat van de huidige Gedelegeerd Bestuurder, Johnny Thijs, verlengd voor een nieuwe termijn van 6 jaar, met ingang op 7 januari 2008, op voorstel van de Raad van Bestuur en na aanbeveling van het Bezoldigings- en Benoemingscomité.

De Gedelegeerd Bestuurder staat in voor het operationele beheer van de vennootschap. Hij beschikt over bevoegdheden van dagelijks bestuur die de Raad van Bestuur hem heeft toegekend en hij vertegenwoordigt de vennootschap binnen de grenzen van dit dagelijks bestuur en de andere bevoegdheden die hem worden toegekend. Deze vertegenwoordiging omvat de uitoefening van de stemrechten die zijn verbonden aan de aandelen en participaties waarvan de vennootschap houder is.

In het beheer van de vennootschap wordt de Gedelegeerd Bestuurder bijgestaan door een Directiecomité. Het Directiecomité is als College eveneens bevoegd om te onderhandelen over elke verlenging of wijziging van het Beheerscontract dat is afgesloten tussen de Staat en de vennootschap. Bevoegdheden op operationeel niveau worden door de Gedelegeerd Bestuurder gedelegeerd aan de leden van het Directiecomité of andere werknemers van de vennootschap.

Ingevolge een beslissing van de Raad van Bestuur van 23 september 2008, is het Directiecomité momenteel als volgt samengesteld:

- Johnny Thijs: Gedelegeerd Bestuurder
- Baudouin Meunier: Director Enterprise, Group Marketing & Regulatory
- Mark Michiels: Director Human Resources & Organisation
- Koen Van Gerven: Director Residential, SOHO's & Small Enterprises
- Pierre Winand: Director Finance & Accounting (Chief Financial Officer)

Aan de hieronder vermelde personen werden een aantal operationele bevoegdheden toegekend en zij worden aan het Directiecomité toegevoegd:

- Kurt Pierloot: Director Mail & Parcels Operations
- Peter Somers: Director International
- Johan Vinckier: Director Service Operations

Zij worden uitgenodigd om deel te nemen aan alle vergaderingen van het Directiecomité om de zaken te bespreken die betrekking hebben op het beheer van de vennootschap of die binnen hun bevoegdheidsdomein vallen.

Voor het jaar dat werd afgesloten op 31 december 2008, werd een bedrag van 0,9 miljoen euro aan de Gedelegeerd Bestuurder betaald (2007: 0,9 miljoen euro). Aan de Gedelegeerd Bestuurder werden 261 aandelenopties (2007: 174) toegekend in het kader van het "Employee Stock Option Plan".

Aan de overige leden van het Directiecomité, inclusief de personen die zoals hierboven aangegeven aan het Directiecomité werden toegevoegd, werd een globaal bedrag van 3,2 miljoen euro betaald (2007: 2,9 miljoen euro) onder de vorm van basissalaris en bonus. Hen werden 546 aandelenopties (2007: 378) toegekend in het kader van het "Employee Stock Option Plan". De Post betaalde tenslotte een totaal bedrag van 141.212 euro aan verzekeringspremies in het kader van de groepsverzekering die ten behoeve van de leden van het Directiecomité werd afgesloten.

De Raad van Bestuur, de adviserende Comités van de Raad en het Directiecomité worden in hun werking bijgestaan door de Secretaris-Generaal. Deze functie wordt uitgeoefend door Dirk Tirez, die eveneens General Counsel van de vennootschap is.

HET COLLEGE VAN COMMISSARISSEN

De controle op de financiële toestand en op de jaarrekening van De Post is opgedragen aan een College van Commissarissen dat vier leden telt, waarvan twee benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en twee door het Rekenhof. Het College is als volgt samengesteld:

- Ernst & Young Bedrijfsrevisoren BCVBA, vertegenwoordigd door de heer Pierre Anciaux;
- Grant Thornton, Lippens & Rabaey BVCV, vertegenwoordigd door Mevrouw Marleen Mannekens;
- De heer Philippe Roland, Voorzitter van het Rekenhof;
- De heer Josef Beckers, Raadsheer bij het Rekenhof.

Ernst & Young en Grant Thornton zijn bovendien verantwoordelijk voor de controle op de geconsolideerde jaarrekening van de vennootschap en haar filialen.

DE REGERINGSCOMMISSARIS

De Regeringscommissaris is de heer Wim Coumans. Hij verving Mevrouw Els Houtman met ingang op 1 augustus 2008. De heer Coumans vertegenwoordigt de Minister die bevoegd is voor de overheidsbedrijven, en waakt over de naleving van de wet, de statuten van de vennootschap en het Beheerscontract.

DE POST GROEP FINANCIËEL JAARVERSLAG

2008

INHOUDSTAFEL

- 36 | Financiële kerncijfers
- 36 | Belangrijkste gebeurtenissen in 2008
- 39 | Financiële analyse
- 47 | Geconsolideerde jaarrekening 2008
- 93 | Verslag van het College van Commissarissen - Bedrijfsrevisoren

1. FINANCIËLE KERNCIJFERS

OP 31 DECEMBER	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
Kerncijfers van de resultatenrekening en balans		
Bedrijfsopbrengsten	2.262,4	2.276,4
Personeelskosten	(1.294,2)	(1.420,2)
Overige bedrijfskosten	(698,8)	(759,8)
Bedrijfsresultaat (EBIT)	269,4	96,4
Winst toerekenbaar aan de aandeelhouders	221,8	64,9
Eigen vermogen	930,1	805,7
Overige kerncijfers		
Bruto operationele kasstroom (EBITDA)	360,5	195,1
Netto operationele kasstroom	266,1	136,3
Dividend per aandeel	419,0	148,4
Aantal werknemers (op jaareinde)	35.313	37.526
Aantal voltijdse equivalenten (op jaareinde)	30.660	32.571

2. BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN IN 2008

2.1. OP HET VLAK VAN REGELGEVING

LIBERALISERING

De Derde Postrichtlijn 2008/6 van het Europese Parlement en de Europese Raad werd goedgekeurd op 20 februari 2008 en gepubliceerd op 27 februari 2008. De Richtlijn wil een interne markt voor postdiensten tot stand brengen door exclusieve en bijzondere rechten in de postsector te schrappen, voor alle gebruikers in alle EU-landen een gemeenschappelijk niveau van universele diensten behouden en gelijke principes vastleggen voor de regulering van de postdiensten.

De nieuwe postrichtlijn bevat de volgende maatregelen:

- Volledige liberalisering op 1 januari 2011 (2013 voor 11 lidstaten) met een wederkerigheidsbeginsel. Om marktverstoring en oneerlijke concurrentie te voorkomen, hebben de lidstaten die hun markten hebben geopend, het recht toegang te weigeren aan postbedrijven die in een andere lidstaat nog door een monopolie beschermd worden.
- Het is mogelijk om licentiestelsels te hanteren, waardoor een "level playing field" mogelijk is en sociale standaarden en arbeidsvoorwaarden beschermd kunnen worden.
- Het is mogelijk om te kiezen tussen verschillende financieringsmechanismen voor de universele dienst: financiering door de overheid, overname door de overheid, compensatiefonds, "pay or play" of een andere methode die niet indruist tegen de Europese wetgeving.
- Bij het voorstel van richtlijn werd een bijlage gevoegd met informatie over de berekeningsmethoden van de nettokost en de onbillijke last van de universele dienst.
- Het is mogelijk om de toegang tot infrastructuurelementen zoals adresdatabases, doorstuurgegevens, postbussen enz. te reguleren.

Op 19 december 2008 nam de Belgische Ministerraad een beslissing over een aantal belangrijke principes die omgezet moeten worden in Belgische wetgeving, na bespreking en goedkeuring door het Parlement:

- aanduiding van De Post NV als de enige universele dienstverlener voor het hele grondgebied vanaf 2011 voor een eerste periode van 6 tot 8 jaar;
- de universele dienstverlening zal uitsluitend door de overheid worden gefinancierd;
- er mag voor de ophaling, sortering en uitreiking van geadresseerde post geen gebruik gemaakt worden van zelfstandigen;

- nieuwkomers moeten 80% van het grondgebied van elk van de drie gewesten dekken. Ze krijgen daarvoor 5 jaar de tijd volgens de onderstaande verdeling:
 - jaar 1: 10%
 - jaar 2: 20%
 - jaar 3: 40%
 - jaar 4: 60%
 - jaar 5: 80%
- Nieuwkomers moeten na twee jaar activiteit 2 keer per week post bestellen. Voor het grondgebied dat is onderworpen aan de dekkingsverplichting moeten nieuwkomers uniforme tarieven per klant toepassen. Nieuwkomers zijn niet verplicht om voor al hun klanten dezelfde tarieven te hanteren.

2.2. DE POST

NIEUWE MANAGEMENTSTRUCTUUR

Op 1 januari 2008 voerde De Post een nieuwe managementstructuur in, waardoor het bedrijf zich nog meer richt op zijn klanten. De nieuwe organisatie is opgebouwd rond 3 business units, die elk verantwoordelijk zijn voor een bepaald klantensegment:

- *Enterprise* – staat in voor de grote en middelgrote klanten maar eveneens voor het productbeheer briefwisseling/pakketactiviteiten en voor de marketingactiviteiten van heel het bedrijf.
- *Residential, Small Office – Home Offices and Small Enterprises* – is verantwoordelijk voor de residentiële klanten, vrije beroepen en kleine bedrijven en voor het Retail-netwerk en de financiële diensten.
- *International* – richt zich op internationale klanten die briefwisseling en pakketten vanuit of naar België sturen.

De drie commerciële business units worden ondersteund door twee service units:

- Mail & Parcels Operations, dat instaat voor de ophaling, de sortering, het transport en de uitreiking.
- Service operations, dat ICT, Facility Management, Purchasing en Cleaning omvat.

Ten slotte blijven de departementen Finance, Human Resources, Legal, Internal Audit en External Communication centrale corporate units die alle activiteiten ondersteunen.

Deze nieuwe organisatie is klantgericht. Ze zal de klanttevredenheid kunnen verhogen en producten kunnen aanbieden die voldoen aan de behoeften van de klant op een moment dat het bedrijf te lijden heeft onder de concurrentie van elektronische media en dat het aan de vooravond staat van de vrijmaking van de postmarkt in 2011.

INVOERING VAN DE GEAUTOMATISEERDE SORTERING OP UITREIKINGSRONDE

Sinds 2008 wordt de briefwisseling van alle uitreikingskantoren automatisch per uitreikingsronde gesorteerd in de sorteercentra. Deze evolutie, die werd mogelijk gemaakt door de invoering van de modernste technologie op het vlak van optische herkenning en sortering in de 5 sorteercentra, vermindert de behoefte aan manuele sortering in de lokale uitreikingskantoren en verbetert de algemene productiviteit van het postproces.

Tegen het einde van 2008 werd 78% van de zendingen van het normale formaat automatisch gesorteerd op uitreikingsronde.

De automatische sortering op uitreikingsronde zal gevolgd worden door de automatisch sortering op huisnummer (dit proces wordt sequencing genoemd). In 2008 werd deze evolutie al voorbereid.

REORGANISATIE VAN DE BACKOFFICE VAN DE UITREIKINGSKANTOREN

In de loop van 2008 zette De Post de reorganisatie van de backoffice van de ophalings- en uitreikingsprocessen voort om ervoor te zorgen dat de werknemers minder tijd spenderen aan activiteiten waarbij ze niet rechtstreeks in contact komen met de klant en om rekening te houden met de veranderde werkwijzen en de verminderde volumes.

EVOLUTIE VAN HET RETAILNETWERK

Tegen het einde van 2008 omvatte het retailnetwerk 1.354 verkooppunten. Tijdens het jaar werden 236 PostPunten geopend (en 25 gesloten), wat het totaal op 558 bracht. Ze vervangen 217 eigen postkantoren die in 2008 werden gesloten. PostPunten zijn kleinhandelaars die het merendeel van de postdiensten aanbieden. Ze zijn eigendom van derden, die ze uitbaten met agentschapsovereenkomsten.

Deze vervanging van postkantoren door PostPunten maakt deel uit van de evolutie van ons netwerk van verkooppunten. Die is erop gericht om een aanwezigheid van De Post te behouden in het hele land terwijl we onze kostenstructuur verbeteren, teneinde de financiële en commerciële levensvatbaarheid van ons retailnetwerk te vrijwaren. Het herstructureringsprogramma, dat wordt uitgevoerd zonder naakte ontslagen, zal in 2009 worden voortgezet.

Zowel het callcenter als de eShop doen het beter dan verwacht, wat erop wijst dat de klanten de multikanalenstrategie van De Post aanvaarden en dat ze er tevreden over zijn. Het callcenter kreeg meer dan 1,5 miljoen oproepen en de verkoop via de eShop groeide met 53% tegenover vorig jaar.

NIEUW AANBOD PAKKETPRODUCTEN EN SAMENGAAN VAN DE TAXIPOST- EN KILOPOST-ACTIVITEITEN BINNEN DE POST NV

In mei 2008 werden de activiteiten van Taxipost NV overgedragen aan De Post NV. Deze overdracht was een eerste stap in de fusie van de 'Kilopost'-activiteiten van De Post met de 'Taxipost NV'-activiteiten. Ze werden samengebracht in een nieuwe business unit bij De Post NV.

Deze fusie biedt voldoende kritische massa voor een concurrerende, winstgevende en levensvatbare pakkettenafdeling. De nieuwe activiteit haalt voordeel uit verhoogde schaalvoordelen in de sortering en de uitreiking en zal daarom haar klanten beter kunnen bedienen.

Op operationeel vlak werd de fusie afgerond op 1 augustus 2008 toen de laatste Taxipost-depots sloten en de overblijvende activiteiten werden overgedragen aan het netwerk van De Post NV.

Het oprichten van de nieuwe business units en de fusie van de twee uitreikingsnetwerken gingen gepaard met een nieuw, gecombineerd productaanbod voor zowel "Business-to-Business"- als "Business-to-Customer"-klanten.

OVERNAME VAN 50% VAN DE AANDELEN VAN CERTIPOST

Op 18 februari 2008 kondigden De Post en Belgacom aan dat ze een overeenkomst afgesloten hadden over de overname door De Post van het Belgacom aandeel in Certipost, a rato van 50%. Na de transactie kreeg De Post dus 100% van de aandelen van Certipost NV in handen.

Certipost NV werd in 2002 door De Post en Belgacom opgericht. Het bedrijf wil de uitwisseling van elektronische documenten tussen residentiële en business-klanten vergemakkelijken.

Tegen het einde van 2008 had Certipost ongeveer 500.000 residentiële klanten en meer dan 50.000 business-klanten en werden zijn oplossingen in meer dan 30 landen gebruikt.

Met de overname kan De Post haar verschillende diensten op het vlak van documentbeheer (waaronder afdrucken, scannen en voorbereiden van administratieve briefwisseling) combineren in één coherent productaanbod.

AANKONDIGING VAN DE FUSIE VAN DE DEENSE EN DE ZWEEDSE POSTOPERATOREN

Op 1 april 2008 kondigden Post Danmark A/S en Posten AB aan dat ze willen fusioneren. Post Danmark A/S is een indirecte aandeelhouder van De Post met een economisch belang van circa 25%. De fusie tussen de twee bedrijven heeft geen rechtstreekse invloed op De Post aangezien de overheid en de privé-aandeelhouders partij blijven in de bestaande aandeelhoudersovereenkomsten.

Op 31 december 2008 was de fusie tussen Post Danmark A/S en Posten AB nog niet voltooid.

3. FINANCIËLE ANALYSE

3.1. RESULTATENREKENING

Tijdens het boekjaar 2008 realiseerde De Post een winst na belastingen van 221,8 miljoen euro (2007: 64,9 miljoen euro). De toename van de winst na belastingen is deels te verklaren door de wijziging in het saldo van eenmalige elementen die het resultaat beïnvloeden: van een netto-kost van 57 miljoen euro in 2007 naar een netto-opbrengst van 43 miljoen euro in 2008, wat een positief verschil van 100 miljoen euro betekent. De evolutie van eenmalige elementen buiten beschouwing gelaten, steeg de winst na belastingen met 61,6 miljoen euro of 53% dankzij betere operationele prestaties, hogere financiële resultaten en een lagere effectieve belastingvoet.

Op het niveau van de operationele activiteiten boekte het bedrijf een bedrijfsresultaat (EBIT) van 269,4 miljoen euro (2007: 96,4 miljoen euro). Eenmalige opbrengsten en kosten buiten beschouwing gelaten, steeg de EBIT met 21,5%. Dat resultaat werd neergezet tegen de achtergrond van een vertragende economie in de tweede jaarhelft en hoge inflatie op de meeste kosten en op de personeels- en energiekosten in het bijzonder.

De verbetering van de EBIT werd verwezenlijkt ondanks een lichte afname van de bedrijfsopbrengsten, die daalden met minder dan 1% tot 2.262,4 miljoen euro (2007: 2.276,4 miljoen euro), wat ruimschoots gecompenseerd werd door een daling van de bedrijfskosten met 9% tot 1.902,0 miljoen euro (2007: 2.081,2 miljoen euro).

Bij vergelijkbare samenstelling van de groep (zonder Asterion en met Certipost prorata temporis) en de eenmalige elementen van 2007 en 2008 buiten beschouwing gelaten, zijn de onderliggende bedrijfsopbrengsten gestegen met 2,2% en zijn de onderliggende bedrijfskosten gedaald met 0,4%.

OP 31 DECEMBER	2008	2007	DELTA
IN MILJOEN EUR			
Totaal bedrijfsopbrengsten	2.262,4	2.276,4	-1%
Materiaalkost	(27,9)	(46,8)	-40%
Diensten en diverse goederen	(569,5)	(586,4)	-3%
Personeelskosten	(1.294,2)	(1.420,2)	-9%
Overige bedrijfskosten	(10,4)	(27,9)	-63%
Totaal bedrijfskosten	(1.902,0)	(2.081,2)	-9%
EBITDA	360,5	195,1	85%
Afschrijvingen en waardeverminderingen	(91,0)	(98,7)	-8%
Bedrijfsresultaat (EBIT)	269,4	96,4	180%
Financieel resultaat	43,1	29,9	44%
Aandeel in het resultaat van geassocieerde deelnemingen	1,3	4,4	-70%
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	313,9	130,7	140%
Belastingen	(92,1)	(65,9)	40%
Resultaat na belastingen	221,8	64,9	242%

Zowel de cijfers van 2008 als die van 2007 werden beïnvloed door een reeks eenmalige elementen, die een weerslag hadden op de EBITDA, de EBIT en de winst na belastingen. Bij de genormaliseerde EBITDA, de genormaliseerde EBIT en de genormaliseerde winst na belastingen werd geen rekening gehouden met de impact van deze eenmalige elementen.

OP 31 DECEMBER	2008	2007	EVOLUTIE
IN MILJOEN EUR			
Gepubliceerde EBITDA	360,4	195,1	
Collectieve Arbeidsovereenkomst 2007-2008	-	67,2	
Vergoeding voor de afloop van premies	38,4	-	
Overige kosten mbt. herstructureringen	(2,4)	14,7	
Voorziening voor lopende geschillen	-	6,6	
BPO "rendement op eigen vermogen" verplichting	-	7,2	
Effect van compensatie in personeelsbeloningen	-	(6,6)	
Wijzigingen in de plannen met betrekking tot employee benefits	(83,9)	-	
Winst op verkoop van Asterion Groep	-	(6,5)	
Genormaliseerde EBITDA	312,5	277,7	12,5%

OP 31 DECEMBER	2008	2007	EVOLUTIE
IN MILJOEN EUR			
Bedrijfsresultaat (EBIT)	269,5	96,4	
Collectieve Arbeidsovereenkomst 2007-2008	-	67,2	
Vergoeding voor de afloop van premies	38,4	-	
Overige kosten mbt. herstructureringen	(2,1)	18,4	
Voorziening voor lopende geschillen	-	6,6	
BPO "rendement op eigen vermogen" verplichting	-	7,2	
Effect van compensatie in personeelsbeloningen	-	(6,6)	
Wijzigingen in de plannen met betrekking tot employee benefits	(83,9)	-	
Winst op verkoop van Asterion Groep	-	(6,5)	
Genormaliseerde bedrijfsresultaat (EBIT)	221,9	182,7	21,5%

OP 31 DECEMBER	2008	2007	EVOLUTIE
IN MILJOEN EUR			
Winst van het boekjaar (EAT)	221,8	64,9	
Collectieve Arbeidsovereenkomst 2007-2008	-	44,4	
Vergoeding voor de afloop van premies	25,3	-	
Overige kosten mbt. herstructureringen	(1,4)	12,1	
Voorziening voor lopende geschillen	-	6,6	
BPO "rendement op eigen vermogen" verplichting	-	4,8	
Effect van schattingswijzigingen in personeelsbeloningen	-	(9,1)	
Wijzigingen in de plannen met betrekking tot employee benefits	(67,0)	-	
Winst op verkoop van Asterion Groep	-	(6,5)	
Genormaliseerde winst van het boekjaar (EAT)	178,7	117,1	52,6%

Uitgesplitst per lijn van de jaarrekening (op EBIT-niveau) kunnen de eenmalige elementen als volgt worden samengevat:

OP 31 DECEMBER	2008	2007	EVOLUTIE
IN MILJOEN EUR			
Bedrijfsopbrengsten		14,5	(14,5)
Eénmalige opbrengsten	0,0	14,5	(14,5)
Personeelskosten	45,5	(60,6)	106,1
Overige bedrijfskosten	2,4	(36,5)	38,9
Afschrijvingen en waardeverminderingen	(0,3)	(3,7)	3,4
Eénmalige kosten	47,6	(100,8)	(148,4)
Eénmalige elementen	47,6	(86,3)	(133,9)

In april 2007 keurden het bedrijf en de vertegenwoordigers van de werknemers een collectieve arbeidsovereenkomst goed voor de jaren 2007 en 2008. De kosten van de plannen met betrekking tot vervroegd pensioen en deeltijds werk in die overeenkomst bedroegen 67,2 miljoen euro. In 2008 diende dergelijke kost niet geboekt te worden.

In december 2008 kwamen het bedrijf en de vertegenwoordigers van de werknemers tot een voorlopig akkoord over de afschaffing van een aantal vergoedingen. Ter compensatie van het verlies van die vergoedingen werd een

eenmalige betaling aan het personeel overeengekomen, die wordt geraamd op 38,4 miljoen euro. De voorlopige overeenkomst werd bevestigd in februari 2009.

In 2007 kondigde De Post de herstructurering aan van een aantal van haar activiteiten: de activiteit 'gratis huis-aan-huisbladen' en ongeadresseerde zendingen (uitgevoerd door dochteronderneming Deltamedia), de pakketactiviteit (uitgevoerd door Taxipost), de schoonmaakactiviteiten en een deel van de activiteiten van dochteronderneming eXbo. De eenmalige kosten ten laste van de EBITDA en de EBIT van de groep bedroegen respectievelijk 14,7 miljoen euro en 18,4 miljoen euro.

In 2008 werden eerder geboekte herstructureringsprovisies teruggeboekt voor een bedrag van 2,1 miljoen euro, aangezien de werkelijke en nog verwachte uitgaven lager uitvielen dan oorspronkelijk geraamd.

De Post heeft een herziening uitgevoerd van de boekhoudkundige schattingen met betrekking tot de verplichtingen voor personeelsbeloningen. Deze herziening heeft geleid tot de boeking van een eenmalige opbrengst (weergegeven als negatieve personeelskosten) van 83,9 miljoen euro (2007: 6,6 miljoen euro). De eenmalige opbrengst is afkomstig van:

- (i) de inperking van een plan (impact: 26,2 miljoen euro);
- (ii) de impact van veranderingen in de regels met betrekking tot een plan (impact: 34,2 miljoen euro);
- (iii) een verandering in de berekeningsmethodologie door het gebruik van bijkomende en verbeterde individuele gegevens (impact: 23,5 miljoen euro).

BEDRIJFSOPBRENGSTEN

De bedrijfsopbrengsten daalden met ca. 1% tot 2.262,4 miljoen euro (2007: 2.276,4 miljoen euro). Deze daling is volledig toe te schrijven aan de impact vanaf september 2007 van de verkoop van de Asterion-groep, die slechts deels gecompenseerd werd door de opname van de bedrijfsopbrengsten uit Certipost vanaf juni 2008. Als we deze twee wijzigingen buiten beschouwing laten, stegen de bedrijfsopbrengsten met 2,2%, een stijging waartoe de meeste operationele activiteiten bijdroegen.

OP 31 DECEMBER	2008	2007	EVOL	EVOL %
IN MILJOEN EUR				
Mail	1.819	1.778	41	3%
Domestic mail	1.381	1.360	21	2%
International Mail	399	378	21	6%
Philately	39	40	(1)	-2%
Retail & Financial Services	239	236	3	1%
Parcels & Express	95	97	(2)	-2%
Unaddressed Mail	65	71	(6)	-8%
Document Management	49	96	(47)	-49%
Corporate Services	32	38	(6)	-16%
Intercompany Transactions	(37)	(39)	2	-6%
De Post	2.262	2.276	(15)	-1%

De Mail-activiteiten, die 80% (2007: 78%) van de bedrijfsopbrengsten uitmaken, stegen in vergelijking met vorig jaar met 3%.

De inkomsten uit **Domestic Mail** stegen met 2% of 21 miljoen euro. Die groei werd gerealiseerd ondanks een moeilijker omgeving, in het bijzonder in de tweede jaarhelft. De tarifiering, de productmix en nieuwe producten hielpen om de globale volumedaling, die wordt geraamd op 2%, te compenseren.

- Na een onverwachte stabilisering in 2007 daalden de volumes **Daily Mail** in de loop van het jaar met 7%. Die daling werd deels gecompenseerd door tariefverhogingen van gemiddeld 3%.
- Het volume **Administrative Mail** daalde sneller dan de voorgaande jaren, met een volumeverlies van bijna 4,7%. Die afname werd deels gecompenseerd door hogere tarieven en een betere productmix.
- De omzet uit **Addressed Direct Mail** groeide ten opzichte van vorig jaar verder met +0,8%. Het groeitempo ligt echter lager dan de voorgaande jaren.
- De volumes **Pers** stegen met meer dan 2% in het kielzog van het succes van de krantenbestelling.
- **Registered Mail** vertoonde een aanzienlijke volumestijging in vergelijking met 2007, toen de terugval meer dan 10% bedroeg.

- **Value Added Services** kenden in 2008 een aanzienlijke groei, aangezien de verkoop toenam met 5,7%. Onder deze noemer vallen diensten zoals afhaling ter plaatse en frankering van postproducten (Servipost, Afhaling ten Huize), doorsturen naar nieuwe adressen bij adresveranderingen (Mutapost) enz.

De inkomsten uit de activiteit **International Mail** stegen met 6% (21 miljoen euro).

- De omzet van Business Mail (transitpost) nam toe met 13%, een gevolg van het succes waarmee we nieuwe internationale klanten blijven aantrekken;
- Inbound Mail steeg met 5,4%, een trendbreuk ten opzichte van voorgaande jaren. De groei was te danken aan een gunstigere landen- en productmix en hogere tarieven bij een licht dalend volume;
- De omzet van Outbound Mail steeg met 2,3% als gevolg van de tarifiering.

In vergelijking met vorig jaar stegen de opbrengsten van de afdeling **Retail & Financial Services** met 3 miljoen euro of 1%. Die toename was voornamelijk toe te schrijven aan de bankautomatenactiviteit van BPO, de start van een eigen merk van voorafbetaalde gsm-producten en de indexering van de vergoeding voor de openbare dienstverlening. Daardoor werd de daling van de traditionele financiële postproducten, zoals de betaling van facturen aan het loket, gecompenseerd. De commissielonen en vergoedingen die we ontvingen van BPO waren iets lager dan in 2007, omdat klanten hun spaargelden verplaatsten naar minder winstgevendende producten.

De opbrengsten uit **Parcels and Express** daalden met 2 miljoen euro of 2% ingevolge de veranderingen in het productaanbod, en in het bijzonder de afschaffing van D+0-levering en zaterdaglevering, en de herstructurering van de bestelstructuur na de versmelting van het Taxipost-netwerk in het postnetwerk. Door de scherpe concurrentie bleef de tarifiering onder druk staan.

De opbrengsten uit **Unaddressed Mail** daalden slechts met 6 miljoen euro ondanks de stopzetting van het Publipack-experiment en van de ongeadresseerde postactiviteiten van Deltamedia, die in 2007 goed waren voor 14 miljoen euro omzet. Dit verlies werd ruimschoots gecompenseerd door het succes van Distripost, een hoogwaardig ongeadresseerd product dat wordt besteld via het postnetwerk, samen met de gewone geadresseerde post.

De opbrengsten uit **Document Management** liepen met 47 miljoen euro terug in vergelijking met 2007. Deze daling is volledig toe te schrijven aan de verkoop van de Asterion-groep in september 2007, die deels gecompenseerd werd door de opname van de omzet van Certipost vanaf juni 2008. Deze transacties buiten beschouwing gelaten, stegen de opbrengsten met 1 miljoen euro of 2%. Dat resultaat werd behaald ondanks de grote druk op de prijzen in verschillende activiteitendomeinen.

De opbrengsten uit **Corporate Services** omvatten in 2007 de brutowinst die werd gerealiseerd als gevolg van de verkoop van de Asterion-groep. In 2008 werden geen dergelijke opbrengsten geboekt.

BEDRIJFSKOSTEN

De bedrijfskosten, met inbegrip van waardeverminderingen en afschrijvingen, bedroegen 1.993,0 miljoen euro (2007: 2.180 miljoen euro), een daling met 187 miljoen euro of 8,6% ten opzichte van het voorgaande jaar.

De wijziging van de samenstelling van de groep (in 2007 zijn 8 maanden kosten van de Asterion-groep opgenomen, die werd verkocht in september 2007, en in 2008 zijn 7 maanden kosten van Certipost opgenomen, dat volledig werd overgenomen vanaf juni 2008), leidde tot een daling van de kosten met 47,7 miljoen euro.

De eenmalige kosten sloegen van een nettokost van 100,8 miljoen euro in 2007 om in een netto-opbrengst van 47,6 miljoen euro, een positieve evolutie van 148,4 miljoen euro.

Zonder de invloed van de gewijzigde samenstelling van de groep en de evolutie van de eenmalige kosten, stegen de onderliggende bedrijfskosten met 9,2 miljoen euro of 0,4%. Initiatieven om de kosten te verminderen en de productiviteit te verhogen compenseerden de ingrijpende impact van de automatische aanpassing van de lonen aan de stijgende levensduur en van de stijging van andere kosten, zoals energie.

De kosten voor **grondstoffen, verbruiksgoederen en handelsgoederen** daalden met 40% tot 27,9 miljoen euro (2007: 46,8 miljoen euro). De wijzigingen in de samenstelling van de groep buiten beschouwing gelaten, bedraagt de daling 8,5 miljoen euro. De kosten voor onderaanneming ten belope van 7,5 miljoen euro werden ondergebracht bij de transportkosten, terwijl ze in 2007 waren opgenomen bij de grondstoffen, verbruiksgoederen en handelsgoederen.

De kosten voor **goederen en diensten** daalden met 17,0 miljoen euro of 2,9% in vergelijking met 2007. Zonder de gunstige impact op de kosten van de gewijzigde samenstelling van de groep (13,3 miljoen euro) daalden de kosten voor goederen en diensten met 3,7 miljoen euro of 0,6%.

OP 31 DECEMBER	2008	2007	EVOL	EVOL %
IN MILJOEN EUR				
Huur en huurlasten	60,4	58,2	2,3	3,9%
Onderhoud en herstellingen	59,6	71,8	(12,2)	-17,0%
Levering van energie	40,8	36,2	4,6	12,6%
Andere goederen	29,9	29,3	0,6	2,1%
Post- en telecommunicatiekosten	8,1	9,7	(1,7)	-17,1%
Verzekeringskosten	17,5	19,7	(2,2)	-11,0%
Transportkosten	137,8	137,8	-	-
Reclame- en advertentiekosten	21,6	15,1	6,5	42,9%
Consultancy	30,7	29,2	1,5	5,0%
Uitzendarbeid	70,2	55,5	14,7	26,5%
Vergoedingen aan derden, honoraria	77,2	107,2	(30,0)	-28,0%
Overige goederen en diensten	15,7	16,6	(0,9)	-6,3%
Totaal	569,5	586,4	(17,0)	-2,9%

- **Huur en huurlasten** stegen met 2,3 miljoen euro. De wijzigingen in de samenstelling van de groep buiten beschouwing gelaten, bedraagt de stijging 4,7 miljoen euro. Die toename is toe te schrijven aan een verdere overstap van eigendom naar het huren van de voertuigen en de indexering van een aantal huurcontracten.
- **Onderhoud en herstellingen** dalen met 12,2 miljoen euro in vergelijking met 2007. Aangezien de wijziging van de samenstelling van de groep goed is voor 5,9 miljoen euro, bedraagt de onderliggende daling van de kosten voor onderhoud en herstellingen 6,3 miljoen euro. Die afname is toe te schrijven aan de voltooiing van het asbestverwijderingsprogramma, het einde van de kosten verbonden aan de uitstap uit het WTC-gebouw en de terugname van enkele voorziene kosten in verband met de herstructurering van het Taxipost-netwerk.
- De **energieleveringen** stegen met 4,6 miljoen euro of 12,6%. De positieve invloed van de gewijzigde samenstelling van de groep buiten beschouwing gelaten, bedraagt de stijging 4,9 miljoen euro. Ze is het gevolg van de prijsinflatie op de energiekosten voor voertuigen en gebouwen.
- De **post- en telecommunicatiekosten** daalden met 1,7 miljoen euro of 17,1%, een verbetering die in de eerste plaats is toe te schrijven aan de invloed van de gewijzigde samenstelling van de groep (0,6 miljoen euro).
- De **verzekeringskosten** daalden met 2,2 miljoen euro of 11%. Die afname is voornamelijk toe te schrijven aan de overschakeling van voertuigen in eigendom naar geleasde voertuigen (waarbij de verzekeringskost een onderdeel wordt van de leaseprijs en wordt geboekt onder Huur en Huurkosten), de daling van het aantal werknemers en de inkrimping van het Retail-netwerk.
- De **transportkosten** bleven ongewijzigd ten opzichte van 2007. De wijzigingen in de samenstelling van de groep buiten beschouwing gelaten, vertonen ze een onderliggende stijging van 1,4 miljoen euro of 1%. 7,5 miljoen euro van die toename is afkomstig van de overheveling van kosten voor onderaannemers van de rubriek "grondstoffen, verbruiksgoederen en handelsgoederen" naar Transportkosten. Die toename wordt gecompenseerd door lagere kosten voor het transport van actief en inactief personeel, de stopzetting van het Publipack-experiment en van de bestelling van ongeadresseerde post door Deltamedia, en de overheveling van de pakketactiviteit naar het gewone postnetwerk. De eindrechten en transportkosten in verband met de internationale activiteit stegen met 1,9 miljoen euro onder invloed van hogere volumes, maar werden gecompenseerd door een gunstigere mix.
- **Reclame- en advertentiekosten** stegen met 6,5 miljoen euro in vergelijking met 2007. 2 miljoen euro is toe te schrijven aan de overheveling van kosten voor marktonderzoek van Consultancy naar Reclame- en Advertentiekosten, en het saldo van de kosten voor het uitbrengen van nieuwe producten en de algemeen hogere advertentieuitgaven in het vooruitzicht van de marktliberalisering.
- De **kosten voor uitzendarbeid** stegen in vergelijking met vorig jaar met 14,7 miljoen euro. De wijzigingen in de samenstelling van de groep buiten beschouwing gelaten, bedraagt de stijging 17 miljoen euro. Uitzendkrachten worden ingezet als er voor korte tijd extra mankracht is vereist of als er voor een korte of een middellange periode behoefte aan extra mankracht is voor grote projecten. De inzet van uitzendkrachten lag in 2008 gemiddeld 400 VTE's hoger dan in 2007, en werd beïnvloed doordat er werd geanticipeerd op een aantal reorganisaties.
- **Vergoedingen aan derden en honoraria** daalden met 30,0 miljoen euro of 28%. De gewijzigde samenstelling van de groep zorgt voor een stijging van 1,3 miljoen euro. De afname is voornamelijk toe te

schrijven aan de daling van de kosten voor onderaanneming bij Deltamedia (daling van 20 miljoen euro) omdat het Publipack-experiment werd stopgezet in de tweede helft van 2007 en de bestelling van ongeadresseerde post werd geconcentreerd in het gewone postnetwerk. De resterende daling is afkomstig van een afname in het beroep op externe onderaannemers voor ICT en de opname van de Taxipost-activiteiten in het gewone postnetwerk in het derde kwartaal van 2008 en van het feit dat de cijfers in 2007 de kostprijs omvatten van een groot ICT-project.

De **loonkosten** bedroegen in 2008 1.294,2 miljoen euro (2007: 1.420,2 miljoen euro), een daling met 126 miljoen euro. De wijziging in de samenstelling van de groep door de afstoting van de Asterion-groep en de overname van Certipost vertegenwoordigde een daling van de loonkosten met 18 miljoen euro.

Eenmalige elementen vertegenwoordigden een nettolast van 60,6 miljoen euro in 2007, terwijl ze in 2008 goed waren voor een kostendaling van 45,5 miljoen euro. De evolutie van de eenmalige elementen had dan ook een gunstige impact van 106,1 miljoen euro in vergelijking met 2007. Zonder de invloed van de gewijzigde samenstelling van de groep en de evolutie van de eenmalige elementen, vertoonden de loonkosten een onderliggende vermindering van 1,9 miljoen euro of 0,1%.

De onderliggende daling van de loonkosten wordt verklaard door de vermindering van het gemiddelde personeelsbestand met 1.824 VTE's, goed voor 77 miljoen euro, en dit als gevolg van de verschillende reorganisatieplannen. Die vermindering werd deels gecompenseerd door het grotere gebruik van uitzendkrachten, dat is gestegen met 400 VTE's of 17 miljoen euro (geboekt onder de kosten voor goederen en diensten).

De daling van 77 miljoen euro als gevolg van de afname van het aantal VTE's werd gecompenseerd door:

- drie loonindexeringen, in februari, juni en oktober, als gevolg van de hoge inflatie tijdens de eerste drie kwartalen van 2008. Samen hadden deze drie loonsverhogingen een negatieve invloed op de kosten van 48 miljoen euro;
- gewone anciënniteitsverhogingen en loonsverhogingen voor 12 miljoen euro;
- veranderingen in de mix voor 9,5 miljoen euro.

In vergelijking met 2007 dalen de **afschrijvingen en waardeverminderingen** met 7,7 miljoen euro door de gewijzigde samenstelling van de groep (4,1 miljoen euro) en lagere waardeverminderingen.

De **overige bedrijfskosten** daalden met 17,5 miljoen euro, vooral dankzij de gewijzigde samenstelling van de groep (daling van 2 miljoen euro) en het gebruik en de terugname van de provisies voor verlieslatende contracten (vooral de uitstap uit het WTC-gebouw) en voor de herstructurering van Taxipost.

Onze **financiële resultaten** verbeterden met 13,2 miljoen euro. De rente op de liquide middelen van het bedrijf steeg met 17,1 miljoen euro als gevolg van het hogere gemiddelde saldo en de hoge kortetermijnrente tijdens het grootste deel van 2008. De rentekost in verband met personeelsbeloningen daalde met 3,8 miljoen euro, aangezien de lange termijn verdisconteringsvoet daalde. Die positieve ontwikkelingen werden deels gecompenseerd door hogere interestlasten, een gevolg van de EIB lening.

De **belastingen** stegen van 65,9 miljoen euro in 2007 tot 92,1 miljoen euro in 2008 onder impuls van de hogere winst vóór belastingen. De belastingkost bedraagt in 2008 29,3% van de winst vóór belastingen, tegenover 50,4% in 2007. Die aanzienlijke verbetering is toe te schrijven aan enerzijds de liquidatie van BPG France in 2008, die een fiscaal recupereerbaar verlies teweegbracht, en anderzijds een daling van de verliezen die werden teweeggebracht door een aantal dochterondernemingen als Taxipost, Deltamedia en Asterion.

3.2. BALANS

ACTIVA

In 2008 lag de aangroei van **materiële vaste activa** (60,7 miljoen euro) lager dan de afschrijvingen (76,7 miljoen euro), aangezien de investeringen in de nieuwe sorteercentra zijn beëindigd. Met inbegrip van de evolutie van de waardeverminderingen en de overdrachten naar voor verkoop aangehouden activa en vastgoedbeleggingen, is de waarde van de materiële vaste activa gedaald met 14,2 miljoen euro.

De **immateriële vaste activa** stegen met 11,8 miljoen euro. Die stijging is toe te schrijven aan de volgende factoren:

- Goodwill ontstaan door de overname van de 50% van Certipost waar De Post geen eigenaar van was: 7 miljoen euro;
- Economische waarde van de immateriële vaste activa in eigendom van Certipost op het tijdstip van de overname (vooral software en gekapitaliseerde softwareontwikkelingen): 1,4 miljoen euro;
- Overname van de bankautomaten en bankautomaatactiviteit van BPO: 7,3 miljoen euro;
- Investeringen in software (6,4 miljoen euro) en kosten voor softwareontwikkeling (13,5 miljoen euro);
- Afschrijving van het jaar: -17,8 miljoen euro;
- Waardeverminderingen van ontwikkelingskosten en software: -5,9 miljoen euro.

De **investering in geassocieerde bedrijven** steeg met 25,1 miljoen euro van 62,6 miljoen euro tot 87,7 miljoen euro; dit weerspiegelt de afname van de ongerealiseerde verliezen op de obligatieportefeuille van BPO (24,2 miljoen euro), de opname van het aandeel van de onderneming in de resultaten van BPO voor 2008 (1,3 miljoen euro), deels gecompenseerd door het wegvallen van de opname van het aandeel in het netto eigen vermogen van Certipost (0,4 miljoen euro) na de verwerving van 100% van de aandelen en de opname van de resultaten van Certipost in de geconsolideerde jaarrekening.

De **vastgoedbeleggingen** daalden in 2008 met 5,3 miljoen euro tot 16,5 miljoen euro, aangezien een aantal eigendommen die vroeger gebruikt werden voor onze activiteiten en die verhuurd werden, in de loop van het jaar verkocht werden.

De **uitgestelde belastingen** bedragen 90,7 miljoen euro (2007: 127,3 miljoen euro). De afname met 36,6 miljoen euro kan voornamelijk worden verklaard door het verschil in de uitgestelde belastingvorderingen op personeelsbeloningen, aangezien die gedaald zijn.

De **financiële instrumenten** stegen met 100,4 miljoen euro tot 1.111,5 miljoen euro ingevolge de sterke aangroei van de liquide middelen in de loop van het jaar. Op 31 december 2008 omvatten de financiële instrumenten:

- 664,1 miljoen euro in handelspapieren (2007: 282 miljoen euro)
- 145,4 miljoen euro (2007: 126,1 miljoen euro) in 5 'asset management' contracten waarin een kapitaalgarantie op de vervaldag is opgenomen. Deze contracten maken verschillende investeringsstrategieën mogelijk, waarbij de aankoop en verkoop van verschillende financiële instrumenten mogelijk is, in vele gevallen een mengeling van risicovrije en risicodragende activa (een ruim gamma van afgeleide en niet-afgeleide financiële instrumenten, met inbegrip van gestructureerde obligaties en investeringen in collectieve beleggingsfondsen). De aanvankelijke investering bedroeg 145,3 miljoen euro, terwijl de ongerealiseerde opbrengst op 31 december 2008 0,2 miljoen euro bedroeg.
- 268,6 miljoen euro in obligaties met vlottende rente (2007: 90 miljoen euro)
- 33,5 miljoen euro in staatsobligaties op korte termijn (2007: -)

Op 31 december 2008 was er geen geld belegd in geldmarktfondsen (2007: 513 miljoen euro).

De **handels- en overige vorderingen** stegen met 16 miljoen euro tot 371,1 miljoen euro (2007: 355,1 miljoen euro), onder invloed van een toename van de handelsvorderingen met 29,6 miljoen euro. Deze toename wordt veroorzaakt door de overheveling vanuit de passiva van een aantal eindrechten verschuldigd door buitenlandse postoperatoren (stijging van 22,5 miljoen euro) en doordat voor de eerste maal de balans van Certipost wordt opgenomen (2,7 miljoen euro).

De **geldmiddelen en kasequivalenten** stegen met 43,7 miljoen euro tot 198,5 miljoen euro (2007: 154,8 miljoen euro) ingevolge de sterke aangroei van de liquide middelen in de loop van het jaar en de hogere deposito's van derden.

PASSIVA

Het **eigen vermogen** bedraagt 930,1 miljoen euro (2007: 805,7 miljoen euro). De opname van de geconsolideerde nettowinst van 221,8 miljoen euro voor 2008 en de vermindering van het aandeel van het bedrijf in de ongerealiseerde verliezen op de aandelenportefeuille van BPO met 24,2 miljoen euro wordt deels gecompenseerd door de betaling van dividenden voor een totaalbedrag van 121,6 miljoen euro tijdens het jaar.

De **rentedragende leningen** bleven stabiel op 102,6 miljoen euro (2007: 103,2 miljoen euro).

De **personeelsbeloningen** bedragen 483,9 miljoen euro (2007: 623,9 miljoen euro). Die afname met 140 miljoen euro is toe te schrijven aan de volgende factoren:

- de betaling van vergoedingen verminderde het saldo met 71,9 miljoen euro, waaronder 38,3 miljoen euro voor de betaling van de vergoedingen voor vervroegde pensionering en deeltijds werk;
- de inkomsten uit de verminderde pensioenkosten voor vorige dienstjaren, inperkingen en actuariële winsten verminderden de passiva met in totaal 111,6 miljoen euro;
- de beheerskosten en intrestkosten met betrekking tot het jaar verhoogden de passiva met in totaal 42,8 miljoen euro.

Na aftrek van de uitgestelde belastingvordering met betrekking tot de personeelsbeloningen ter waarde van 91,9 miljoen euro, vertegenwoordigen ze een passief van 392 miljoen euro. De niet-erkende actuariële winsten bedragen 10,8 miljoen euro.

De **langlopende voorzieningen stijgen** tot 98,7 miljoen euro (2007: 60,6 miljoen euro) onder invloed van een stijging van 21,3 miljoen euro van de langlopende voorzieningen voor geschillen en een toename met 16,8 miljoen euro door een aanpassing van de voorziening voor de ROE-verplichting.

De **kortlopende voorzieningen** bedragen 55,1 miljoen euro (2007: 35,7 miljoen euro). De voorzieningen voor verlieslatende contracten en voor herstructurering dalen met respectievelijk 11,3 miljoen euro en 3,5 miljoen euro na de voltooiing van de uitstap uit het WTC-gebouw en de herstructurering van Taxipost. Er werd een voorziening van 38,4 miljoen euro aangelegd voor de kosten van het afkopen van een aantal vergoedingen aan het personeel.

De **handels- en overige schulden** stijgen tot 965,3 miljoen euro (2007: 887,7 miljoen euro) onder invloed van de toegenomen kasdeposito's bij het bedrijf door derden (stijging van 38 miljoen euro), de overheveling van een aantal eindrechten naar de activa (22,5 miljoen euro) en de stijging van de eindrechten zelf (5 miljoen euro).

3.3. KASSTROOM

De bedrijfsactiviteiten genereerden een netto kasinstroom van 342,4 miljoen euro (2007: 184,0 miljoen euro). Die toename met 158,4 miljoen euro ten opzichte van het voorgaande jaar is toe te schrijven aan:

- betere operationele prestaties, die hebben geleid tot een hogere kaswinst van 20,4 miljoen euro uit de bedrijfsactiviteiten. Kaswinsten uit bedrijfsactiviteiten zijn de kasstromen uit operationele activiteiten voor wijzigingen in het werkkapitaal en voorzieningen, voor ontvangen en betaalde interesten en voor betaalde inkomstenbelastingen;
- hogere ontvangen nettointeresten (stijging van 9,4 miljoen euro);
- minder betaalde belastingen (14 miljoen euro), aangezien minder voorafbetalingen werden gedaan;
- een stijging met 37,5 miljoen euro van de deposito's door derden (2007: daling met 4,9 miljoen euro). Op te merken valt dat het bedrijf geen controle heeft over het bedrag van de deposito's door derden en dat die deposito's van jaar tot jaar sterk kunnen variëren;
- een verbetering (instroom van 88,7 miljoen euro in 2008 tegenover een instroom van 12,3 miljoen euro in 2007) van de andere balansposten met betrekking tot werkkapitaal dan de deposito's door derden.

De **opbrengsten uit verkoop van materiële vaste activa** daalden met 18,7 miljoen euro tot 14,0 miljoen euro (2007: 32,7 miljoen euro), aangezien in het cijfer voor 2007 de verkoop van de site van het voormalige Antwerpen X was opgenomen. In 2008 ging het bedrijf verder met de verkoop van eigendommen die het niet langer gebruikt voor zijn activiteiten.

De **aankopen van materiële vaste activa** bedroegen 60,7 miljoen euro (2007: 79,5 miljoen euro).

De **aankopen van immateriële vaste activa** bedroegen 27,1 miljoen euro en omvatten de overname van de bankautomataactiviteit van BPO.

De **verwerving van dochterondernemingen na aftrek van verworven liquide middelen** omvat de vergoeding die werd betaald voor de overname van de 50% van Certipost die het bedrijf nog niet bezat.

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING 2008

DE POST GROEP

48	4.	Geconsolideerde resultatenrekening	
49	5.	Geconsolideerde balans	
50	6.	Geconsolideerd overzicht van wijzigingen in eigen vermogen	
51	7.	Geconsolideerd kasstroomoverzicht	
52	8.	Vergelijkbaarheid tussen verschillende boekjaren	
53	9.	Toelichtingen bij de geconsolideerde jaarrekening	
	9.1.	Algemene informatie	53
	9.2.	Verandering in boekhoudkundige principes	53
	9.3.	Belangrijke boekhoudkundige hypothesen	54
	9.4.	Samenvatting van de belangrijkste boekhoudkundige principes	55
	9.5.	Risicobeheer	62
	9.6.	Bedrijfscombinaties	66
	9.7.	Overige bedrijfsopbrengsten	67
	9.8.	Overige bedrijfskosten	68
	9.9.	Personeelskosten	68
	9.10.	Financiële opbrengsten en financiële kosten	68
	9.11.	Winstbelastingen/Uitgestelde belastingen	69
	9.12.	Materiële vaste activa	70
	9.13.	Vastgoedbeleggingen	72
	9.14.	Activa aangehouden voor verkoop	72
	9.15.	Immateriële vaste activa	73
	9.16.	Leasing	74
	9.17.	Financiële instrumenten	75
	9.18.	Investeringen in geassocieerde ondernemingen	76
	9.19.	Handelsvorderingen en overige vorderingen	77
	9.20.	Voorraden	78
	9.21.	Geldmiddelen en kasequivalenten	78
	9.22.	Financiële schulden	78
	9.23.	Personeelsbeloningen	79
	9.24.	Op aandelen gebaseerde betalingen	83
	9.25.	Handelsschulden en overige schulden	84
	9.26.	Voorzieningen	85
	9.27.	Beleid en procedures in verband met kapitaalmanagement	85
	9.28.	Niet in de balans opgenomen verplichtingen en onvoorziene activa	86
	9.29.	Rechten en verplichtingen	86
	9.30.	Transacties met verbonden partijen	87
	9.31.	Overzicht van dochterondernemingen	91
	9.32.	Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum	92

4. GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

OP 31 DECEMBER	TOELICHTING	2008	2007
IN MILJOEN EUR			
Omzet		2.231,2	2.227,1
Overige bedrijfsopbrengsten	9.7	31,2	49,3
Totaal bedrijfsopbrengsten		2.262,4	2.276,4
Materiaalkost		(27,9)	(46,8)
Diensten en diverse goederen		(569,5)	(586,4)
Personeelskosten	9.9	(1.294,2)	(1.420,2)
Overige bedrijfskosten	9.8	(10,4)	(27,9)
Afschrijvingen en waardeverminderingen		(91,0)	(98,7)
Totaal bedrijfskosten		(1.993,0)	(2.180,0)
Bedrijfsresultaat (EBIT)		269,4	96,4
Financiële opbrengsten	9.10	62,5	46,8
Financiële kosten	9.10	(19,4)	(16,9)
Aandeel in het resultaat van geassocieerde deelnemingen	9.18	1,3	4,4
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening		313,9	130,7
Belastingen	9.11	(92,1)	(65,9)
Nettoresultaat van de periode		221,8	64,9
Toerekenbaar aan:			
Aandeelhouders van De Post		221,8	64,8
Minderheidsbelangen		0,0	0,1
		221,8	64,9

5. GECONSOLIDEERDE BALANS

OP 31 DECEMBER	TOELICHTING	2008	2007(*) VERGELIJKBAAR
IN MILJOEN EUR			
Activa			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	9.12	710,4	724,6
Immateriële vaste activa	9.15	67,2	55,4
Financiële instrumenten	9.17	-	-
Investerings in geassocieerde deelnemingen	9.18	87,7	62,6
Vastgoedbeleggingen	9.13	16,5	21,8
Uitgestelde belastingvorderingen	9.11	90,7	127,3
Handels- en overige vorderingen	9.19	4,3	2,8
		976,8	994,6
Uitlopende activa			
Activa aangehouden voor verkoop	9.14	1,1	1,7
Financiële instrumenten	9.17	1.111,5	1.011,1
Voorraden	9.20	9,6	8,6
Te ontvangen belastingen	9.11	0,1	2,9
Handels- en overige vorderingen	9.19	371,1	355,1
Geldmiddelen en kasequivalenten	9.21	198,5	154,8
		1.691,9	1.534,1
Totaal activa		2.668,7	2.528,7
Eigen vermogen en passiva			
Eigen vermogen toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij			
Geplaatst kapitaal		783,8	783,8
Reserves		(75,6)	(43,0)
Overgedragen resultaat		221,8	64,8
		929,9	805,6
Minderheidsbelangen		0,2	0,1
Totaal eigen vermogen		930,1	805,7
Langlopende verplichtingen			
Rentedragende verplichtingen en leningen	9.22	102,6	103,2
Personeelsbeloningen	9.23	483,9	623,9
Handels- en overige schulden	9.25	16,3	10,5
Voorzieningen	9.26	98,7	60,6
Uitgestelde belastingverplichtingen	9.11	0,3	0,3
		701,7	798,5
Kortlopende verplichtingen			
Rentedragende verplichtingen en leningen	9.22	0,8	0,6
Bankvoorschotten in rekening-courant	9.21	0,0	0,0
Voorzieningen	9.26	55,1	35,7
Te betalen belastingen	9.11	15,7	0,6
Handels- en overige schulden	9.25	965,3	887,7
		1.036,9	924,6
Totaal passiva		1.738,6	1.723,1
Totaal eigen vermogen en passiva		2.668,7	2.528,7

(*) De cijfers van het jaarverslag 2007 werden aangepast om vergelijkbaarheid te verbeteren (zie toelichting 8)

6. GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN WIJZIGINGEN IN EIGEN VERMOGEN

	AAN DE AANDEELHOUDERS VAN DE MOEDERMAATSCHAPPIJ			MINDERHEIDS- BELANGEN	TOTAAL EIGEN VERMOGEN
	GEPLAATST KAPITAAL / TOEGELATEN KAPITAAL	OVERIGE RESERVES	OVERGEDRAGEN RESULTAAT		
IN MILJOEN EUR					
Per 1 januari 2008	783,8	(43,0)	64,8	0,1	805,7
Reële waarde in eigen vermogen van 'Activa Bestemd Voor Verkoop' van dochterondernemingen		24,2			24,2
Overdracht		64,9	(64,9)		-
Resultaat van het jaar			221,8	0,1	221,8
Dividenden (betaling)		(121,6)			(121,6)
Per 31 december 2008	783,8	(75,6)	221,7	0,2	930,1
IN MILJOEN EUR					
Per 1 januari 2007	783,8	(80,7)	96,0	0,1	799,2
Reële waarde in eigen vermogen van 'Activa Bestemd Voor Verkoop' van dochterondernemingen		(15,9)			(15,9)
Uitgegeven aandelen		96,0	(96,0)		-
Overdracht			64,8	0,0	64,8
Resultaat van het jaar		(42,4)			(42,4)
Per 31 december 2007	783,8	(43,0)	64,8	0,1	805,7

Overige reserves op 31 december 2008 bestaan uit 100,2 miljoen euro wettelijke reserves, 28,8 miljoen euro belastingsvrije reserves, 12,1 miljoen euro resultaat van de voorbije jaren en -216,8 miljoen euro geconsolideerde reserves.

De bedragen onder 'Reële waarde' in eigen vermogen van activa bestemd voor verkoop van dochterondernemingen zijn gerelateerd aan de ongerealiseerde winsten en verliezen met betrekking tot de obligatieportefeuille BPO. We verwijzen naar toelichting 9.18 voor meer details.

	TOTAALAANDELEN KLASSE A	AANDELEN KLASSE B	AANDELEN KLASSE C	
	AANTAL AANDELEN	AANTAL AANDELEN	MILJOEN EURO	AANTAL AANDELEN	MILJOEN EURO	AANTAL AANDELEN	MILJOEN EURO
IN MILJOEN EUR							
Per 1 januari 2008	409.838,0	204.920,0	483,8	204.918,0	300,0	-	-
Wijziging gedurende het jaar	-	-	-	(275,0)	(0,4)	275,0	0,4
Per 31 december 2008	409.838,0	204.920,0	483,8	204.643,0	299,6	275,0	0,4

De aandelen hebben geen nominale waarde en zijn volledig volstort. Tijdens 2008 kon het Management voor de eerste keer hun optie recht uitoefenen welke zij hebben ontvangen in kader van het 'Stock Optie Plan' ('ESOP'). Dit resulteerde in een verschuiving van 275 aandelen van klasse B naar klasse C. De aandelen van type C hebben dezelfde rechten als deze van type A en B, inclusief stemrecht voor 100%.

7. GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

	2008	2007
OP 31 DECEMBER		
IN MILJOEN EUR		
Operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat EBIT	269,5	88,3*
Afschrijvingen	88,4	98,7
Waardeverminderingen	4,1	5,2
Winst op de realisatie van materiële vaste activa	(8,0)	(3,2)
Wijziging in personeelsbeloningen	(148,9)	(16,1)
Wijziging in de reële waarde van de financiële garanties	-	4,2
Wijziging in de reële waarde van de financiële instrumenten	-	7,6
Ontvangen intresten	62,5	46,8
Betaalde intresten	(10,6)	(4,2)
Ontvangen dividenden	-	4,0
Betaalde belastingen	(40,7)	(54,7)
Bedrijfskasstroom voor wijziging in bedrijfskapitaal en voorzieningen	216,3	176,7
Financieringsactiviteiten		
Afname van handels-en overige vorderingen	12,6	3,0
Afname/(toename) in voorraden	(1,0)	(1,8)
Afname van handels- en overige schulden	19,6	(4,7)
Ontvangen deposito's van derden	37,5	(4,9)
Toename van voorzieningen	57,5	15,8
Netto kasstroom uit bedrijfsactiviteiten	342,4	184,0
Investeringsactiviteiten		
Ontvangsten uit de verkoop van materiële vaste activa	14,0	32,7
Ontvangsten uit de verkoop van investeringen	-	-
Ontvangsten uit de verkoop van dochterondernemingen, na verrekening van de netto schuldpositie	-	22,4
Verwerving van materiële vaste activa	(60,7)	(79,5)
Verwerving van immateriële activa	(27,1)	(18,4)
Verwerving van overige investeringen	(0,2)	(3,9)
Verwerving van dochterondernemingen, na aftrek van verworven liquide middelen	(2,2)	(1,0)
Netto kasstroom uit investeringsactiviteiten	(76,3)	(47,7)
Financieringsactiviteiten		
Uitgifte van aandelen	-	(0,0)
Opnames van leningen	-	100,8
Aflossingen van leningen	-	-
Terugbetaling schulden financiële leasing	(0,4)	-
Wijziging in financiële instrumenten	100,8	100,8
Uitgekeerde dividenden aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	(121,6)	(42,4)
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten	(122,0)	58,4
Netto toename van geldmiddelen en kasequivalenten		
	144,1	194,9
Geldmiddelen en kasequivalenten min bankvoorschotten in rekening-courant en financiële instrumenten per 1 januari		
Geldmiddelen en kasequivalenten min bankvoorschotten in rekening-courant per 1 januari	154,8	594,2
Financiële instrumenten per 1 januari	1.011,1	376,8
Geldmiddelen en kasequivalenten min bankvoorschotten in rekening-courant en financiële instrumenten per 1 januari	1.165,9	971,0
Geldmiddelen en kasequivalenten min bankvoorschotten in rekening-courant en financiële instrumenten per 31 december		
Geldmiddelen en kasequivalenten min bankvoorschotten in rekening-courant per 31 december	198,5	154,8
Financiële instrumenten per 31 december	1.111,5	1.011,1
Geldmiddelen en kasequivalenten min bankvoorschotten in rekening-courant en financiële instrumenten per 31 december	1.310,0	1.165,9
Bewegingen tussen 1 januari en 31 december		
	144,1	194,9

* Een bedrag van 8,1 miljoen euro op de verkoop van Asterion werd geherclassificeerd onder "Inkomsten uit de verkoop van dochterondernemingen"

8. VERGELIJKBAARHEID TUSSEN VERSCHILLENDE BOEKJAREN

De Post heeft de gepubliceerde cijfers van 2007 aangepast om de presentatie van de geconsolideerde jaarrekening af te stemmen op haar voornaamste concurrenten en dit om de vergelijkbaarheid te verbeteren. De cijfers die vermeld staan in de jaarrekening zijn de cijfers na herclassificaties. De details van de herclassificaties kunnen hieronder teruggevonden worden zodat de aangepaste cijfers gereconcilieerd kunnen worden met de gepubliceerde cijfers van vorig jaar.

IMPACT OP DE BALANS

OP 31 DECEMBER	JAARVERSLAG 2007	IMPACT HERCLASSIFICATIES	2007 VERGELIJKBAAR
IN MILJOEN EUR			
Activa			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	724,6		724,6
Immateriële vaste activa	55,4		55,4
Financiële instrumenten	0,0		0,0
Investerings in geassocieerde deelnemingen	62,6		62,6
Vastgoedbeleggingen	21,8		21,8
Uitgestelde belastingvorderingen	127,3		127,3
Handels- en overige vorderingen	2,8		2,8
	994,6		994,6
Vlottende activa			
Activa aangehouden voor verkoop	1,7		1,7
Financiële instrumenten	1.011,1		1.011,1
Vorraden	8,6		8,6
Te ontvangen belastingen	2,9		2,9
Handels- en overige vorderingen	355,1		355,1
Geldmiddelen en kasequivalenten	154,8		154,8
	1.534,1		1.534,1
Totaal activa	2.528,7		2.528,7
Eigen vermogen en passiva			
Eigen vermogen toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij			
Geplaatst kapitaal	783,8		783,8
Reserves	(43,0)		(43,0)
Overgedragen resultaat	64,8		64,8
	805,6		805,6
Minderheidsbelangen	0,1		0,1
Totaal eigen vermogen	805,7		805,7
Langlopende verplichtingen			
Rentedragende verplichtingen en leningen	124,5	(21,3)	103,2
Personeelsbeloningen	623,9		623,9
Handels- en overige schulden	10,5		10,5
Voorzieningen	48,3	12,3	60,6
Uitgestelde belastingverplichtingen	0,3		0,3
	807,5	(9,0)	798,5
Kortlopende verplichtingen			
Rentedragende verplichtingen en leningen	0,6		0,6
Bankvoorschotten in rekening-courant	0,0		0,0
Voorzieningen	26,7	9,0	35,7
Te betalen belastingen	0,6		0,6
Handels- en overige schulden	887,7		887,7
	915,6	9,0	924,6
Totaal passiva	1.723,1		1.723,1
Totaal eigen vermogen en passiva	2.528,7		2.528,7

De onderneming wijzigde de "voorstelling" van schulden met betrekking tot de clausule "verplichting tot rendement op eigen vermogen". Deze financiële schuld werd verschoven naar de rubriek "provisies" aangezien deze bij de realisatie van de verplichting een mogelijke uitstroom van middelen met de gepaarde economische voordelen inhoudt. Anderzijds is deze verplichting ook niet gerelateerd aan een contractueel schuld instrument.

9. TOELICHTINGEN BIJ DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

9.1. ALGEMENE INFORMATIE

BEDRIJFSACTIVITEITEN

De Post NV en haar dochterondernemingen (hierna "De Post" genoemd) leveren binnenlandse en internationale postdiensten, die bestaan uit de ophaling, het transport, de sortering en de uitreiking van poststukken, drukwerk, dagbladen en geadresseerde en ongeadresseerde documenten.

Via haar dochterondernemingen en business units verkoopt De Post ook een waaier andere producten en diensten, waaronder post-, bank- en financiële producten, express diensten, documentbeheer en aanverwante activiteiten. De Post voert namens de overheid ook activiteiten uit van openbaar belang.

JURIDISCH STATUUT

Begin 2000 werd De Post NV een naamloze vennootschap naar publiek recht. De Post NV heeft haar maatschappelijke zetel in het Muntcentrum, 1000 Brussel.

9.2. VERANDERING IN BOEKHOUDKUNDIGE PRINCIPES

De aangenomen boekhoudkundige principes zijn consistent met deze van de voorgaande jaren. De toepassing van deze aangepaste standaarden had geen enkele invloed op de financiële prestaties of de positie van de onderneming.

- **IFRIC 12** - Dienstverlening uit hoofde van concessieovereenkomsten: boekhoudkundige richtlijnen met betrekking tot de levering van openbare diensten tussen een regering of andere overheidsinstantie en particuliere bedrijven (publiek - privaat).
- **IFRIC 13** - Klantengetrouwheidsprogramma's: boekhoudkundig advies met betrekking tot de ontvangsten, gerelateerd met klantengetrouwheidsprogramma's die lopen via dienstverleners, producenten zelf of derden.
- **IFRIC 14 (IAS 19)** - Beperking op toegezegde pensioenregelingen ("defined benefit" asset), de minimum vergoeding vereisten en hun interactie: in deze algemene leidraad (IAS 19) wordt de beperking bepaald met betrekking tot de meerwaarde dat kan erkend worden als een actief. Anderzijds verklaart deze richtlijn ook de invloed op de pensioenschuld van activa in geval van statutaire en contractuele minimum financieringsvereisten.
- **IFRIC 16** - Zekerheden met betrekking tot een netto-investering in buitenlandse activiteiten.
- **Amendementen aan IAS 39 en IFRS 7** - Herclassificatie van financiële activa.

STANDAARDEN EN INTERPRETATIES DIE NOG NIET WORDEN TOEGEPAST DOOR DE POST

De volgende nieuwe IFRS Standaarden en IFRIC Interpretaties, die nog niet verplicht zijn, werden niet toegepast door De Post in de jaarrekening van 2008.

STANDAARD OF INTERPRETATIE	VAN KRACHT VOOR BOEKJAREN DIE STARTEN OP OF NA
IFRS 8 - Operationele segmenten	1 januari 2009
IAS 1 - Presentatie van de jaarrekening	1 januari 2009
IAS 23 - Wijzigingen in IAS 23 "Financieringskosten"	1 januari 2009
IFRS 2 - Wijzigingen in de standaard IFRS 2 "Op aandelen gebaseerde betalingen": de voorwaarden voor onvoorwaardelijke toezegging en annuleringen	1 januari 2009
IAS 1 - IAS 32 - Wijzigingen met betrekking tot financiële instrumenten IAS 1 Presentatie van de jaarrekening: Financiële Instrumenten prepay tegen reële waarde en de verplichtingen in verband met de liquidatie	1 januari 2009
IFRS 1 - IAS 27 - Wijzigingen in IFRS 1 "Eerste toepassing van International Financial Reporting Standards" en IAS 27 "Geconsolideerde en enkelvoudige jaarrekening"	1 januari 2009

IAS 39 - Wijzigingen in IAS 39 "Financiële Instrumenten": Erkenning en waardering - Subsidiabele afgedekte posten	1 januari 2009
IFRS 3 - Business Combinaties (herziene versie 2008)	1 januari 2009
IAS 27 - Geconsolideerde en enkelvoudige jaarrekening	1 januari 2009
Diversen - 2008 Jaarlijkse verbeteringen	1 januari 2009 tenzij anders vermeld
IFRIC 15 - Overeenkomsten voor de bouw van een woning	1 januari 2009

9.3. BELANGRIJKE BOEKHOUDKUNDIGE HYPOTHESEN

Een reeks belangrijke boekhoudkundige hypothesen liggen aan de grondslag van de voorbereiding van de geconsolideerde jaarrekening die conform de IFRS-regels werd opgesteld. Deze hypothesen hebben een invloed op de waarde van activa en passiva. Er worden ramingen en veronderstellingen gemaakt met betrekking tot de toekomstige gebeurtenissen. Deze worden continu opnieuw geëvalueerd en zijn gebaseerd op historische patronen en verwachtingen met betrekking tot toekomstige gebeurtenissen waarvan er een redelijke kans is dat ze zich onder de huidige omstandigheden voordoen.

• Op aandelen gebaseerde betalingen (ESOP)

Overeenkomstig IFRS 2 wordt de invloed van het ESOP gemeten aan de hand van het "Binomial Option Pricing Model" en wordt de aldus berekende prijs opgenomen in de resultatenrekening onder de post personeelskosten. De kosten worden gespreid over de looptijd van de opties. De verschillende inputparameters worden hierna samengevat:

- Volatiliteit van de prijs van het aandeel: 32,57%
- Opbrengst (dividend): 13,25%
- Verwachte looptijd: 4 jaar (op toekenningsdatum)

• Personeelsbeloningen – IAS 19

De voornaamste veronderstellingen die inherent zijn aan de waardering van de verplichtingen met betrekking tot personeelsbeloningen en de bepaling van onze pensioenlast, omvatten het personeelsverloop, mortaliteitscijfers en pensioenleeftijden, discontovoeten, verwachte lange termijnopbrengsten op fondsbeleggingen, stijging in verloning en toekomstige weddeverhoging. Deze parameters worden jaarlijks bijgewerkt. De werkelijke omstandigheden kunnen afwijken van deze veronderstellingen en aldus aanleiding geven tot andere verplichtingen met betrekking tot personeelsbeloningen, die in de resultatenrekening tot uiting komen als een bijkomende winst of een bijkomend verlies.

Bovendien werd in verband met de Gecompenseerde Geaccumuleerde Afwezigheden het "verbruikspatroon" van de ziekteperioden afgeleid uit de door HR&O verstrekte statistieken met betrekking tot de eerste elf maanden van 2008. Het aantal ziekteperioden hangt af van de leeftijd van de statutaire medewerkers (vastgelegd in segmenten).

Een andere belangrijke variabele met betrekking tot hetzelfde voordeel is het percentage van het loon dat gebruikt wordt om de kost te berekenen: 70% van het loon is gegarandeerd, onafhankelijk van anciënniteit en het aantal opgespaarde dagen in de 'portefeuille'; 30% bijkomend loon is gegarandeerd ten belope van het aantal dagen in de 'portefeuille'.

Voor de waardering van de meeste beloningen wordt een gemiddelde kost per niet-actief personeelslid gebruikt. Deze gemiddelde kost werd geraamd door de jaarlijkse kost voor niet-actieve personeelsleden te delen door het aantal niet-actieve begunstigden (op basis van de gegevens met betrekking tot het transportvoordeel).

Gezien de huidige economische situatie en de stijgende intrestvoeten volgens bepaalde referenties, zijn er bepaalde discussies gevoerd met betrekking tot de aangewezen methodologie tot het bepalen van aanvaardbare intrestvoeten. Bijvoorbeeld, hoge winstmarges zouden kunnen aanwijzen dat sommige obligaties zouden moeten worden verlaagd. Er is vandaag de dag geen consensus tussen actuarissen welke intrestvoet toe te passen. De verdisconteringsvoet gebruikt door de Post is gebaseerd op de index Iboxx van niet financiële AA obligaties.

• Nuttige levensduur en restwaarden

De nuttige levensduur en de restwaarden van materiële en immateriële activa worden bepaald aan de hand van periodieke analyses van de werkelijke nuttige levensduur (historiek) en het geplande gebruik van deze activa (budget & langetermijnplan).

De geschatte levensduur van een actief kan worden aangepast als er zich een gebeurtenis voordoet die een invloed heeft op zijn resterende levensduur (bv. inbreuk op één van de indicatoren voor waardevermindering van IAS 36).

Wanneer er zich materiële wijzigingen aan de geschatte nuttige levensduur van activa voordoen, worden deze vermeld in de jaarrekening.

• Voorzieningen

Voorzieningen voor schulden aan derden worden opgenomen, ingevolge gebeurtenissen uit het verleden waarvan wordt verwacht dat de vereffening ervan zal resulteren in een kost die op een betrouwbare manier kan worden gemeten. Voorzieningen vertegenwoordigen onzekere verplichtingen die worden opgenomen tegen de best mogelijke raming van de toekomstige verplichting.

• Opbrengsten

Opbrengsten worden geboekt wanneer een dienst verleend is en wanneer de opbrengsten ervan op een betrouwbare manier kunnen worden gemeten. Daarnaast moet er een grote waarschijnlijkheid bestaan dat het economische voordeel terugvloeit naar De Post.

Wat de verleende diensten betreft, wordt het gedeelte van de bedragen die worden opgenomen, bepaald door de mate waarin die dienst werd voltooid. In toepassing van dit principe wordt de uitgestelde opbrengst bepaald door een gedeelte van de zegelverkoop en gedeelte van ontvangsten van frankeermachines.

• Uitgestelde belastingen

In overeenstemming met IAS 12 worden uitgestelde belastingen opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de netto boekwaarde van de IFRS-rekeningen en de (BGAAP) fiscale rekeningen.

De Post neemt een uitgestelde belastingvordering op met betrekking tot de tijdelijke verschillen in zoverre het waarschijnlijk zal zijn dat er toekomstige belastbare winst beschikbaar zal zijn voor de aftrek van deze tijdelijke verschillen.

• Financiële instrumenten

De Post heeft alle financiële instrumenten bij verwerving opgenomen als financiële activa, tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en verliesrekening. De Post heeft deze categorie gekozen omdat deze financiële activa worden beheerd en beoordeeld op basis van reële waarden in overeenstemming met de interne procedures voor het risicomanagement. Er wordt ook intern gerapporteerd aan het management van De Post op basis van reële waarden.

9.4. SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE BOEKHOUDKUNDIGE PRINCIPES

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld volgens de historische kost methode, met uitzondering van de financiële instrumenten, die aan reële waarde worden opgenomen. De jaarrekening is uitgedrukt in euro en alle waarden worden afgerond tot het dichtste miljoen tenzij anders wordt vermeld.

De volgens de 'International Financial Reporting Standards' (IFRS) geconsolideerde jaarrekening werd op 4 maart 2009 goedgekeurd door de Raad van Bestuur. De voornaamste boekhoudkundige principes worden hieronder weergegeven.

Alle boekhoudkundige schattingen en hypothesen die gebruikt werden bij het opstellen van deze jaarrekening zijn, waar van toepassing, consistent met het laatst goedgekeurde budget. De hypothesen zijn gebaseerd op de informatie die beschikbaar is op balansdatum. Hoewel deze hypothesen gebaseerd zijn op de recentste informatie die voorhanden is, kan het toch gebeuren dat de reële resultaten afwijken van de schattingen.

CONSOLIDATION

De moedermaatschappij en alle dochtermaatschappijen die onder haar controle vallen, zijn in de consolidatie opgenomen. Uitzonderingen zijn niet toegestaan.

Dochterondernemingen

Activa en passiva, rechten en verplichtingen, inkomsten en kosten van de moedermaatschappij en de dochterondernemingen die onder haar exclusieve controle vallen, zijn volledig geconsolideerd. Met controle wordt bedoeld: de bevoegdheid om het financiële en operationele beleid van een entiteit te bepalen, met het doel winst te verkrijgen uit haar activiteiten. Die controle wordt geacht te bestaan als De Post minstens 50% plus één aandeel van het stemrecht van de entiteit bezit; deze veronderstelling vervalt als er een duidelijk bewijs van het tegendeel bestaat.

Wanneer wordt nagegaan of een entiteit onder de controle van De Post NV valt, worden het bestaan en de invloed van mogelijke stemrechten die momenteel uitoefenbaar of converteerbaar zijn in aanmerking genomen.

De consolidatie van een dochterbedrijf heeft plaats vanaf de overnamedatum, dat is de datum waarop de controle van de nettoactiva en de activiteiten van de overgenomen daadwerkelijk werden overgedragen aan de overnemer. Vanaf de overnamedatum neemt de moedermaatschappij (de overnemer) de financiële prestaties van de overgenomen op in haar geconsolideerde resultatenrekening en neemt ze de overgenomen activa en passiva (aan marktwaarde), met inbegrip van elke uit de overname voortkomende goodwill, op in de geconsolideerde balans. De dochterbedrijven worden gedeconsolideerd vanaf de datum waarop de controle ophoudt.

Intragroepsbalansen en -transacties en niet-gerealiseerde winsten en verliezen op transacties tussen bedrijven van de groep worden volledig buiten beschouwing gelaten.

Er wordt een geconsolideerde jaarrekening voorbereid, waarbij gebruik wordt gemaakt van éénvormige boekhoudkundige regels voor gelijksoortige transacties en andere gebeurtenissen in gelijkaardige omstandigheden.

Geassocieerde ondernemingen

Een geassocieerde onderneming is een entiteit waarin de investeerder een aanzienlijke invloed heeft, maar die noch een dochteronderneming, noch een joint venture (zie hieronder) is van de investeerder. Een aanzienlijke invloed is de macht om deel te nemen aan de financiële en operationele beleidsbeslissingen van het bedrijf waarin geïnvesteerd wordt, zonder dat beleid evenwel te controleren. Er wordt verondersteld dat dit het geval is wanneer de investeerder minstens 20% van de stemrechten heeft van het bedrijf waarin hij investeert en dat het niet het geval is wanneer hij minder dan 20% heeft; deze veronderstellingen kunnen weerlegd worden indien er duidelijk bewijs is van het tegendeel.

Alle geassocieerde ondernemingen worden opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode: de deelnemingen worden apart vermeld in de geconsolideerde balans (onder de titel "Investerings opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode") op de balansdatum en voor een bedrag dat overeenstemt met het deel van het aandelenvermogen van de geassocieerde onderneming (zoals herbepaald onder IFRS), inclusief het resultaat voor de periode. Dividenden ontvangen van een bedrijf waarin wordt geïnvesteerd verminderen de boekwaarde van de investering.

Het aandeel van het resultaat van geassocieerde ondernemingen toe te schrijven aan De Post is apart opgenomen in de geconsolideerde winst- en verliesrekening onder de titel "Aandeel van winsten / verliezen van geassocieerde ondernemingen en gezamenlijk gecontroleerde entiteiten opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode".

Niet-gerealiseerde winsten en verliezen uit transacties tussen een investeerder (of zijn geconsolideerde dochterondernemingen) en geassocieerde ondernemingen worden aangepast ten belope van het belang van de investeerder in de geassocieerde onderneming.

Gezamenlijk gecontroleerde entiteiten

Entiteiten waarover De Post een gezamenlijke controle uitoefent door een contract met één of meerdere partners worden ook opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode.

Goodwill en negatieve overnameverschillen

Wanneer een entiteit wordt overgenomen, wordt het op de overnamedatum geregistreerde verschil tussen de overnamekost van de investering en de marktwaarde van de identificeerbare activa, passiva en niet in de balans opgenomen verplichtingen geboekt als goodwill (als het verschil positief is) of rechtstreeks als een winst in de resultatenrekening (als het verschil negatief is).

Goodwill wordt niet afgeschreven maar wordt onderworpen aan een jaarlijkse waardeverminderingstest.

Omrekening van de jaarrekeningen van dochterondernemingen in vreemde valuta

De Post heeft geen dochterondernemingen die geconsolideerde jaarrekeningen in vreemde valuta opstellen op 31 december 2008 en 31 december 2007.

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa worden erkend op de balans als aan de volgende voorwaarden is voldaan: (1) de activa zijn identificeerbaar, d.w.z. ofwel aparte entiteiten (als ze kunnen worden verkocht, overgedragen, in licentie gegeven) of

ze vloeien voort uit contractuele of wettelijke rechten; (2) het is waarschijnlijk dat de verwachte toekomstige economische winst die toe te schrijven is aan de activa naar De Post zal vloeien; (3) De Post heeft controle over de activa; en (4) de kost van de activa kan op betrouwbare wijze worden gemeten.

Immateriële vaste activa worden geboekt tegen aanschaffingswaarde (met inbegrip van de kosten die rechtstreeks toe te schrijven zijn aan de transactie, maar zonder onrechtstreekse vaste kosten), min alle geaccumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen. De uitgaven met betrekking tot de onderzoeksfase worden in rekening gebracht op de resultatenrekening. De uitgaven met betrekking tot de ontwikkelingsfase worden geactiveerd. Binnen De Post bestaan de geproduceerde immateriële vaste activa hoofdzakelijk uit IT-projecten.

Immateriële vaste activa worden op systematische basis afgeschreven over hun bruikbare levensduur, waarbij gebruik wordt gemaakt van de lineaire afschrijvingsmethode. De tabel hierna geeft een overzicht van de nuttige levensduur die toegepast werd:

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	NUTTIGE LEVENSDUUR
IT-ontwikkelingskosten	maximum 5 jaar
Licenties voor minder belangrijke software	3 jaar
Concessies, patenten, klanten, knowhow, handelsmerken en andere gelijksoortige rechten	te bepalen van geval tot geval
Goodwill	Niet van toepassing, maar jaarlijkse impairment-test

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa worden geboekt tegen aanschaffingswaarde min alle geaccumuleerde afschrijvingen en min alle geaccumuleerde waardeverminderingen. Alle kosten die rechtstreeks verband houden met het operationeel maken van de activa zijn inbegrepen in de kosten. In de kosten voor materiële vaste activa zijn geen financieringskosten inbegrepen.

Uitgaven voor herstellingen en onderhoud die enkel bedoeld zijn om de waarde van materiële vaste activa op peil te houden, maar niet om ze te verhogen, worden in rekening gebracht op de resultatenrekening. Uitgaven voor grote herstellingen en voor groot onderhoud, die leiden tot een toename van de toekomstige economische voordelen die door de materiële vaste activa zullen worden gegenereerd, worden evenwel geïdentificeerd als een afzonderlijk element van de aanschaffingswaarde.

Het afschrijvingsbedrag wordt op een systematische basis gespreid over de bruikbare levensduur van het actief, waarbij gebruik wordt gemaakt van lineaire afschrijvingen. Het totaal af te schrijven bedrag is gelijk aan de aanschaffingswaarde, behalve voor voertuigen. Voor voertuigen is dat bedrag de aanschaffingswaarde min de restwaarde van de activa op het einde van hun levensduur. De tabel hierna geeft een overzicht van de levensduur die van toepassing is voor materiële vaste activa:

MATERIËLE VASTE ACTIVA	NUTTIGE LEVENSDUUR
Grond	Niet van toepassing
Centrale administratieve gebouwen	40 jaar
Gebouwen van het netwerk	40 jaar
Industriële gebouwen, sorteercentra	25 jaar
Uitrustingswerken aan gebouwen	10 jaar
Trekkers en vorkheftrucks	10 jaar
Fietsen en bromfietsen	4 jaar
Andere voertuigen (auto's, trucks...)	5 jaar
Machines	10 jaar
Meubilair	10 jaar
Computeruitrusting	5 jaar

LEASING TRANSACTIES

Een financiële leasing, waarbij vrijwel alle aan de eigendom verbonden risico's en voordelen worden overgedragen naar de leasingnemer, wordt opgenomen onder actief en passief tegen bedragen die gelijk zijn aan de contante waarde van de minimum leasebetalingen (= som van de in de leasebedragen inbegrepen kapitaal en interest) of, indien lager, de reële waarde van de geleasede activa. Leasebetalingen worden deels als financieringskosten opgenomen en deels als aflossing van de uitstaande schuld, zodat dit resulteert in een constante rentevoet over de leasetermijn. De afschrijvingsregels voor geleasede activa stroken met deze voor gelijkaardige activa in eigendom.

Betaalde / ontvangen huurgelden uit hoofde van operationele leasing (waarbij niet vrijwel alle aan de eigendom van een actief verbonden risico's en voordelen worden overgenomen) worden door de huurder opgenomen als uitgaven en door de verhuurder als inkomsten volgens de lineaire methode over de leasetermijn.

VASTGOEDBELEGGINGEN

Vastgoedbeleggingen worden geboekt tegen aanschaffingswaarde minus geaccumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen. Het afschrijvings-bedrag wordt op een systematische basis toegekend over de bruikbare levensduur van het actief, waarbij gebruik wordt gemaakt van de lineaire afschrijving. De levensduur die van toepassing is op vastgoedbeleggingen kan worden teruggevonden in de tabel bij het onderdeel "materiële vaste activa".

VOOR VERKOOP AANGEHOUDEN ACTIVA

Vaste activa worden geclassificeerd als voor verkoop aangehouden activa in een specifieke rubriek in de balans, als hun boekwaarde eerder gerecupereerd zal worden door verkoop dan door verder gebruik of exploitatie. Dit wordt toegestaan als er aan bepaalde strikte criteria wordt voldaan (er werd gestart met een actief programma om een koper te zoeken, de eigendom kan in zijn huidige staat onmiddellijk worden verkocht, de verkoop is zeer waarschijnlijk en zal naar verwachting plaatshebben binnen één jaar na de datum van reclassering).

Voor verkoop aangehouden activa worden niet langer afgeschreven maar er kan een waardeverminderingen op toegepast worden. Ze worden gewaardeerd aan de laagste waarde tussen de boekwaarde en de marktwaarde minus verkoopkosten.

ZEGELVERZAMELING

De postzegelverzameling die eigendom is van De Post en die ze duurzaam aanhoudt, wordt op de balans ingeschreven tegen het geherwaardeerde bedrag minus een korting voor liquiditeit. De geherwaardeerde bedragen worden elke vijf jaar vastgesteld op basis van de marktprijzen. De postzegelverzameling wordt opgenomen in de sectie "Inrichtingen en installaties" van de balans.

WAARDEVERMINDERINGEN VAN ACTIVA

Een waardevermindering wordt opgenomen als de boekwaarde van een actief hoger ligt dan de realiseerbare waarde ervan, hetgeen het hoogste bedrag is van de reële waarde minus verkoopkosten (wat overeenkomt met de liquiditeiten die De Post kan realiseren via verkoop) en de bedrijfswaarde ervan (wat overeenkomt met de liquiditeiten die De Post kan realiseren door het actief te blijven gebruiken).

Indien mogelijk worden de tests uitgevoerd op individuele activa. Als evenwel wordt bepaald dat activa geen onafhankelijke kasstromen genereren, dan wordt de test uitgevoerd op het niveau van de kasstroombegenerende eenheid (CGU) waartoe het actief behoort (CGU = de kleinste identificeerbare groep activa die kasstromen genereert die grotendeels onafhankelijk zijn van de kasstromen van andere CGU's).

Voor een CGU waaraan goodwill is toegekend, wordt er jaarlijks een waardeverminderingstest uitgevoerd. Een CGU waaraan geen goodwill is toegekend wordt alleen getest wanneer er aanwijzingen zijn voor waardeverminderingen. Met het oog op de waardeverminderingstest, wordt goodwill die werd verworven in een bedrijfscombinatie, vanaf de verwervingsdatum, toegekend aan elk van de kasstroombegenerende eenheden of groepen ervan, waarvan wordt verwacht dat ze voordeel zullen halen uit de synergieën van de combinatie.

Als er een waardevermindering wordt vastgesteld, dan wordt die eerst toegepast op de goodwill van die kasstroombegenerende eenheid. Alle resterende waardeverminderingen worden dan toegekend om de boekwaarde van andere vaste activa van de CGU te verminderen, proportioneel aan de verhouding van hun waarde tot de totale boekwaarde van de activa, maar enkel in de mate waarin de verkoopprijs van de activa in kwestie lager is dan hun boekwaarde. Waardeverminderingen op goodwill worden nooit teruggenomen op een latere datum. Waardeverminderingen op andere vaste activa worden teruggenomen als de oorspronkelijke voorwaarden van het ogenblik dat de waardevermindering werd geregistreerd ophouden te bestaan, maar enkel in de mate waarin de boekwaarde van het actief niet hoger ligt dan het bedrag dat zou zijn verkregen, na afschrijvingen, als er geen waardevermindering zou geregistreerd zijn.

VOORRADEN

De waarde van de voorraden wordt bepaald als de laagste van de aanschaffingskost of de netto-verkoopswaarde op de balansdatum.

De aanschaffingsprijs van verwisselbare voorraden wordt bepaald door toepassing van de FIFO-methode (first in,

first out). Minder belangrijke voorraden waarvan de waarde en de samenstelling stabiel blijven doorheen de tijd, worden in de balans opgenomen tegen een vaste waarde.

De kostprijs van de voorraden omvat alle kosten die gemaakt zijn om de voorraden in hun huidige toestand op hun huidige locatie te brengen, met inbegrip van indirecte productiekosten. De kostprijs van de zegels omvat de directe en indirecte productiekosten, met uitsluiting van kosten op leningen en algemene kosten die er niet toe bijgedragen hebben om hen in hun huidige toestand en op hun huidige locatie te brengen. De berekening van vaste productiekosten in de kostprijs is gebaseerd op een normale productiecapaciteit.

Een waardevermindering is nodig als de netto-verkoopswaarde op de balansdatum lager ligt dan de kost.

OP AANDELEN GEBASEERDE BETALINGEN

Het aandelenoptieplan wordt gewaardeerd met behulp van waarderingstechnieken die gebaseerd zijn op de "option pricing" modellen. Bij deze modellen worden de opties gewaardeerd tegen hun reële waarde op de datum van toekenning. Deze optiewaarde is opgenomen in de sectie "personeelskosten" van de winst-en verliesrekening en is gespreid over de levensduur van de opties.

OPBRENGSTEN

Inkomsten uit de verkoop van goederen worden opgenomen als De Post de belangrijke risico's en voordelen van deze goederen overdraagt aan de koper en als de economische voordelen met betrekking tot de transactie verzekerd zijn.

Inkomsten uit het verlenen van diensten worden opgenomen, afhankelijk van de fase waarin de dienstverlening zich bevindt. In toepassing van dit principe worden de inkomsten uit de activiteit "zegels en frankeremachines" opgenomen in de inkomsten op het ogenblik dat de post wordt uitgereikt.

De Post krijgt ook commissies op de verkoop van partnerproducten via haar netwerk van postkantoren. Inkomsten via commissies worden geregistreerd op het ogenblik dat de diensten worden verleend.

Interesten worden opgenomen volgens de "effective yield" methode en de dividendinkomsten worden opgenomen wanneer De Post het recht verwerft op betaling. Huurinkomsten afkomstig van operationele leasing of vastgoedbeleggingen worden op een systematische basis gespreid over de huurtermijn.

VORDERINGEN

Vorderingen worden aanvankelijk gewaardeerd aan nominale waarde en later tegen geamortiseerde kostprijs, d.w.z. de netto contante waarde van de te ontvangen cashflows (tenzij de invloed van het verdisconteren gering is).

Voor elke vordering afzonderlijk wordt nagegaan of ze inbaar is. Een waardevermindering wordt opgenomen als de ontvangst van het bedrag volledig of gedeeltelijk twijfelachtig of onzeker is.

Vooruitbetalingen en toe te rekenen inkomsten worden ook in deze rubriek ondergebracht.

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Financiële instrumenten worden opgedeeld in verschillende categorieën bij hun initiële inboeking. Deze categorie is afhankelijk van de karakteristieken en het doel van de financiële instrumenten. De categorie van het financieel actief bepaalt de waardering en bepaalt of de opbrengsten en kosten worden opgenomen in de winst-en verliesrekening of rechtstreeks in eigen vermogen.

Dit zijn de verschillende categorieën financiële instrumenten:

1. Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden omvatten (a) afgeleide producten en (b) activa waarvoor De Post vrijwillig heeft beslist om ze op het ogenblik van de eerste opname onder te brengen in de categorie "reële waarde via de resultatenrekening". Deze financiële activa worden gewaardeerd tegen hun reële waarde op elke balansdatum; veranderingen van de reële waarde worden in de resultatenrekening opgenomen.
2. Tot op de vervaldag aangehouden financiële activa zijn niet-afgeleide financiële activa, met vaste of bepaalde betalingen en vaste vervaldata, waarvoor De Post de intentie en de mogelijkheid heeft om ze aan te houden tot op de vervaldag. Deze activa worden gewaardeerd aan kostprijs min afschrijvingen door gebruik te maken van de effectieve rentemethode.

3. Leningen en vorderingen zijn niet afgeleide financiële activa, met vaste of bepaalde betalingen die niet op een actieve markt zijn genoteerd. Na de eerste opname worden deze activa gewaardeerd tegen kostprijs min afschrijvingen door gebruik te maken van de effectieve rentemethode.
4. Financiële activa die beschikbaar zijn voor verkoop vormen een restcategorie die alle financiële activa omvat die niet in één van de vorige categorieën zijn geïnclassificeerd, bv. beleggingen in eigen-vermogensinstrumenten (andere dan aandelen in dochterbedrijven, gezamenlijk gecontroleerde entiteiten en partners), beleggingen in "open-einde-beleggingsfondsen" en obligaties, waarvoor De Post noch de intentie noch de mogelijkheid heeft om ze aan te houden tot op de vervaldag. De financiële activa die beschikbaar zijn voor verkoop worden bepaald tegen de reële waarde, waarbij veranderingen van de reële waarde rechtstreeks in het eigen vermogen worden verwerkt totdat de financiële activa niet langer in de balans worden opgenomen; op dat ogenblik wordt de cumulatieve winst of verlies dat eerder in het eigen vermogen werd verwerkt overgeboekt naar winst of verlies.

Gewone aankopen of verkopen van financiële activa worden al of niet in de balans opgenomen door gebruik te maken van de afwikkelingsdatum ("settlement date accounting"). De reële waarde van deze financiële activa wordt bepaald door te refereren naar genoteerde marktprijzen in een actieve markt.

GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN

Deze rubriek omvat liquide middelen, te innen titels, kortetermijnbeleggingen (waarvan de vervaldatum ten hoogste drie maanden na de aankoopdatum valt) met een grote liquiditeit en die vlot kunnen omgezet worden in een gekend contant bedrag, en die een laag risico inhouden wat betreft verandering van waarde, na aftrek van bankschulden.

AANDELENKAPITAAL

Gewone aandelen worden opgenomen in de rubriek "aandelenkapitaal".

Aandelen in portefeuille worden afgetrokken van het eigen vermogen. Bewegingen van aandelen in portefeuille hebben geen invloed op de resultatenrekening. Overige reserves omvatten het resultaat van vorige boekjaren, de wettelijke reserve en de geconsolideerde reserve.

Het overgedragen resultaat omvat het resultaat van het huidige boekjaar zoals vermeld in de winst- en verliesrekening.

PERSONEELSBELONINGEN

Korte termijnbeloningen

Kortetermijnbeloningen worden opgenomen als een uitgave wanneer het personeelslid de diensten heeft verleend aan De Post. Voordelen die niet zijn betaald op de balansdatum worden opgenomen in de rubriek "bezoldigingen en sociale zekerheid".

Vergoedingen-na-uitdiensttreding en langetermijnpersoneelsbeloningen

Personeelsvergoedingen worden opgenomen op basis van een actuariële waarderingsmethode en er worden voorzieningen voor aangelegd (met aftrek van alle fondsbeleggingen), voor zover De Post verplicht is de kosten met betrekking tot deze beloningen te dragen. Deze verplichting kan een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting zijn ("verworven rechten" op basis van vroegere gebruiken).

In toepassing van deze principes wordt in het kader van de beloningen-na-uitdiensttreding een voorziening aangelegd (berekend volgens een actuariële methode die is vastgelegd in IAS 19), om het volgende te dekken:

- de toekomstige kosten met betrekking tot huidige gepensioneerden (een voorziening die 100% van de toekomstige geschatte kosten van die gepensioneerden bedraagt);
- de toekomstige kosten van potentiële gepensioneerden, geschat op basis van de werknemers die momenteel in dienst zijn, waarbij rekening wordt gehouden met de anciënniteit van die werknemers op elke balansdatum en de waarschijnlijkheid dat de personeelsleden de gewenste leeftijd zullen bereiken om de beloningen te verkrijgen (de voorziening wordt progressief aangelegd, naarmate de personeelsleden vorderen in hun loopbaan).

Er wordt ook een voorziening gecreëerd voor beloningen op lange termijn; deze dekt beloningen die slechts over een aantal jaren zullen worden betaald, maar die reeds door de werknemer zijn verworven op basis van zijn dienst in het verleden. Ook hier wordt de voorziening berekend volgens een actuariële methode die wordt opgelegd door IAS 19.

De voorziening wordt als volgt berekend:

$$\begin{array}{l}
 \text{actuariële waardering van de verplichting krachtens IAS 19} \\
 - \text{ nog niet opgenomen kosten voor dienst in het verleden (enkel voor beloningen-na-uitdiensttreding)} \\
 + \text{ nog niet opgenomen actuariële winsten/- actuariële verliezen (enkel voor beloningen-na-uitdiensttreding)} \\
 - \text{ reële waarde van de fondsbeleggingen} \\
 \hline
 = \text{aan te leggen voorziening (of op te nemen actief als de reële waarde van de fondsbeleggingen hoger is)}.
 \end{array}$$

De verplichting wordt berekend volgens de "projected unit credit"-methode. Elk jaar dienst geeft recht op een extra "unit credit" dat in aanmerking moet worden genomen bij het waarderen van de toegekende beloningen en de verplichtingen die er betrekking op hebben. De gebruikte disconteringsvoet is de opbrengst van obligaties met een hoge kredietwaardigheid of is gebaseerd op staatsobligaties waarvan de looptijd gelijkwaardig is met die van de beloningen die gewaardeerd worden.

Ingeval de beloningen worden gewijzigd, is er een kost voor de dienst uit het verleden die wordt opgenomen in de resultatenrekening (een uitgave voor het jaar als er een verhoging is in de beloningen, een winst voor het jaar als er een vermindering is in de beloningen). Enkel in geval van beloningen-na-uitdiensttreding wordt de kost voor de dienst uit het verleden gespreid over de periode die de werknemers nog zullen moeten werken om voor de beloningen in aanmerking te komen. Deze personeelsbeloningen zijn op te nemen door De Post. Daarom heeft elke wijziging met betrekking tot die beloningen rechtstreeks invloed op de resultatenrekening.

Actuariële veronderstellingen (met betrekking tot de disconteringsvoet, de mortaliteitsfactor, de kosten voor toekomstige beloningen enz.) worden gebruikt om de verplichtingen met betrekking tot personeelsbeloningen in overeenstemming met IAS 19 te bepalen. Actuariële winsten en verliezen doen zich onvermijdelijk voor, als gevolg van (1) jaarlijkse veranderingen in de actuariële hypothesen, en (2) verschillen tussen werkelijke kosten en actuariële hypothesen die worden gebruikt voor de waardering krachtens IAS 19. In geval van langetermijnbeloningen worden deze actuariële winsten en verliezen rechtstreeks in de resultatenrekening opgenomen.

In geval van beloningen-na-uitdiensttreding heeft De Post geopteerd voor (a) het niet opnemen van de actuariële winsten en verliezen die binnen een corridor van 10% van het hoogste van de volgende bedragen blijven: het bedrag van de verplichting krachtens IAS 19 en de reële waarde van de fondsbeleggingen, en (b) het spreiden in de resultatenrekening van de actuariële winsten en verliezen die buiten deze corridor vallen over een periode die gelijk is aan de gemiddelde duur van de resterende dienstperiode van de werknemer.

Ontslagvergoedingen

Als De Post het contract van een personeelslid beëindigt vóór zijn normale pensioendatum, of als een werknemer er vrijwillig mee instemt het bedrijf te verlaten met vergoeding, wordt er een voorziening aangelegd in zoverre er een verplichting rust op De Post. Deze voorziening wordt verdisconteerd als de beloningen betaalbaar zijn na meer dan één jaar.

Er zijn geen fondsbeleggingen beschikbaar voor de financiering van de personeelsbeloningen, met uitzondering van de medische kosten.

VOORZIENINGEN

Een voorziening wordt enkel erkend als:

1. De Post een concrete (in rechte afdwingbare of feitelijke) verplichting heeft als gevolg van gebeurtenissen uit het verleden;
2. het waarschijnlijk is (meer waarschijnlijk dan niet) dat er voor de afwikkeling van de verplichting betaling nodig zal zijn; en
3. er een betrouwbare schatting van het bedrag van de verplichting kan worden gemaakt.

Indien het waarschijnlijk is dat de impact belangrijk zal zijn (voornamelijk voor langetermijnvoorzieningen), dan wordt de voorziening geraamd op basis van de netto contante waarde (discontofactor). De verhoging van de voorziening wegens het verstrijken van tijd wordt opgenomen als een financiële uitgave.

Een voorziening voor het saneren van verontreinigde sites wordt opgenomen als De Post in dat verband een verplichting heeft. Voorzieningen voor toekomstige bedrijfsverliezen zijn verboden.

Als De Post een verlieslatend contract heeft (de onvermijdbare kosten voor het naleven van de verplichtingen van het contract overschrijden de economische voordelen die eruit voortvloeien), dan wordt de huidige verplichting ingevolge het contract opgenomen als een voorziening.

Een herstructureringsvoorziening wordt enkel geboekt als De Post aantoont dat het op de balansdatum een feitelijke verplichting tot herstructureren heeft. De feitelijke verplichting moet worden aangetoond door: (a) een gedetailleerd formeel plan waarin de hoofdelementen van de herstructurering zijn vastgelegd, en (b) het wekken van een geldige verwachting bij de betrokkenen dat ze de herstructurering zal doorvoeren door een aanvang te nemen met de uitvoering van het plan of door de krachtlijnen ervan mee te delen aan de betrokkenen.

Uit te keren dividenden met betrekking tot jaar N worden pas opgenomen als passiva wanneer de rechten van de aandeelhouders om deze dividenden te ontvangen (in de loop van het jaar N+1) zijn aangetoond.

BELASTINGEN

Winstbelasting omvat verschuldigde belastingen op het resultaat en uitgestelde belasting. Belasting op het resultaat is het bedrag aan belastingen dat moet worden betaald op de belastbare inkomsten voor het lopende jaar, samen met de aanpassingen op het vlak van betaalde/te recupereren belastingen met betrekking tot de vorige jaren. Bij de berekening wordt gebruik gemaakt van de belastingvoet op de balansdatum.

Uitgestelde belasting wordt volgens de "liability method" berekend op de tijdelijke verschillen die ontstaan tussen de boekwaarde van de balansrubrieken en hun fiscale waarde, waarbij de belastingvoet wordt gebruikt die naar verwachting zal worden toegepast als het actief wordt gerealiseerd of als de schuld vereffend is. In de praktijk wordt de belastingvoet gehanteerd die geldt op de balansdatum.

Uitgestelde belastingen worden niet erkend met betrekking tot:

1. goodwill die niet is afgeschreven voor belastingdoeleinden;
2. de eerste erkenning van een actief of een passief in een transactie die geen bedrijfscombinatie is en die geen invloed heeft op boekhoudkundige of belastbare winst;
3. investeringen in dochterbedrijven, vestigingen, en joint ventures als het waarschijnlijk is dat er in de voorzienbare toekomst geen dividenden worden uitgekeerd.

Een uitgestelde belastingvordering wordt opgenomen voor alle aftrekbare tijdelijke verschillen, voor zover het waarschijnlijk is dat er belastbare winsten beschikbaar zullen zijn waarvoor het aftrekbare tijdelijke verschil kan worden aangewend. Dezelfde principes gelden voor de erkenning van uitgestelde belastingvorderingen met betrekking tot niet gebruikte overgedragen fiscale verliezen. Dit criterium wordt op elke balansdatum opnieuw beoordeeld.

Uitgestelde belasting wordt berekend op het niveau van elke fiscale entiteit. De uitgestelde belastingvorderingen en belastingsschulden van verschillende dochterondernemingen mogen niet gecompenseerd worden.

UITGESTELDE INKOMSTEN

De uitgestelde inkomsten zijn het deel van de inkomsten dat verkregen wordt tijdens de huidige of eerdere boekjaren maar die in verband staan met een later boekjaar.

TRANSACTIES IN VREEMDE VALUTA

Transacties in vreemde valuta worden eerst geboekt in de functionele valuta van de betrokken entiteiten. Daarbij worden de wisselkoersen van de transactiedatum gebruikt. De gerealiseerde wisselkoerswinsten en -verliezen en de niet-gerealiseerde wisselkoerswinsten en -verliezen op monetaire activa en passiva worden op de balansdatum opgenomen in de winst- en verliesrekening.

FINANCIËLE DERIVATEN

Financiële derivaten worden gewaardeerd tegen reële waarde. Veranderingen in de reële waarde worden geboekt in de winst- en verliesrekening.

In het geval van indekkingstransacties met behulp van financiële derivaten kunnen er speciale regels van toepassing zijn. De Post is geen indekkingstransacties aangegaan en heeft evenmin speculatieve derivaten verricht.

9.5. RISICOBEEHEER

Elk van de volgende risico's kan een materieel ongunstig effect hebben op de financiële positie, de bedrijfsresultaten en de liquide middelen van het bedrijf. Maar de risico's die hierna worden besproken, zijn niet de enige waarmee

De Post geconfronteerd wordt. Er kunnen er nog andere zijn, waarvan we ons op dit ogenblik niet bewust zijn. Er kunnen risico's zijn waarvan we momenteel geloven dat ze niet materieel zijn, maar die uiteindelijk op lange termijn een materieel ongunstig effect kunnen hebben.

OPERATIONELE RISICO'S

De postactiviteit vormt een integraal onderdeel van de globale activiteit en vertegenwoordigt 80% van de bedrijfsopbrengsten van de groep. Technologieën zoals e-mail en internet kunnen gebruikt worden om informatie te versturen. Doordat deze nieuwe technologieën almaar aan belang winnen, nam de hoeveelheid klassieke post in België de laatste jaren af; naar verwachting zal deze evolutie tijdens de komende jaren voortgaan. Als deze trend zich op grote schaal zou doorzetten, zou dat een negatieve invloed kunnen hebben op de volumes, de inkomsten en de rentabiliteit van de postactiviteit en van het bedrijf in zijn geheel.

De economische ontwikkelingen en trends hebben mogelijk een materieel ongunstig effect op de financiële toestand en/of op de bedrijfsresultaten. Aangezien de postactiviteit hoge vaste kosten heeft en sterk afhankelijk is van een groot volume om die kosten te dekken, zou een economische terugval een negatief effect kunnen hebben op het resultaat van dit segment en derhalve ook op de resultaten van de groep.

Het succes van het bedrijf hangt ook af van het feit of we stakingen, werkonderbrekingen en -vertragingen kunnen vermijden. Acties door grote vakbonden of kleine groepjes werknemers zouden de activiteiten ernstig kunnen verstoren. Het bedrijf kan ook negatief beïnvloed worden door bepaalde voorwaarden in de CAO die wordt afgesloten met de werknemers. Daartoe zouden kunnen behoren: hogere verloning en personeelsbeloningen, een minder flexibele arbeidsregeling dan de concurrenten en beperkingen op toekomstige personeelsinkrimpingen.

Als gevolg van een verandering in marktomstandigheden zou De Post de strategie m.b.t. de bedrijfsactiviteiten kunnen aanpassen. Voorbeelden hiervan zijn veranderingen van de houding van de klant ten opzichte van e-facturering en wijzigingen in de houding van grote adverteerders ten overstaan van direct marketing. Als we onze strategie herzien, zou dat het einde van bepaalde activiteiten kunnen betekenen. De daaruit voortvloeiende personeelsinkrimping en andere belangrijke herstructureringskosten zouden een invloed kunnen hebben op onze rentabiliteit.

Om zijn marktpositie te behouden, dient het bedrijf continu fors te investeren in infrastructuur zoals vrachtwagens en sorteercentra. Voor haar investeringen in infrastructuur baseert De Post zich op prognoses. Het is niet makkelijk om nauwkeurig te voorspellen wat de toekomstige noden zijn, aangezien ze afhankelijk zijn van een groot aantal factoren. Het is dus mogelijk dat de investeringen niet aansluiten bij de eigenlijke noden. Als we de toekomstige capaciteitsbehoeften onderschatten, zullen we niet aan de behoeften van de klanten kunnen voldoen, hetgeen een negatieve weerslag op de opbrengsten en de winsten zal hebben. Als we de toekomstige behoeften overschatten of als klanten grote contracten zouden opzeggen, zou dat resulteren in overtollige capaciteit; ook dat zou een negatieve weerslag hebben op de rentabiliteit.

De Post herstructureert, hertekent of integreert verschillende aspecten van de activiteiten om kosten te besparen en om haar doeltreffendheid op verschillende vlakken te verhogen. De herstructureringsactiviteiten of de maatregelen die worden genomen om kosten te besparen, leiden misschien niet tot de beoogde resultaten en dit zou een negatief effect kunnen hebben op de rentabiliteit en de opbrengsten.

De Post kan misschien niet voorkomen dat sommige medewerkers fraude plegen en wangedrag vertonen, met nadelige gevolgen voor de omzet en de reputatie van het bedrijf. Wangedrag door personeelsleden zou kunnen leiden tot financieel verlies, klantenverlies en sancties.

De Post is beschermd tegen ongeoorloofde toegang tot gegevens via verschillende maatregelen met betrekking tot de werknemers, de organisatie, de toepassingen, de systemen en de netwerken. De onderneming gebruikt ook firewalls, virusscanners en toegangscontrole op het niveau van het besturingssysteem om de vertrouwelijkheid, de integriteit en de authenticiteit van de gegevens te beschermen.

FINANCIËLE RISICO'S

Wisselkoersrisico

Al de zakelijke activiteiten van De Post bevinden zich in de eurozone. Behalve internationale postwissels en de afrekeningen van de eindrechten (inkomende en uitgaande post) zijn er heel weinig transacties in vreemde munten. Derhalve is het wisselkoersrisico beperkt en hoeft het niet actief te worden beheerd.

Rentevoetrisico

De gezamenlijk gecontroleerde entiteit "Bank van De Post" (BPO) is, zoals elke bank, onderhevig aan het rentevoetrisico, hetgeen rechtstreeks haar marge beïnvloedt. De rentevoeten beïnvloeden eveneens de waardering van de obligatieportefeuille van de BPO, die krachtens IFRS tegen hun reële waarde via het eigen vermogen worden bepaald. Aangezien de BPO een volgens de vermogensmutatiemethode geconsolideerde onderneming is, heeft 50% van de verandering in haar eigen vermogen een rechtstreekse invloed op het geconsolideerde eigen vermogen van De Post. De volgende tabel geeft de invloed weer van de wijziging met 1% van de rentevoet op het eigen vermogen van de BPO en, via de vermogensmutatie, op dit van de Post zelf:

OP 31 DECEMBER	2008 + 1%	2008 - 1%
IN MILJOEN EUR		
Eigen vermogen BPO	(32,0)	32,0
Eigen vermogen De Post	(16,0)	16,0

De Post is ook rechtstreeks onderhevig aan rentevoetrisico's:

- De Post is een lening van 100 miljoen euro aangegaan bij de Europese Investeringsbank. Deze lening heeft eindvervaldag in 2022 en heeft een rentevoet gelijk aan de vlottende rentevoet (Euribor 3 maanden minus 3,7 basispunten).
- Eind 2008 heeft de Post voor 268,6 miljoen euro geïnvesteerd in vlottende rente-obligaties. Deze obligaties hebben een variabele kwartaalcoupon die gelijk is aan Euribor 3 maanden plus een spreiding. Deze spreiding varieert van 16 basispunten tot 47 basispunten.

Deze vlottende rentevoeten kunnen aanzienlijk schommelen en zouden een negatieve weerslag kunnen hebben op de resultaten en de financiële toestand van de onderneming in een bepaalde periode.

De Post heeft eveneens geïnvesteerd in handelspapier. De verandering in rentevoeten zou een negatief effect kunnen hebben op deze investeringen en dus ook op de rentabiliteit van de onderneming.

Kredietrisico

De Post is onderhevig aan kredietrisico's als gevolg van zijn operationele activiteiten, zijn beleggingen van zijn liquide middelen en zijn participatie in de BPO.

OP 31 DECEMBER	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
Kredietrisico van financiële activa		
Tot einde looptijd aangehouden beleggingen	-	-
Financiële activa tegen reële waarde met verwerking van waarde-veranderingen in de winst-en verliesrekening, zo gecategoriseerd bij eerste opname	1.111,5	1.011,1
Geldmiddelen en kasequivalenten	198,5	154,8
Handelsvorderingen en overige vorderingen	375,4	357,9
Kredietrisico van financiële activa	1.685,4	1.523,8

Operationele activiteiten

Per definitie geldt het kredietrisico enkel voor dat gedeelte van de activiteiten van De Post die geen onmiddellijke contante betalingen genereren. Het is driedig:

- Het kredietrisico vloeit eerst en vooral voort uit de concentratie van "grote klanten", die verantwoordelijk zijn voor een groot deel van de omzet en een groot bedrag aan uitstaande vorderingen vertegenwoordigen. Toch is dit risico beperkt omdat deze klanten bankgaranties hebben neergelegd en domiciliëringsoverdrachten hebben gegeven, waardoor het grootste deel van het invorderbare bedrag is gedekt.
- Voor kleinere klanten vraagt De Post dat ze een solvabiliteitsonderzoek ondergaan. Het financieel management van De Post voert dit onderzoek zelf uit en legt een kredietlimiet vast, die om het half jaar wordt aangepast. Als het solvabiliteitsonderzoek negatief uitvalt, verzoekt de Post de klant om contant te betalen. Derhalve is ook dit risico beperkt.
- Tot slot houdt het derde soort risico verband met het feit dat sommige klanten actief zijn binnen bepaalde sectoren of geografische zones (buitenlandse klanten). Dezelfde kredietanalyseprocedures als die voor kleinere klanten beperken het kredietrisico als deze klanten geactiveerd worden.

Het beleid bestaat erin om enkel met kredietwaardige tegenpartijen in zee te gaan.

Handels- en overige vorderingen werden getest op aanwijzingen voor waardeverminderingen. Sommige handelsvorderingen hebben een waardevermindering ondergaan en in onderstaande tabel wordt er een overzicht gegeven:

	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
Op 1 januari	27,4	18,4
Waardeverminderingen: Toevoegingen	2,3	15,1
Waardeverminderingen: Aanwendungen	(7,7)	(0,5)
Waardeverminderingen: Terugnemingen	(0,3)	(5,6)
Op 31 december	21,7	27,4

Sommige handelsvorderingen, waarvoor geen waardevermindering werd geboekt, zijn voorbij de vervaldatum op het ogenblik van de rapportering. De spreiding van de financiële activa die vervallen zijn maar waarvoor geen waardevermindering geboekt is, is als volgt:

OP 31 DECEMBER	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
Courant	284,7	240,6
< 60 dagen	45,9	61,3
60 -120 dagen	5,3	3,1
> 120 dagen	2,4	3,7
Totaal	338,2	308,7

Beleggingen van de liquide middelen

Wat betreft het kredietrisico dat voortvloeit uit de andere financiële activa van de groep, die onder meer geldmiddelen en kasequivalenten en financiële investeringen tegen reële waarde omvatten, ontstaat het kredietrisico uit tekortkomingen van de tegenpartij, waarbij het maximale risico gelijk is aan de nettoboekwaarde van deze instrumenten.

De Post beperkt het kredietrisico op zijn beleggingen door een diversificatie van haar beleggingsportefeuille. De bedragen geïnvesteerd in vlottende rente-obligaties en handelspapier zijn gespreid over verschillende uitgevende instellingen in meerdere sectoren. De Post heeft vooral geïnvesteerd in handelspapier met een kredietbeoordeling A1/P1/F1 of A2/P2/F2 en in korte termijn waardepapier dat is uitgegeven door openbare overheden.

De onderneming analyseert de sectoren waarin het investeert en verlaat deze met negatieve vooruitzichten. In de loop van 2008, heeft de onderneming haar blootstelling verminderd t.o.v. de financiële sector en bepaalde industriële sectoren zoals de automobielsector.

De Post heeft 145,4 miljoen euro geïnvesteerd in vijf "asset management" contracten. Deze contracten omvatten een kapitaalsgarantie op vervaldag. Deze contracten bestaan uit een portefeuille van obligaties en schuldpapier uitgegeven door overheden en industriële instellingen. De gemiddelde kredietbeoordeling van deze contracten is gelijk aan een AA van Standard & Poor.

De veranderingen in de reële waarde van de financiële schulden (zie toelichting 9.22) zijn niet het gevolg van veranderingen in kredietrisico. Dit is weergegeven in de tabel hieronder:

	2008	2007* VERGELIJKBAAR
IN MILJOEN EUR		
Netto boekwaarde op 1 januari	103,2	15,2
Veranderingen te wijten aan een verandering in kredietrisico	0,0	0,0
Overige veranderingen	(0,6)	88,0
Netto boekwaarde op 31 december	102,6	103,2

* De cijfers van het jaarverslag 2007 werden aangepast om vergelijkbaarheid te verbeteren (zie toelichting 8)

BPO

De BPO investeert de middelen die haar zijn toevertrouwd door haar klanten. Ze heeft een strikte investeringspolitiek aangenomen die bepaalt dat alle middelen moeten geïnvesteerd worden in Belgische overheidsobligaties, andere overheidsobligaties en obligaties uitgegeven door financiële en commerciële organisaties. Bovendien zijn er maximum limieten bepaald per uitgevende instellingen, per sector, per kredietbeoordeling, per land en per munt. Deze limieten worden voortdurend opgevolgd.

Liquiditeitsrisico

Omwille van de aard van de activiteiten, heeft De Post weinig nood aan financiering, aangezien een groot deel van haar inkomsten (verkoop van zegels enz.) in contant geld worden ontvangen.

De maturiteitsanalyse van de financiële schulden op 31 december 2008 kan als volgt worden samengevat:

OP 31 DECEMBER 2008	KORTLOPEND BINNEN HET JAAR	LANGLOPEND TUSSEN 1 EN 5 JAAR	LANGLOPEND MEER DAN 5 JAAR
IN MILJOEN EUR			
Financiële leasing	0,8	2,3	0,2
Banklening	-	-	100,0
Handelsschulden en overige schulden	965,3	7,3	9,0

Ter vergelijking, de maturiteitsanalyse van de financiële schulden van de vorige rapporteringsperiode:

OP 31 DECEMBER 2007 VERGELIJKBAAR *	KORTLOPEND BINNEN HET JAAR	LANGLOPEND TUSSEN 1 EN 5 JAAR	LANGLOPEND MEER DAN 5 JAAR
IN MILJOEN EUR			
Financiële leasing	0,8	3,1	0,4
Banklening	-	-	100,0
Handelsschulden en overige schulden	887,7	1,5	9,0

* De cijfers van het Jaarverslag 2007 werden aangepast om vergelijkbaarheid te verbeteren (zie toelichting 8)

De bovenvermelde maturiteitsanalyses zijn gebaseerd op de contractuele onverdisconteerde betalingen, die kunnen verschillen van de netto boekwaarde van de schulden op de balansdatum.

9.6. BEDRIJFSCOMBINATIES**CERTIPOST NV**

Op 18 februari 2008 sloten Belgacom en De Post een overeenkomst af tot verkoop van alle resterende Certipost NV aandelen (50%), eigendom van Belgacom aan De Post.

Het aandelen kapitaal van Certipost NV vertegenwoordigt 8.260 gewone aandelen, waarvan er 4.130 (50%) toebehoorden aan Belgacom en 4.130 (50%) toebehoren aan De Post. De aankoopprijs voor deze 4.130 aandelen bedroeg 7,9 miljoen euro. De eigendomsoverdracht had plaats op 6 juni 2008.

De Post werd 100% aandeelhouder van Certipost NV en bijgevolg wordt deze geconsolideerd volgens de volledige integratie methode sinds 1 juni 2008.

IN MILJOEN EUR	
Elementen van de aankoopkost	
- betaald bedrag	7,9
- eigen geldmiddelen en financiële instrumenten	5,7
Totale aankoopkost	2,2

De reële waarde van de verworven activa 50% of netto activa	0,9
Goodwill	7,0

NETTO BOEKWAARDE IN DE VERWORVEN ENTITEIT

IN MILJOEN EUR	
Geldmiddelen en kasequivalenten	0,3
Financiële instrumenten	5,4
Vorderingen	2,7
Vaste activa	1,2
Passiva	8,7
Netto actief	0,9

TAXIPOST NV

Op 29 januari 2008 keurden de Algemene Vergaderingen van aandeelhouders van De Post NV, Veocube NV en Taxipost NV een voorstel goed met betrekking tot een "overdracht van algemeenheid" van alle activa en passiva van Taxipost NV aan De Post NV en Veocube NV.

Op 18 april 2008, keurden de drie hierboven vermelde ondernemingen deze "overdracht van algemeenheid" goed, met als gevolg dat alle activa en passiva (met inbegrip van klanten, andere contracten, personeel en licenties) als de gerelateerde rechten en verplichtingen werden getransfereerd naar De Post NV en Veocube NV met ingang van 1 mei 2008.

De boekhouding, takstransacties, rechten en verplichtingen werden geïntegreerd in de rekeningen van de kopers op 1 mei 2008.

De totale aankoopprijs betaald aan Taxipost NV bedraagt 9,7 miljoen euro (9 miljoen euro betaald door De Post en 0,7 miljoen euro betaald door Veocube).

VEOCUBE NV

Op 29 januari 2008 besliste de Algemene Vergadering van aandeelhouders van Speos NV om het doel van deze onderneming uit te breiden en de naam van deze onderneming te wijzigen in Veocube NV

BPG FRANCE NV

Op 28 augustus 2008 besliste de Algemene Vergadering van aandeelhouders van BPG France om deze holding te vereffenen en een liquidator aan te stellen. Deze vereffening had plaats op 28 november 2008.

9.7. OVERIGE BEDRIJFSOPBRENGSTEN

OP 31 DECEMBER	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
Winst op de realisatie van materiële vaste activa	8,2	4,5
Voordelen in natura	0,2	0,3
Ontvangen commissies	0,0	10,6
Huuropbrengsten vastgoedbeleggingen	1,7	1,8
Overige huuropbrengsten	6,0	6,0
Recuperatie kosten bij derden	6,2	5,9
Bruto meerwaarde op verkoop dochterondernemingen	-	14,4
Overige	8,9	5,9
	31,2	49,3

De toename van de winst op realisatie van materiële vaste activa is te wijten aan de verhoging van te koop gestelde gebouwen in 2008 (bvb. gebouwen in Evere, Hoei, Hasselt en Antwerpen).

Ontvangen commissies zijn verbonden aan bepaalde commissies gekregen van BPO. Vanaf 2008 zijn deze in de omzet opgenomen.

De huur met betrekking tot vastgoedbeleggingen bedraagt 1,7 miljoen euro (2007: 1,8 miljoen euro).

De recuperatiekosten bij derden bestaan uit de verkopen die gerealiseerd werden in de bedrijfsrestaurants.

De bruto meerwaarde op de verkoop van dochterondernemingen in 2007 is het brutoresultaat van de verkoop van Asterion. In 2008 werden geen verkopen gerealiseerd.

De overige bedrijfsopbrengsten bestaan voornamelijk uit terugbetalingen door derden met betrekking tot schade die geleden werd door De Post NV en haar filialen.

9.8. OVERIGE BEDRIJFSKOSTEN

OP 31 DECEMBER	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
Voorzieningen	(13,3)	6,3
Onroerende voorheffingen en lokale belastingen	4,8	6,4
Waardeverminderingen op handelsvorderingen	1,5	5,0
Boetes	-	0,2
Uitgaven gerelateerd aan 'Rendement op eigen vermogen' verplichting	16,5	7,2
Overige	0,9	2,8
	10,4	27,9

De uitgaven gerelateerd aan 'Rendement op eigen vermogen' van 16,5 miljoen euro is een aanpassing van de garantie met betrekking tot het BPO resultaat. Zie toelichting 9.26 voor meer informatie.

De daling van de voorzieningen is hoofdzakelijk te wijten aan het gebruik en de terugname van voorzieningen voor bezwarende contracten (voornamelijk het verlaten van de WTC toren en de herstructurering van Taxipost).

9.9. PERSONEELSKOSTEN

OP 31 DECEMBER	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
Loonkosten	1.033,7	1.122,9
Collectieve arbeidsovereenkomst (CAO)	-	67,2
Vergoeding voor de afloop van premies	38,4	-
Sociale zekerheidsbijdragen	212,4	217,1
Overige personeelskosten	9,7	13,0
	1.294,2	1.420,2

De rekeningen van 2007 bevatten een last van 67,2 miljoen euro om de kost van vervroegd pensioen en deeltijds werken te dekken zoals bepaald in de CAO voor 2007 en 2008.

In 2008 is een voorziening van 38,4 miljoen euro aangelegd voor het afkopen van een aantal vergoedingen uitbetaald aan het personeel.

Op 31 december 2008 telde de groep 35.313 personeelsleden (2007: 37.526), die als volgt zijn verdeeld:

- Statutair personeel: 23.538
- Contractueel personeel: 11.775

Het aantal VTE op jaareinde bedroeg 30.660 (2007: 32.571) en is opgesplitst als volgt:

- Statutair personeel: 20.373
- Contractueel personeel: 10.287

9.10. FINANCIËLE OPBRENGSTEN EN FINANCIËLE KOSTEN

De volgende bedragen kunnen teruggevonden worden in de winst- en verliesrekening:

OP 31 DECEMBER	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
Financiële opbrengsten	62,5	46,8
Financiële kosten	(19,4)	(16,9)
Netto financieel resultaat	43,1	29,9

FINANCIËLE OPBRENGSTEN

OP 31 DECEMBER	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
Opbrengsten financiële activa tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en verliesrekening, zo gecategoriseerd bij eerste opname	-	5,8
Ontvangen intresten financiële activa tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en verliesrekening, zo gecategoriseerd bij eerste opname	52,2	25,5
Ontvangen intresten op liquide middelen ter beschikking gesteld van de Staat	4,8	6,1
Ontvangen intresten op korte termijn bankdeposito's	1,3	3,7
Ontvangen intresten op lopende rekeningen	0,9	1,0
Wisselresultaat (positief)	2,7	2,9
Overige	0,6	1,8
Financiële opbrengsten	62,5	46,8

FINANCIËLE KOSTEN

OP 31 DECEMBER	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
Intresten op financiële schulden tegen reële waarde in de winst-en verliesrekening, zo gecategoriseerd bij eerste opname	5,5	1,8
Financiële kosten mbt. langlopende verplichtingen (IAS 19)	8,9	12,7
Wisselresultaat (negatief)	2,8	1,6
Waardevermindering op financiële/vlottende activa	0,8	(0,6)
Overige	1,4	1,4
Financiële kosten	19,4	16,9

9.11. WINSTBELASTINGEN/UITGESTELDE BELASTINGEN

De in de resultatenrekening opgenomen winstbelastingen kunnen als volgt worden weergegeven:

OP 31 DECEMBER	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
Verschuldigde belasting omvat:		
Verschuldigde belasting van het huidig boekjaar	(64,9)	(52,9)
Aanpassing van de verschuldigde belasting van vorige jaren, opgenomen in huidig boekjaar	9,2	-
Uitgestelde belasting kost mbt nieuwe/terugname van tijdelijke verschillen	(36,4)	(13,0)
Totaal belastingen	(92,1)	(65,9)

De reconciliatie van de werkelijke belastingvoet met het gewogen nominaal belastingtarief kan als volgt worden samengevat:

OP 31 DECEMBER	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
Belastingsbedrag gebaseerd op de statutaire belastingvoet	106,7	44,4
Winst voor belastingen	313,9	130,7
Statutaire belastingvoet	33,99%	33,99%

Reconciliatie tussen de statutaire en de reële belastingvoet

Impact belastingvoet in andere rechtsgebieden	0,0	(0,1)
Impact verworpen uitgaven	14,3	21,7
Notionele intrestaftrek	(10,8)	(8,5)
Invordering van belastingen met betrekking tot voorgaande jaren		(9,2)
Impact aanwending van overgedragen verliezen bij de dochterondernemingen	(4,0)	(3,8)
Verlieslatende dochterondernemingen	0,8	18,2
BPO / Certipost (vermogensmutatie)	(0,5)	(1,5)
Interco aanpassingen	7,7	(1,8)

Overige:		
Overige verschillen	(12,9)	(2,8)
TOTAAL	92,1	65,9
Belastingsbedrag gebaseerd op de reële belastingsvoet (huidige periode)		
Winst voor belastingen	313,9	130,7
Reële belastingsvoet	29,3%	50,4%

Het totaal "Overige verschillen" van 12,9 miljoen euro bevat voornamelijk de vereffening van BPG France.

Eind december 2008, boekte De Post een netto uitgestelde belastingvordering van 90,9 miljoen euro. Deze is als volgt samengesteld:

OP 31 DECEMBER	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
Uitgestelde belastingvorderingen		
Personeelsbeloningen	91,9	134,2
Voorzieningen	16,2	11,3
Overige	32,6	29,3
Totaal uitgestelde belastingvorderingen	140,7	174,8
Uitgestelde belastingverplichtingen		
Materiële vaste activa	37,1	38,3
Immateriële vaste activa	6,6	5,1
Overige	6,1	4,2
Totaal uitgestelde belastingverplichtingen	49,8	47,5
Netto uitgestelde belastingvordering	90,9	127,3

Aftrekbare tijdelijke verschillen ontstaan met betrekking tot voorzieningen voor personeelsbeloningen en overige voorzieningen, waardeverminderingen, leasing en voorzieningen voor financiële waarborgen. Belastbare tijdelijke verschillen ontstaan met betrekking tot versnelde fiscale afschrijvingen van materiële vaste activa, immateriële vaste activa, voorraden en opbrengsterkenning.

Er worden geen uitgestelde belastingen opgenomen voor tijdelijke verschillen die ontstaan uit investeringen in verbonden en geassocieerde deelnemingen omdat De Post controle heeft op de terugneming van het tijdelijke verschil en het waarschijnlijk is dat ze niet zullen worden teruggenomen in de voorzienbare toekomst.

De tijdelijke verschillen met betrekking tot investeringen in dochterondernemingen en geassocieerde deelnemingen voor dewelke geen uitgestelde belastingverplichting is opgenomen, bedragen 1,4 miljoen euro (2007: 1,1 miljoen euro).

9.12. MATERIËLE VASTE ACTIVA

	TERREINEN EN GEBOUWEN	MACHINES EN UITRUSTING	MEUBILAIR EN ROLLEND MATERIEEL	INRICHTINGEN EN INSTALLATIES	OVERIGE MATERIËLE VASTE ACTIVA	TOTAAL
IN MILJOEN EUR						
Aanschaffingswaarde						
Balans op 1 januari 2007	849,4	329,5	216,0	61,3	52,8	1.508,9
Verwerving	0,5	14,7	27,7	36,5	0,1	79,5
Verwerving door middel van bedrijfscombinaties	-	-	-	-	-	-
Vervreemding	-	(39,9)	(12,6)	(2,0)	-	(54,5)
Vervreemding via verkoop van filialen	(4,3)	(46,6)	(2,7)	(6,5)	(0,2)	(60,3)
Activa aangehouden voor verkoop of als vastgoedbelegging	(53,9)	-	-	(25,8)	-	(79,7)
Overige bewegingen	45,8	(4,3)	5,6	1,0	(51,9)	(3,8)
Balans op 31 december 2007	837,4	253,3	234,0	64,4	0,9	1.390,1

	TERREINEN EN GEBOUWEN	MACHINES EN UITRUSTING	MEUBILAIR EN ROLLEND MATERIEEL	INRICHTINGEN EN INSTALLATIES	OVERIGE MATERIËLE VASTE ACTIVA	TOTAAL
IN MILJOEN EUR						
Balans op 1 januari 2008	837,4	253,3	234,0	64,4	0,9	1.390,1
Verwerving	0,0	5,8	20,2	23,1	11,4	60,7
Verwerving door middel van bedrijfscombinaties	-	1,5	0,4	0,2	-	2,1
Vervreemding	(2,1)	(3,0)	(13,3)	(3,6)	-	(22,0)
Vervreemding via verkoop van filialen	-	-	-	-	-	-
Activa aangehouden voor verkoop of als vastgoedbeleggingen	6,5	-	-	(9,7)	-	(3,2)
Overige bewegingen	-	0,2	(0,0)	(0,2)	-	(0,0)
Balans op 31 december 2008	841,9	257,8	241,4	74,3	12,3	1.427,7

Herwaardering

Balans op 1 januari 2007	-	-	-	-	7,4	7,4
Balans op 31 december 2007	-	-	-	-	7,4	7,4
Balans op 1 januari 2008	-	-	-	-	7,4	7,4
Balans op 31 december 2008	-	-	-	-	7,4	7,4

Afschrijvingen en waardeverminderingen

Balans op 1 januari 2007	(357,6)	(210,1)	(142,9)	(32,8)	0,0	(743,3)
Verwerving door middel van bedrijfscombinaties	-	-	-	-	-	-
Vervreemding	-	39,9	12,6	2,0	-	54,5
Vervreemding via verkoop van filialen	3,1	29,4	2,6	3,6	-	38,8
Afschrijvingen	(23,8)	(26,7)	(24,0)	(11,3)	0,0	(85,8)
Waardeverminderingen	(0,9)	2,3	(1,6)	(1,8)	-	(2,1)
Activa aangehouden voor verkoop of als vastgoedbelegging	59,4	-	-	5,5	-	64,9
Overige toename/(afname)	(10,0)	10,0	-	-	-	-
Balans op 31 december 2007	(329,9)	(155,1)	(153,3)	(34,7)	0,0	(672,9)
Balans op 1 januari 2008	(329,9)	(155,1)	(153,3)	(34,7)	0,0	(672,9)
Verwerving door middel van bedrijfscombinaties	-	(1,3)	(0,4)	(0,1)	-	(1,8)
Vervreemding	2,1	3,0	13,3	3,6	-	22,0
Vervreemding via verkoop van filialen	-	-	-	-	-	-
Afschrijvingen	(21,3)	(21,2)	(20,9)	(13,3)	-	(76,7)
Waardeverminderingen	4,8	(2,9)	(0,0)	0,1	-	1,9
Activa aangehouden voor verkoop of als vastgoedbelegging	(4,9)	-	-	7,9	-	2,9
Overige toename/(afname)	-	-	-	-	-	-
Balans op 31 december 2008	349,3	(177,5)	(161,4)	(36,5)	0,0	(724,7)

Netto boekwaarde

Op 31 december 2007	507,5	98,2	80,7	29,8	8,3	724,6
Op 31 december 2008	492,6	80,3	80,0	37,7	19,8	710,4

De evolutie op het vlak van materiële vaste activa kan worden verklaard door vier belangrijke elementen:

- Nieuwe verwervingen: 60,7 miljoen euro waarvan 20,2 miljoen euro betrekking heeft op meubilair en wagens en 23,1 miljoen euro op de renovatie van de postkantoren en andere industriële gebouwen.
- Afschrijvingen en waardeverminderingen: -74,8 miljoen euro.
- Overdracht naar activa aangehouden voor verkoop of als vastgoedbelegging: -0,3 miljoen euro.
- Verwerving van Certipost (net impact: 0,3 miljoen euro).

De overdracht naar andere categorieën van activa heeft voornamelijk betrekking op de afzonderlijke presentatie in de balans van "voor verkoop aangehouden materiële vaste activa" n.a.v. de toepassing van IFRS 5 "Vaste Activa

aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten". Dit is ook de reden waarom er geen buitengebruikstellingen voor terreinen en gebouwen zijn.

Alle afschrijvingen en waardeverminderingen worden opgenomen in de sectie 'Afschrijvingen en waardeverminderingen' van de resultatenrekening.

9.13. VASTGOEDBELEGGINGEN

TERREINEN EN GEBOUWEN	
IN MILJOEN EUR	
Aanschaffingswaarde	
Balans op 1 januari 2007	31,2
Verwerving	3,5
Overdracht van/naar andere activa categorieën	8,5
Balans op 31 december 2007	43,2
Balans op 1 januari 2008	43,2
Verwerving	-
Overdracht van/naar andere activa categorieën	(7,1)
Balans op 31 december 2008	36,1
Afschrijvingen en waardeverminderingen	
Balans op 1 januari 2007	(17,3)
Waardeverminderingen	(0,5)
Overdracht van/naar andere activa categorieën	(3,6)
Balans op 31 december 2007	(21,4)
Balans op 1 januari 2008	(21,4)
Afschrijvingen	(0,2)
Waardeverminderingen	-
Overdracht van/naar andere activa categorieën	2,1
Balans op 31 december 2008	(19,6)
Netto boekwaarde	
Op 31 december 2007	21,8
Op 31 december 2008	16,5

De vastgoedbeleggingen betreffen vooral appartementen in gebouwen waar een postkantoor gevestigd is. Vastgoedbeleggingen worden geboekt tegen hun aanschaffingswaarde minus geaccumuleerde afschrijvingen en minus waardeverminderingen. Het afschrijvingsbedrag wordt op een systematische basis toegekend over de bruikbare levensduur van het activa (meestal 40 jaar). De huurinkomsten met betrekking tot vastgoedbeleggingen bedragen 1,7 miljoen euro (2007: 1,8 miljoen euro). De reële waarde van de vastgoedbeleggingen kan worden geschat op 25,4 miljoen euro (2007: 32,5 miljoen euro).

9.14. ACTIVA AANGEHOUDEN VOOR VERKOOP

OP 31 DECEMBER	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
Materiële vaste activa	1,1	1,7
	1,1	1,7

Op 31 december 2008 heeft De Post voor 1,1 miljoen euro voor verkoop aangehouden vaste activa opgenomen. De meeste van de activa in deze categorie zijn retailkantoren, als gevolg van de optimalisatie van het postkantorennetwerk.

De daling van 0,6 miljoen euro tussen 2008 en 2007 is te wijten aan de verkoop van verschillende gebouwen in 2008; 6 gebouwen worden erkend als activa aangehouden voor verkoop voor 2008.

De winst van 8,2 miljoen euro (2007: 4,5 miljoen euro) op de verkoop werd opgenomen in de sectie "overige

bedrijfsopbrengsten" van de resultatenrekening. De waardeverminderingen zijn opgenomen in de sectie "afschrijvingen en waardeverminderingen" en zijn gelijk aan 0,2 miljoen euro (2007: nul).

9.15. IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

	GOODWILL	ONT- WIKKELINGS- KOSTEN	SOFTWARE	OVERIGE IMMATERIËLE ACTIVA	TOTAAL
IN MILJOEN EUR					
Aanschaffingswaarde					
Balans op 1 januari 2007	39,8	28,5	118,5	-	186,9
Verwerving	-	8,6	9,9	-	18,4
Verwerving en toevoeging door middel van bedrijfscombinaties	-	-	-	-	-
Vervreemding	(2,5)	(18,4)	(0,9)	-	(21,8)
Vervreemding via verkoop van filialen	(23,6)	(0,1)	(8,0)	-	(31,7)
Overdracht naar andere activa categorieën	-	48,0	(48,0)	-	-
Overige bewegingen	-	-	3,6	-	3,6
Balans op 31 december 2007	13,8	66,5	75,1	-	155,4
Balans op 1 januari 2008	13,8	66,5	75,1	-	155,4
Verwerving	7,0	13,5	6,4	7,3	34,2
Verwerving en toevoeging door middel van bedrijfscombinaties	2,1	5,6	3,2	-	10,9
Vervreemding	-	(2,7)	-	-	(2,7)
Vervreemding via verkoop van filialen	-	-	-	-	-
Overdracht naar andere activa categorieën	-	-	-	-	-
Overige bewegingen	-	-	-	-	-
Balans op 31 december 2008	22,9	82,9	84,7	7,3	197,8
Afschrijvingen en waardeverminderingen					
Balans op 1 januari 2007	(36,9)	(13,3)	(81,7)	-	(131,9)
Vervreemding	2,5	18,4	0,9	-	21,8
Vervreemding via verkoop van filialen	23,2	0,1	7,6	-	31,0
Afschrijvingen	-	(8,1)	(8,7)	-	(16,9)
Waardeverminderingen	-	(3,5)	(0,5)	-	(4,0)
Overdracht naar andere activa categorieën	-	(36,3)	36,2	-	(0,0)
Overige bewegingen	-	-	(0,0)	-	(0,0)
Balans op 31 december 2007	(11,1)	(42,7)	(46,1)	-	(100,0)
Balans op 1 januari 2008	(11,1)	(42,7)	(46,1)	-	(100,0)
Verwerving en toevoeging door middel van bedrijfscombinaties	(1,3)	(5,6)	(2,7)	-	(9,5)
Vervreemding	-	2,7	-	-	2,7
Vervreemding via verkoop van filialen	-	-	-	-	-
Afschrijvingen	-	(10,0)	(6,4)	(1,5)	(17,9)
Waardeverminderingen	0,3	(5,0)	(1,2)	-	(5,9)
Overdracht naar andere activa categorieën	-	-	-	-	-
Overige bewegingen	-	-	-	-	-
Balans op 31 december 2008	(12,1)	(60,7)	(56,4)	(1,5)	(130,6)
Netto boekwaarde					
Op 31 december 2007	2,6	23,8	29,0	-	55,4
Op 31 december 2008	10,9	22,3	28,3	5,8	67,2

De immateriële vaste activa stegen met 11,8 miljoen euro in vergelijking met vorig jaar. Deze stijging is voornamelijk toe te schrijven aan:

- Goodwill ten gevolge van de aanschaf van 50% Certipost aandelen: 7,0 miljoen euro
- Marktwaarde van de immateriële vaste activa in eigendom van Certipost ten tijde van de overname (voornamelijk

- software en gekapitaliseerde software ontwikkelingen): 1,4 miljoen euro
- Overname van de ATM's en ATM business van BPO (andere immateriële vaste activa): 7,3 miljoen euro. De geschatte overblijvende levensduur van ATM is 4 jaar.
- Investerings in software (6,4 miljoen euro) en software ontwikkeling (13,5 miljoen euro)
- Jaarlijkse afschrijvingen: -17,8 miljoen euro
- Waardeverminderingen op ontwikkelingskosten en software: -5,9 miljoen euro

Alle afschrijvingen en waardeverminderingen worden opgenomen in de sectie 'Afschrijvingen en waardeverminderingen' van de resultatenrekening.

9.16. LEASING

FINANCIËLE LEASING

De financiële leasingschulden van eind 2008 hebben enkel nog betrekking op het gebouw 'Saint-Denis' en machines. 'Saint-Denis' werd verworven in het kader van de verkoop van Asterion en de leasing van machines bevindt zich voornamelijk bij Speos en Secumail.

De nettoboekwaarde en de nuttige levensduur van de gehuurde activa kunnen hieronder teruggevonden worden:

	NUTTIGE LEVENSDUUR	NETTO BOEKWAARDE 31 DEC. 2008
IN MILJOEN EUR		
Terreinen en gebouwen (Saint-Denis)	25 jaar	2,9
Machines en uitrusting	5 jaar	1,8

De toekomstige minimale leasebetalingen (financiële leasing) aan het eind van elk boekjaar worden in de onderstaande tabel weergegeven:

OP 31 DECEMBER	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
Minimale leasebetalingen		
Binnen het jaar	0,9	0,8
1 tot 5 jaar	2,6	3,1
Meer dan 5 jaar	0,2	0,4
Totaal	3,7	4,4
minus		
Toekomstige Intresten	0,4	0,6
Contante waarde van de minimale leasebetalingen		
Binnen het jaar	0,8	0,6
1 tot 5 jaar	2,3	2,8
Meer dan 5 jaar	0,2	0,4
Totaal	3,3	3,8

De financiële leasingovereenkomsten bestaan uit vaste leasebetalingen en hebben een koopoptie op het einde van het leasecontract.

OPERATIONELE LEASING

In de tabel hieronder zijn de toekomstige minimale leasebetalingen samengevat (operationele leasing):

OP 31 DECEMBER	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
Minder dan 1 jaar	33,7	37,4
Tussen 1 jaar en 5 jaar	104,3	92,0
Meer dan 5 jaar	52,8	27,7
	190,8	157,1

Operationele leasing heeft betrekking op gebouwen en voertuigen. De leasebetalingen werden opgenomen als kosten in de sectie 'diensten en diverse goederen' van de resultatenrekening en dit voor een bedrag van 60,4 miljoen euro (2007: 58,2 miljoen euro).

Een aantal nieuwe leaseovereenkomsten betreffende voertuigen werden getekend in 2008. Zij hebben een duur van zes jaar.

De operationele leaseovereenkomsten bestaan uit vaste leasebetalingen. De aan de eigendom verbonden risico's en voordelen worden niet overgedragen aan De Post.

De invorderbare minimale leasebetalingen, die betrekking hebben op gebouwen zijn:

OP 31 DECEMBER	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
Minder dan 1 jaar	2,6	5,6
Tussen 1 jaar en 5 jaar	9,0	12,5
Meer dan 5 jaar	4,6	6,5
	16,2	24,7

De opbrengst die gerelateerd is aan de operationele leasingovereenkomsten werd opgenomen in de sectie 'overige bedrijfsopbrengsten' van de resultatenrekening en dit voor een bedrag van 7,7 miljoen euro (2007: 7,8 miljoen euro).

De overeenkomst over de onderverhuur van de WTC toren met de immigratiedienst (*Dienst Vreemdelingen – Office des Etrangers *) is afgelopen eind 2008.

9.17. FINANCIËLE INSTRUMENTEN

	TOT EINDE LOOPTIJD AANGEHOUDEN BELEGGINGEN	TOTAAL LANGLOPENDE FINANCIËLE ACTIVA	FINANCIËLE ACTIVA TEGEN REËLE WAARDE MET VERWERKING VAN WAARDEVERANDERINGEN IN WINST-EN VERLIES- REKENING, ZO GECATE- GORISEERD BIJ EERSTE OPNAME	TOTAAL KORTLOPENDE FINANCIËLE ACTIVA	TOTAAL
IN MILJOEN EUR					
Aanschaffingswaarde					
Balans op 1 januari 2007	2,8	2,8	385,1	385,1	387,9
Verwerving	-	-	772,3	772,3	772,3
Veranderingen in reële waarde	-	-	(7,6)	(7,6)	(7,6)
Vervreemding	-	-	(136,0)	(136,0)	(136,0)
Vervreemding via verkoop van filialen	-	-	(2,7)	(2,7)	(2,7)
Overdracht naar ander activa categorieën	(2,8)	(2,8)	-	-	(2,8)
Balans op 31 december 2007	0,0	0,0	1.011,1	1.011,1	1.011,1
Balans op 1 januari 2008					
Verwerving	-	-	917,9	917,9	917,9
Verwerving door middel van bedrijfscombinaties	-	-	3,2	3,2	3,2
Veranderingen in reële waarde	-	-	(0,2)	(0,2)	(0,2)
Vervreemding	-	-	(820,5)	(820,5)	(820,5)
Balans op 31 december 2008	0,0	0,0	1.111,5	1.111,5	1.111,5
Afschrijvingen en waardeverminderingen					
Balans op 1 januari 2007	(0,1)	(0,1)	-	-	(0,1)
Overige bewegingen	0,1	0,1	-	-	0,1
Balans op 31 december 2007	-	-	-	-	-

IN MILJOEN EUR	TOT EINDE LOOPTIJD AANGEHOUDEN BELEGGINGEN	TOTAAL LANGLOPENDE FINANCIËLE ACTIVA	FINANCIËLE ACTIVA TEGEN REËLE WAARDE MET VERWERKING VAN WAARDEVERANDERINGEN IN WINST-EN VERLIES- REKENING, ZO GECATEGORISEERD BIJ EERSTE OPNAME	TOTAAL KORTLOPENDE FINANCIËLE ACTIVA	TOTAAL
Balans op 1 januari 2008	-	-	-	-	-
Overige bewegingen	-	-	-	-	-
Balans op 31 januari 2008	-	-	-	-	-
Netto boekwaarde					
Per 31 december 2007	0,0	0,0	1.011,1	1.011,1	1.011,1
Per 31 december 2008	0,0	0,0	1.111,5	1.111,5	1.111,5

Eind december 2008, had De Post voor 145,4 miljoen euro in 'asset management' contracten geïnvesteerd. Tijdens het jaar 2008 werd er bijkomend 20 miljoen euro geïnvesteerd, terwijl de boekwaarde einde 2007 125,6 miljoen euro bedroeg. Deze investeringen lopen ten einde in 2009 en voor drie van hen is er een jaarlijkse coupon-uitbetaling (1,5%) voorzien. Alle contracten omvatten een kapitaalsgarantie op vervalddag.

De reële waarde van deze investeringen is bepaald in referentie met genoteerde marktprijzen in een actieve markt. Op 31 december 2008 bedroeg de reële waarde 145,4 miljoen euro.

De andere kortlopende financiële instrumenten zijn handelspapier, geldmarktfondsen en vlottende rente-obligaties. Het merendeel van het handelspapier vervalt tussen de maand en de drie maanden en de interestpercentages variëren van 3% tot 5%. De marktwaarde van het handelspapier werd geschat op 664 miljoen euro.

Naast de 90 miljoen euro geïnvesteerd op het einde van 2007, schreef De Post in voor 177 miljoen euro vlottende rente-obligaties. Deze obligaties vervallen in 2009 en 2010. Ze hebben een variabel kwartaal coupon dat gelijk is aan de Euribor plus een marge. De marktwaarde van deze instrumenten is niet wezenlijk verschillend van de aanschaffingswaarde verhoogd met gecumuleerde en niet betaalde intresten.

De Post verkocht al zijn "Money Market Funds". Een bedrag van 33,5 miljoen euro was geïnvesteerd in korte termijn handelspapier (Staat of regio's). Deze commerciële papieren hebben een vervalddag tussen één en drie maanden.

Al deze investeringen zijn opgenomen als financiële activa tegen reële waarde, zo gecategoriseerd bij initiële opname. Deze financiële instrumenten worden beheerd en beoordeeld op basis van hun reële waarde in overeenstemming met de interne procedures voor het risicomanagement. Deze reële waarde wordt ook gebruikt voor de rapportering aan het management van De Post.

9.18. INVESTERINGEN IN GEASSOCIEERDE ONDERNEMINGEN

IN MILJOEN EUR	2008	2007
Balans op 1 januari	62,6	80,7
Aandeel in de winst	1,3	4,4
Ontvangen dividenden	-	(4,0)
Uitgaven gerelateerd aan 'Rendement op eigen vermogen' verplichting	-	(3,5)
Participatie in de kapitaalsverhoging van geassocieerde ondernemingen	-	0,9
Overige bewegingen in geassocieerde ondernemingen	23,8	(15,9)
Balans op 31 december	87,7	62,6

AANDEEL IN DE WINST/VERLIES

Het bedrag in 2008 is samengesteld uit het aandeel van de winst van BPO (2008: 1,4 miljoen euro en in 2007: 5,2 miljoen euro). Deze winst wordt gedeeltelijk tenietgedaan door de verliezen van Certipost NV voor de 5 eerste maanden van het jaar 2008 (2008: -0,1 miljoen euro and 2007: -0,8 miljoen euro). Voor de laatste zeven maanden van het jaar 2008, als gevolg van 100% overname van de aandelen alsook de meerekening in de geconsolideerde

resultatenrekening, zal Certipost de rubriek "investeringen in geassocieerde ondernemingen" niet meer beïnvloeden.

ONTVANGEN DIVIDENDEN

In 2008 werden geen dividenden uitgekeerd aan De Post NV door geassocieerde ondernemingen.

OVERIGE BEWEGINGEN

De bedragen vertegenwoordigen voornamelijk de vermindering op het vlak van niet-gerealiseerde winsten op de obligatieportefeuille van de Bank van De Post NV (24,2 miljoen euro), gedeeltelijk gecompenseerd door het verwijderen van de opname van het aandeel van de onderneming in het wegvallen van de opname van het aandeel in het netto eigen vermogen van Certipost (0,4 miljoen euro), dit als gevolg van verwerving van 100% van de aandelen. Het geheel van de punten hierboven, met uitzondering van "andere bewegingen" wordt beschouwd als vlottende activa/schulden.

In de twee tabellen hieronder worden de financiële kerncijfers van de geassocieerde ondernemingen weergegeven:

2008	AANDEEL	TOTAAL ACTIVA	TOTAAL PASSIVA (BUITEN EIGEN VERMOGEN)	OPBRENGSTEN	WINST/ (VERLIES)
IN MILJOEN EUR					
BPO	50%	7.109,7	6.934,0	308,0	2,7
2007					
IN MILJOEN EUR IN MILJOEN EUR					
BPO	50%	6.411,7	6.278,2	289,0	12,5
Certipost	50%	10,5	(10,0)	9,5	(2,1)

9.19. HANDELSVORDERINGEN EN OVERIGE VORDERINGEN

LANGLOPENDE HANDELSVORDERINGEN EN OVERIGE VORDERINGEN

OP 31 DECEMBER	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
Handelsvorderingen	2,2	-
Overige vorderingen	2,1	2,8
	4,3	2,8

KORTLOPENDE HANDELSVORDERINGEN EN OVERIGE VORDERINGEN

OP 31 DECEMBER	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
Handelsvorderingen	338,2	308,7
Terugvorderbare belastingen, andere dan belastingen op het resultaat	0,5	3,6
Overige vorderingen	32,4	42,7
	371,1	355,1

OP 31 DECEMBER	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
Verkregen opbrengsten	15,5	20,1
Over te dragen kosten	10,9	13,4
Overige vorderingen	6,0	9,2
Kortlopend - Overige vorderingen	32,4	42,7

De langlopende handels- en overige vorderingen (4,3 miljoen euro) bestaat uit het gedeelte verbonden met de verkoop van de onderneming "Asterion" aan "Pltney Bowes" (2,2 miljoen euro). Het resterende deel (2,1 miljoen euro) overige vorderingen houdt hoofdzakelijk kaswaarborgen in. De netto boekwaarde is een goede indicatie van de reële waarde omdat deze vorderingen op relatief korte termijn zullen terugbetaald worden zodat de tijdswaarde van het geld weinig impact zal hebben.

De kortlopende handelsvorderingen bestaan uit handelsdebiteuren (157 miljoen euro), vorderingen op de Staat (91 miljoen euro), te ontvangen creditnota's, leveranciers met een debetsaldo (58 miljoen euro) en voorafbetalingen (32 miljoen euro).

De "terugvorderbare belastingen" betreffen de BTW vorderingen op het Ministerie van Financiën.

De kortlopende "overige vorderingen" bestaan hoofdzakelijk uit verkregen opbrengsten en over te dragen kosten. Belangrijke opgenomen elementen zijn de te ontvangen commissies van Bank van De Post NV, voorafbetaalde huren en andere verkregen opbrengsten.

Het merendeel van de handels-en overige vorderingen is kortlopend. De netto boekwaarde wordt geacht een goede indicatie te zijn van de reële waarde.

9.20. VOORRADEN

OP 31 DECEMBER	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
Grondstoffen	1,9	2,0
Gereed product	3,1	2,8
Handelsgoederen	6,1	5,4
Waardeverminderingen	(1,5)	(1,7)
Vorraden	9,6	8,6

De waarde van de grondstoffen zijn inclusief verbruiksgoederen. De categorie 'gereed product' vertegenwoordigt de voorraad van voor verkoop aangehouden zegels. De handelsgoederen omvatten voornamelijk postogrammen, loterijbiljetten en voor verkoop aangehouden goederen.

De voorraden worden bepaald op het laagste van de kost en de netto-opbrengstwaarde op de balansdatum.

In 2008 werd er in de sectie 'materiaalkost' van de resultatenrekening een bedrag van -1,0 miljoen euro opgenomen (2007: -1,5 miljoen euro). Deze sectie omvat de vermindering van de voorraden en de opname van de uniformen.

De waardevermindering van 0,2 miljoen euro is opgenomen in de 'overige bedrijfskosten'. Deze waardevermindering is grotendeels te wijten aan de vernietiging van postzegels met een nominale waarde.

9.21. GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN

OP 31 DECEMBER	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
Liquiditeiten in postkantoren	136,9	127,9
Transitrekeningen	(2,0)	2,7
Lopende rekeningen bij banken	55,6	43,4
Liquide middelen ter beschikking gesteld van de schatkist	8,0	-
Korte termijnschulden bij schatkist	-	(19,3)
Geldmiddelen en kasequivalenten	198,5	154,8

9.22. FINANCIËLE SCHULDEN

OP 31 DECEMBER	2008	2007 VERGELIJKBAAR*
IN MILJOEN EUR		
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs		
Banklening	100,0	100,0
Financiële leasing	2,6	3,2
	102,6	103,2

* De cijfers van het Jaarverslag 2007 werden aangepast om vergelijkbaarheid te verbeteren (zie toelichting 8)

OP 31 DECEMBER	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs		
Financiële leasing	0,8	0,6
	0,8	0,6

Een lening van 100 miljoen euro, aangegaan bij de Europese Investeringsbank, verhoogt het totaal van de langlopende financiële schulden. Deze lening heeft eindvervaldag in 2022.

9.23. PERSONEELSBELONINGEN

De Post kent haar actieve en gepensioneerde personeelsleden een aantal voordelen toe: beloningen na uitdiensttreding, personeelsbeloningen op lange termijn, andere beloningen op lange termijn en ontslagvergoedingen. Deze plannen met betrekking tot deze personeelsvoordelen werden geëvalueerd in overeenstemming met IAS 19. Sommige voordelen zijn het resultaat van de onderhandelingen in het kader van CAO's. De beloningen die conform deze plannen werden toegekend, zijn verschillend voor de drie categorieën van werknemers bij De Post: statutairen, baremiek contractuelen en niet-baremiek contractuelen.

De verschillende beloningen kunnen als volgt worden samengevat:

OP 31 DECEMBER	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
TOTAAL	(483,9)	(623,9)
Beloningen-na-uitdiensttreding	(179,1)	(235,4)
Personeelsbeloningen op lange termijn	(135,6)	(165,0)
Ontslagvergoedingen	(38,1)	(76,4)
Andere beloningen op lange termijn	(131,1)	(147,1)

Rekening houdend met de gerelateerde uitgestelde belastingen, bedraagt het bedrag van de personeelsbeloningen 392 miljoen euro (2007: 489,7 miljoen euro).

OP 31 DECEMBER	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
Personeelsvoordelen	(483,9)	(623,9)
Effect van uitgestelde belastingvorderingen	91,9	134,2
Personeelsvoordelen na aftrek van uitgestelde belastingvorderingen	(392,0)	(489,7)

BELONINGEN "NA UITDIENSTTREDING"

Beloningen na uitdiensttreding omvatten tussenkomst in medische kosten, kinderbijslag, de terbeschikkingstelling van het bedrijfsrestaurant, treinbiljetten, vermindering van bankkosten, tussenkomst in begrafeniskosten en geschenken voor gepensioneerden.

Medische kosten

Zowel actieve als niet-actieve statutairen en baremiek contractuelen, alsook hun weduwen en wezen, krijgen, onder bepaalde voorwaarden, een deel van hun medische kosten terugbetaald. Over het algemeen wordt, na aftrek van de tussenkomst van het ziekenfonds, 40% van de medische kosten terugbetaald. Voor andere kosten wordt een vast bedrag terugbetaald.

Kinderbijslag

De statutaire personeelsleden van De Post (zowel actieven als gepensioneerden) met kinderen ten laste (jongeren en gehandicapten) krijgen kinderbijslag van de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers (RKW). Bijgevolg worden deze kosten gefactureerd aan De Post.

Restaurant

Actieve personeelsleden en werknemers die met (brug)pensioen zijn, kunnen voor een bepaalde basisprijs gaan eten in de restaurants van De Post. Ook hun partner en kinderen kunnen er terecht, maar ze betalen wel meer dan de basisprijs.

De Post heeft eenzijdig, gespreid over verschillende jaren, geleidelijk aan het voordeel voor de niet-actieve personeelsleden beperkt. De beslissing om een bepaald restaurant te sluiten of verder uit te baten was enkel en alleen gebaseerd op basis van de gegevens i.v.m. actieve personeelsleden. Als gevolg hiervan, beschouwt De Post haar feitelijke verplichting hiervoor t.o.v. haar niet-actieve personeelsleden als verlopen en wordt deze niet langer gewaardeerd.

Als gevolg van de inperking van dit voordeel, heeft De Post een resultaat van 26,2 miljoen euro geregistreerd in haar resultatenrekening. Dit is in overeenstemming met de paragrafen 109 en 110 van de IAS 19 "personeelsbeloningen" – norm.

Transport

Niet-actieve statutairen en hun gezinsleden hebben recht op een aantal vouchers die kunnen omgeruild worden tegen een treinbiljet voor een reis in België of waarmee korting voor andere reisbiljetten kan worden verkregen. Onder bepaalde voorwaarden kunnen de echtgeno(o)t(e) of de kinderen van dit voordeel blijven genieten na het overlijden van de rechthebbende.

De regels betreffende de toekenning van de transportvouchers aan actieve en niet-actieve personeelsleden zijn in de CAO 2007-2008 gewijzigd. Deze veranderingen resulteren in een planwijziging die de manier, waarop het transportvoordeel wordt berekend, beïnvloedt. De positieve impact van deze planwijziging (33,8 miljoen euro) werd volledig opgenomen in de resultatenrekening als een pensioenkost van vorige dienstjaren, zoals artikel 96 van IAS 19 voorschrijft.

Bank

Alle actieve en (brug)gepensioneerde personeelsleden die een "Postcheque"-rekening met loon- of pensioen-domiciliëring hebben, krijgen een forfaitaire korting op de beheerskosten voor die rekening. Daarnaast genieten ze ook voordelige rentevoeten op spaarrekeningen, spaarbons, beleggingsfondsen en leningen.

PERSENEELSBELONINGEN OP LANGE TERMIJN

Personeelsbeloningen op lange termijn omvatten gecompenseerde geaccumuleerde afwezigheden en deeltijds regime.

Gecompenseerde geaccumuleerde afwezigheden

Statutaire werknemers hebben recht op 21 ziektedagen per dienstjaar. Gedurende deze 21 dagen en wanneer de werknemer over een gepast doktersattest beschikt, blijft hij of zij 100% van hun wedde ontvangen. Als er een jaar is wanneer de werknemer minder dan 21 dagen afwezig is, wordt het saldo overgedragen naar de volgende jaren met een maximum van 300 (vanaf 2006). Wanneer de werknemer meer dan 21 dagen ziek is, wordt eerst het jaarlijkse quota opgebruikt en daarna de dagen die overgedragen werden uit vorige jaren. Tijdens deze periode blijven de werknemers 100% van hun loon ontvangen. Wanneer de jaarlijkse quota en overgedragen dagen zijn opgebruikt, ontvangt de werknemer slechts een deel van zijn/haar salaris.

Zowel het volledige loon onder de ziektedagen als het verminderde loon zijn kosten die gedragen worden door De Post.

De waardering is gebaseerd op de geprojecteerde betalingen/uitgaven. De berekening is gebaseerd op een bepaald "consumptiepatroon" van de volledige populatie, dat afgeleid werd uit statistieken op basis van de eerste 11 maanden van 2008, die aangeleverd werden door HR&O.

De jaarlijkse betaling is het aantal gebruikte ziektedagen (met een maximum van het aantal opgespaarde dagen) vermenigvuldigd met het verschil in het geprojecteerde loon (verhoogd met sociale lasten) aan 100% en het verminderde loon. De ratio mbt. de opname van ziektedagen en de mortaliteitscijfers worden samen gebruikt met de discontovoet die van toepassing is op de duurtijd van de voordelen.

Een winst van ongeveer 27 miljoen euro werd opgenomen in de resultatenrekening van De Post als gevolg van de verbeterde waarderingmethodologie in vergelijking met vorig jaar (individuele waardering in plaats van een waardering op basis van gemiddelden).

Deeltijds regime (50+)

Krachtens de CAO van 2005-2006 en de CAO van 2007-2008, die op 17 april 2007 werd ondertekend, kunnen statutaire medewerkers die tussen 50 en 59 jaar oud zijn, een halftijdse loopbaanonderbreking (50%) nemen. De Post betaalt een tegemoetkoming die gelijk is aan 7,5% van de brutojaarwedde gedurende een periode van maximum 48 maanden.

ONTSLAGVERGOEDINGEN

Vervroegd pensioen

Krachtens de CAO 2001-2004, 2005-2006 en de CAO van 2007-2008, kunnen statutaire medewerkers die voldoen aan bepaalde voorwaarden op het vlak van leeftijd en anciënniteit, met vervroegd pensioen gaan. Daarbij blijft De Post hen een deel van hun wedde uitbetalen tot ze de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt. Daarnaast kunnen medewerkers die voldoen aan bepaalde voorwaarden op het vlak van leeftijd en dienst, een jaar betaald verlof nemen gedurende het jaar dat aan hun vervroegd pensioen voorafgaat.

Volledige loopbaanonderbreking 100%

Statutaire medewerkers die voldoen aan bepaalde voorwaarden op het vlak van leeftijd en anciënniteit kunnen net vóór hun vervroegd pensioen een volledige loopbaanonderbreking nemen. De desbetreffende uitkeringen worden betaald door de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA) en door De Post.

ANDERE BELONINGEN OP LANGE TERMIJN

Plannen met betrekking tot werknemerstoelagen

Tot 1 oktober 2000 was De Post haar eigen verzekeraar voor arbeidsongevallen en ongevallen op de weg van en naar het werk. Als gevolg daarvan zijn alle vergoedingen, die betaald werden aan personeelsleden voor ongevallen die plaatsvonden voor 1 oktober 2000, gefinancierd door De Post zelf.

Sinds 1 oktober 2000 heeft De Post verzekeringspolissen afgesloten om het risico te dekken.

Het nettopassief met betrekking tot personeelsbeloningen op 31 december omvat de volgende posten:

OP 31 DECEMBER	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
Contante waarde van de verplichtingen	(473,8)	(619,5)
Reële waarde van de fondsbeleggingen	0,8	1,3
Contante waarde van de netto verplichtingen voor het plan	(473,1)	(618,2)
Contante waarde van de netto verplichtingen	(473,1)	(618,2)
Niet opgenomen actuariële winsten/verliezen	(10,8)	(5,8)
Netto verplichting opgenomen in de balans	(483,9)	(623,9)
Personeelsvoordelen opgenomen in de balans		
Passiva	(483,9)	(623,9)
Netto passiva	(483,9)	(623,9)

De veranderingen in de contante waarde van de verplichtingen worden hierna weergegeven:

	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
Contante waarde op 1 januari	(619,5)	(633,8)
Opgenomen pensioenkosten van het dienstjaar	(17,5)	(71,5)
Interestkost	(25,3)	(17,2)
Pensioeninkomsten (kosten) van verstreken diensttijd	33,8	-
Actuariële winsten	68,4	22,9
Betaalde bijdragen	71,9	74,4
Inkomsten (kosten) met betrekking tot de inperkingen of afwikkelingplan	14,3	-
Effect van schattingswijzigingen via IAS 8	-	3,0
Vervreemding via verkoop van filialen	-	2,8
Langlopende verplichtingen op 31 december	(473,8)	(619,5)

De in de resultatenrekening opgenomen kosten met betrekking tot personeelsbeloningen worden hierna weergegeven:

OP 31 DECEMBER	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
Opgenomen pensioenkosten van het dienstjaar	(17,5)	(71,5)
Interestkost	(25,3)	(17,2)
Pensioeninkomsten (kosten) van verstreken diensttijd	33,8	-
Actuariële winsten/(verliezen)	77,1	7,5
Financieel	16,4	1,0
Overige	60,7	6,4
Effect van schattingswijzigingen via IAS 8	-	10,0
Financieel	-	3,5
Overige	-	6,6
Netto kosten	68,1	(71,2)

OP 31 DECEMBER	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
Personeelskosten	77,0	(58,5)
Financiële kosten	(8,8)	(12,7)
Netto kosten	68,1	(71,2)

Interestkosten en actuariële winsten of verliezen werden opgenomen onder "financiële kosten". Alle andere hierboven samengevatte kosten werden opgenomen in de winst- en verliesrekening onder "Personeelskosten". De Post neemt alle actuariële winsten en verliezen op in de resultatenrekening en dit in overeenstemming met de bandbreedte-methode. Er is geen vaste bijdrageregeling.

De voornaamste actuariële veronderstellingen op balansdatum zijn de volgende:

	2008	2007
Inflatiepercentage	2,0%	2,0%
Toekomstige loonsverhogingen	3,0%	3,0%
Evolutie medische kosten	5,0%	6,0%
Sterftetabellen	MR/FR	MR/FR

De reële waarde van de fondsbeleggingen van de "Sociale Dienst van De Post" kunnen als volgt worden samengevat:

	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
Reële waarde van de fondsbeleggingen per 1 januari	1,3	0,8
Bijdragen door de werkgever	4,9	5,3
Betaalde bijdragen	(5,4)	(4,8)
Reële waarde van de fondsbeleggingen per 31 december	0,8	1,3

Gezien de huidige economische situatie en de stijging van bepaalde referentie rentevoeten, is de discussie gevoerd over de gepaste methodologie i.v.m. de aanvaardbare discontovoeten. Als gevolg hiervan, heeft De Post beslist om op 31/12/2008 de discontovoeten te bepalen op basis van obligaties die niet uitgegeven zijn door financiële instellingen. Deze discontovoeten liggen tussen de 4,5% en de 5,6% (2007: tussen de 4,6% en de 5,5% gebaseerd op de marktopbrengsten van AA-genoteerde obligaties).

Een stijging of daling van 1% in de kosten voor medische verzorging laat de langlopende verplichting en de rentekosten/pensioenkosten van De Post als volgt veranderen:

	+1%	2007	-1%
IN MILJOEN EUR			
Samenvoeging van opgenomen pensioenkosten en interestkosten	1,9	(1,4)	
Langlopende verplichting mbt. medische kosten	21,2	(16,8)	

	+1%	2008	-1%
IN MILJOEN EUR			
Samenvoeging van opgenomen pensioenkosten en interestkosten	0,5	(0,4)	
Langlopende verplichting mbt. medische kosten	15,8	(12,7)	

9.24. OP AANDELEN GEBASEERDE BETALINGEN

In 2006 keurde De Post het Employee Stock Option Plan ('ESOP') voor het management goed. Krachtens dat plan heeft De Post optierechten verleend in 2006, 2007 en 2008. Zodra deze opties zijn verleend, wordt er één derde per jaar over een periode van drie jaar definitief toegewezen. De opties zijn toegekend aan ongeveer 80 senior managers, met inbegrip van de CEO en het Directiecomité.

De reële waarde van de opties wordt ten laste genomen over de toewijzingsperiode. In overeenstemming met IFRS 2 werd het "Binomial Option Pricing Model" gebruikt voor het bepalen van de reële waarde van de opties. De kost in de resultatenrekening van 2008 bedroeg 3 miljoen euro (2007: 1,9 miljoen euro). Alle op aandelen gebaseerde personeelsvergoedingen worden geboekt volgens de cash-settled methode. De voorwaarden mbt. het Employee Stock Option Plan werden niet gewijzigd in 2008.

Hierna wordt het totaal aantal uitstaande opties weergegeven:

	2008	2007
AANTAL		
Uitstaande aandelenopties per 1 januari	2.724,0	1.336,0
Aandelenopties toegekend gedurende het boekjaar	2.262,0	1.388,0
Aandelenopties uitgeoefend gedurende het boekjaar	(416,0)	-
Aandelenopties opgegeven gedurende het boekjaar	(40,0)	-
Aandelenopties als gevolg van 'bad leavers'	(78,0)	-
Uitstaande aandelenopties per 31 december	4.452,0	2.724,0

	2008	2007
Aantal personen op 1 januari	60,0	54,0
IN	20,0	6,0
UIT	0,0	0,0
Aantal personen op 31 december	80,0	60,0

De reële waarde van de opties en de gebruikte veronderstellingen in het 'Binomial Option pricing model' worden hierna weergegeven:

OP 31 DECEMBER	2008	2007
IN EUR		
Reële waarde van de toegekende aandelenopties	245,2	294,2
Uitoefenprijs	2.848,0	2.593,0
Verwachte volatiliteit	32,6%	27,0%
Verwachte looptijd (in jaren)	4 J	4 J
Risicovrije interestvoet	3,9%	4,1%

In bovenstaande tabel wordt de reële waarde van de aandelenoptie, toegekend in 2008, getoond zoals deze berekend is op basis van de parameters voor 2008 en volgens het scenario waarbij er een dividenduitkering is van 100% van de winst van het boekjaar (in 2006 en 2007, was dit een dividenduitkering van 50% van de winst van het boekjaar).

Alle aandelenopties hebben dezelfde uitoefenprijs per toekenningsperiode. Er zijn dus geen verschillende prijzen in één toekenningsperiode.

Van de 4.452 uitstaande opties hebben er 902 (overblijvende opties van deze toegekend in 2006) een uitoefenprijs van 1.464 euro en een resterende looptijd van 2 jaar; 1.406 (toegekend in 2007) hebben een uitoefenprijs van 2.593 euro en een resterende looptijd van 3 jaar; de andere 2.144 opties (toegekend op 31 december 2008) hebben een uitoefenprijs van 2.848 euro en een resterende looptijd van 4 jaar.

In 2008 werden er nieuwe call en put optieovereenkomsten afgesloten tussen de begunstigden van het ESOP en Alteris NV (een dochteronderneming van De Post NV), waarbij Alteris NV aandelen van De Post NV kan verwerven, in plaats van De Post NV zelf.

Als gevolg hiervan hebben Post Invest Europe S.à.r.l. ("PIE") en Alteris NV een aantal overeenkomsten inzake put- en callopties afgesloten:

- PIE heeft nu een calloptie voor de aandelen die Alteris NV zou kunnen kopen van de begunstigden van het ESOP. De prijs zal de werkelijke aankoopprijs zijn die geldt voor de begunstigden van het ESOP.
- Alteris NV heeft ook een putoptie voor de aandelen die ze zou kunnen kopen van de begunstigden van het ESOP. De prijs is de laagste van, ofwel de door Alteris NV betaalde prijs ofwel de uitoefenprijs.

De Post NV heeft nog steeds een calloptie jegens Post Invest Europe S.à.r.l. ("PIE") voor het aankopen van de aandelen met betrekking tot de uitgeoefende opties tegen een prijs die overeenkomt met de uitoefenprijs.

De opties worden niet geherwaardeerd en hebben geen invloed op de resultatenrekening van De Post, omdat het bedrijf krachtens IAS 39 geen marktrisico op zijn eigen aandelen kan hebben.

9.25. HANDELSSCHULDEN EN OVERIGE SCHULDEN

LANGLOPENDE HANDELSSCHULDEN EN OVERIGE SCHULDEN

OP 31 DECEMBER	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
Schulden	2,1	-
Overige schulden	14,2	10,5
	16,3	10,5

KORTLOPENDE HANDELSSCHULDEN EN OVERIGE SCHULDEN

OP 31 DECEMBER	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
Handelsschulden	176,8	145,2
Schulden met betrekking tot bezoldigingen en sociale lasten	393,1	389,6
Te betalen belastingen met uitzondering van belastingen op het resultaat	2,1	4,1
Overige schulden	393,3	348,8
	965,3	887,7

De nettoboekwaarden wordt geacht een goede indicatie te zijn van de reële waarde.

De samenstelling van de overige schulden kan hieronder teruggevonden worden:

OP 31 DECEMBER	2008	2007
IN MILJOEN EUR		
Voorafbetalingen	6,7	5,7
Voorschotten van de overheid	84,3	84,3
Ontvangen waarborgen	4,9	6,3
Toe te rekenen kosten	58,5	51,0
Over te dragen opbrengsten	50,5	52,8
Ontvangen deposito's van derden	147,2	109,2
Overige schulden	41,2	39,5
Kortlopend - overige schulden	393,3	348,8

De onderneming heeft geen controle op de deposito's ontvangen van derden en deze kunnen aanzienlijk variëren van jaar tot jaar.

9.26. VOORZIENINGEN

	LOPENDE GESCHILLEN	MILIEU	BEZWARENDE CONTRACTEN	HERSTRUC- TURERINGEN	OVERIGE VERGELIJKBAAR*	TOTAAL
IN MILJOEN EUR						
Balans op 1 januari 2007	29,5	3,4	19,6	0,6	21,4	74,5
Aangelegde voorzieningen	31,0	0,3	1,1	5,7	0,8	39,0
Aangewende voorzieningen	(1,9)	(0,1)	(7,3)	-	(0,3)	(9,6)
Teruggenomen voorzieningen	(6,3)	-	-	-	(0,1)	(6,4)
Overige bewegingen	2,0	(2,0)	-	-	-	-
Vervreemding via verkoop van filialen	-	-	-	(0,6)	(0,6)	(1,2)
Balans op 31 december 2007	54,3	1,7	13,4	5,7	21,2	96,3
Saldo op het eind van het jaar (langlopend)	47,6	0,7	0,2	-	12,1	60,6
Saldo op het eind van het jaar (kortlopend)	6,7	1,0	13,2	5,7	9,1	35,7
	54,3	1,7	13,4	5,7	21,2	96,3

	LOPENDE GESCHILLEN	MILIEU	BEZWARENDE CONTRACTEN	HERSTRUC- TURERINGEN	OVERIGE	TOTAAL
IN MILJOEN EUR						
Balans op 1 januari 2008	54,3	1,7	13,4	5,7	21,2	96,3
Aangelegde voorzieningen	22,2	-	2,9	0,2	55,9	81,2
Aangewende voorzieningen	(0,6)	(0,0)	(10,1)	(0,6)	(0,1)	(11,4)
Teruggenomen voorzieningen	(5,2)	-	(3,7)	(3,0)	(0,0)	(12,0)
Overige bewegingen	(0,5)	-	-	-	-	(0,5)
Vervreemding via verkoop van filialen	-	-	-	-	-	-
Balans op 31 december 2008	70,2	1,7	2,5	2,3	77,0	153,8
Saldo op het eind van het jaar (langlopend)	67,5	1,2	0,6	0,1	29,3	98,7
Saldo op het eind van het jaar (kortlopend)	2,6	0,5	1,9	2,2	47,8	55,1
	70,2	1,7	2,5	2,3	77,0	153,8

* De cijfers van het Jaarverslag 2007 werden aangepast om vergelijkbaarheid te verbeteren (zie toelichting 8)

De voorziening voor **lopende geschillen** vertegenwoordigt de beste raming van de waarschijnlijke verliezen die voortvloeien uit geschillen of waarschijnlijke geschillen tussen De Post en derden. De verwachte periode voor de daarop betrekking hebbende cash-uitstromen hangt af van de ontwikkelingen van de onderliggende geschillen.

De voorziening in verband met **milieukwesties** dekt onder meer grondsaneringen.

De voorziening voor **nadelige contracten** heeft betrekking op de beste schatting van de sluitingskosten van retailkantoren. Het gedeelte met betrekking tot het WTC-gebouw is volledig benutted en teruggenomen op eind 2008 zoals gepland.

De voorziening voor **herstructureringen** dekt voornamelijk de herstructureringskosten van Taxipost (1,9 miljoen euro) en Printing (0,2 miljoen euro).

Andere voorzieningen stijgen met 55,7 miljoen euro voornamelijk toewijsbaar aan:

- Een voorziening van 38,4 miljoen euro aangelegd om de kost te dekken voor afkoop van een aantal vergoedingen uitbetaald aan het personeel (deze voorziening zou volledig benutted worden in 2009) en
- Een bedrag van 16,5 miljoen euro aangelegd om het "RoE" risico met BPO te dekken.

9.27. BELEID EN PROCEDURES IN VERBAND MET KAPITAALMANAGEMENT

De Post volgt de evolutie van het kapitaal op, op basis van de verhouding van de netto boekwaarde van het eigen vermogen tegenover de netto schuld.

Het eigen vermogen dat gebruikt werd in de berekening van deze ratio is dezelfde als deze in de samenstelling van het eigen vermogen. De netto schuld bestaat uit leningen verminderd met financiële instrumenten, de geldmiddelen en kasequivalenten. De ratio werd berekend als volgt: [netto schuld/kapitaal].

Voorlopig beschikt De Post niet over een beneden- en bovengrens voor deze ratio aangezien De Post tot op 31 december 2007 geen belangrijke leningen had lopen met uitzondering van de EIB lening. De belangrijkste doelstellingen van het kapitaalmanagement zijn het 'going concern' principe en een gepast rendement voorzien voor de aandeelhouders.

De tabel hieronder geeft de details weer van de verschillende elementen in de ratio

OP 31 DECEMBER	2008	2007 VERGELIJKBAAR*
IN MILJOEN EUR		
Eigen vermogen		
Geplaatsd kapitaal	783,8	783,8
Overige reserves	(75,6)	(43,0)
Overgedragen resultaat	221,8	64,8
Minderheidsbelangen	0,2	0,1
Totaal	930,1	805,7
Nettoschuld		
Rentedragende verplichtingen en leningen	102,6	103,2
Niet rentedragende verplichtingen en leningen	231,5	194,0
- Financiële instrumenten	(1.111,5)	(1.011,1)
- Geldmiddelen en kasequivalenten	(198,5)	(154,8)
Totaal	(975,9)	(868,7)
Nettoschulden op eigen vermogen ratio	(1,1)	(1,1)

* De cijfers van het jaarverslag 2007 werden aangepast om vergelijkbaarheid te verbeteren (zie toelichting 8)

De niet rente dragende leningen en uitleningen bestaan uit voorschotten ontvangen van de Overheid (84,3 miljoen euro) en stortingen ontvangen van derden (147,2 miljoen euro), beiden geboekt onder de rubriek "andere vlottende schulden".

9.28. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN EN ONVOORZIENE ACTIVA

In februari 2009 deed het Europese Hof van 1ste Aanleg de beslissing van de Europese Commissie teniet, waarin een kapitaalsverhoging van 297,5 miljoen euro werd goedgekeurd door de Belgische Staat in de Post. Op basis van de bestaande elementen in het dossier, is het niet waarschijnlijk dat er momenteel uit het arrest een verplichting voortvloeit voor de Post om enig deel van de kapitaalsverhoging uit 2003 terug te betalen. Tegen de uitspraak van 10 februari kan in beroep gegaan worden, en ze kan ook tenietgedaan worden door het Europese Hof van Justitie. Er werd geen voorziening geboekt, omdat De Post op basis van de huidige stand van zaken geen duidelijk zicht heeft op de reikwijdte en de financiële gevolgen, mochten die er al zijn.

Naar aanleiding van klachten van klanten van De Post (in 1998 en 2005) lopen er twee onderzoeken mbt. concurrentie bij de Belgische mededingingsautoriteit. De Post verleent haar volledige medewerking aan de onderzoeken. In 2005 diende één van de klanten ook een eis tot schadevergoeding in bij de handelsrechtbank van Brussel. Er werd geen voorziening geboekt omdat De Post op basis van de huidige stand van zaken nog geen duidelijk zicht heeft op de reikwijdte en de financiële gevolgen, mochten die er al zijn.

9.29. RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

VERPLICHTINGEN OM VASTE ACTIVA TE VERWERVEN

De kapitaaluitgave die was geboekt op balansdatum en die nog niet uitgevoerd werd, bleef quasi onveranderd t.o.v. de positie van vorig jaar. Het bedrag blijft ongeveer 1 miljoen euro en heeft betrekking op de sorteercentra.

VERPLICHTINGEN VOOR VERKOOP VAN VASTE ACTIVA

Het totaalbedrag van deze verplichting bedraagt 0,5 miljoen euro. Het bedrag blijft stabiel ten opzichte van 2007.

ONTVANGEN GARANTIES

Op 31 december 2008 bedroeg de totale som van de bankgaranties die door klanten van De Post bij banken werden

gedeponeerd 44 miljoen euro (2007:21 miljoen euro). Deze garanties kunnen worden opgevraagd en uitbetaald indien de klant niet betaalt of failliet gaat. Ze bieden De Post dus financiële zekerheid tijdens de periode dat ze een contract heeft met de klant. De stijging is toe te schrijven aan een aantal bijkomende garanties, erkend door de banken.

GOEDEREN VOOR WEDERVERKOOP IN CONSIGNATIE

Op 31 december 2008 waren goederen (loterijbiljetten enz.) met een verkoopwaarde van 20 miljoen euro door partners in consignatie gegeven om ze via het postnetwerk te verkopen. Gezien er geen belangrijke verandering geweest is in de productportfolio, zoals dit wel het geval was tussen 2006 en 2007, ligt het bedrag volledig in lijn met vorig jaar.

VERSTREKTE GARANTIES

De Post treedt in de volgende gevallen op als borgsteller:

- Verzekering van De Post – Leven: in de context van twee "equity swap" transacties die werden afgesloten tussen VPO-Leven en respectievelijk Commerzbank AG (10 miljoen euro) en BNP Paribas (15 miljoen euro). Deze twee garanties lopen af op 27 april 2009. De garantie werd ingevoerd in het kader van de lancering van Poststock Fund I, een product van tak 23 dat via de postkantoren wordt verkocht.
- DoMyMove: een garantie van 4,1 miljoen euro in het kader van de samenwerkingsovereenkomst met betrekking tot DoMyMove tussen De Post, Belgacom en Electrabel.

Buiten deze 2 bedragen, heeft De Post een overeenkomst met Dexia, waarin Dexia de verbintenis heeft om De Post een garantie van 5 miljoen euro te geven op eenvoudig verzoek.

STAATSFONDSEN

De Post NV betaalt en vereffent de financiële transacties van overheidsinstellingen (belastingen, btw enz.) namens de overheid. Deze transacties worden voorgesteld buiten balans.

9.30. TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN

A. GECONSOLIDEERDE BEDRIJVEN

Een lijst van de dochterondernemingen en de ondernemingen geconsolideerd volgens de vermogensmutatiemethode wordt, samen met een korte beschrijving van hun zakelijke activiteiten, beschreven in toelichting 9.31.

B. RELATIES MET DE AANDEELHOUDERS

De rechtstreekse aandeelhouders van De Post NV zijn de Belgische overheid (24,13%), de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij NV (25,87%), die zelf ook wordt gehouden door de Belgische overheid, en Post Invest Europe S.à.r.l. (50% minus 276 aandelen), waarvan 50% onrechtstreeks wordt gehouden door Post Danmark A/S en 50% door C.V.C. Capital Partners, en 275 aandelen, waarvan personeelsleden van De Post eigenaar zijn via het ESOP plan.

1) De Belgische overheid

a) Beheerscontract

De Post NV levert diensten van openbaar belang aan de Belgische overheid en verschillende overheidsinstanties. In het Beheerscontract dat werd afgesloten tussen De Post NV en de Belgische overheid, dat van kracht is sedert de publicatie in het Belgisch Staatsblad op 20 december 2005 (erratum 16/01/2006) van het KB dat het Beheerscontract goedkeurt, zijn de regels en voorwaarden vastgelegd voor het uitvoeren van de taken die De Post NV op zich neemt in het kader van haar activiteiten van openbaar belang en de financiële tegemoetkoming door de Belgische overheid. Het Beheerscontract blijft vijf jaar gelden vanaf de datum van de publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad.

In het Beheerscontract worden de volgende activiteiten van openbaar belang gedefinieerd:

- Postdienst:
 - ophaling, sortering, transport en uitreiking van binnenlandse en internationale post;
 - uitreiking van kranten, gedrukte tijdschriften en geadresseerd en ongeadresseerd verkiezingsdrukkerwerk.

• Financiële diensten:

- Kwijtschriften innen voor rekening van derden;

- geldstortingen op postrekeningen, uitvoeren van betalingen per cheque en overschrijvingen op die rekeningen, ontvangen van stortingen en uitvoeren van betalingen namens De Post NV of andere financiële instellingen;
 - uitgeven van postwissels, betalen aan huis van rust- en overlevingspensioenen en tegemoetkomingen aan personen met een handicap;
 - uitbetalen van presentiegelden bij verkiezingen, drukken en verkopen van vergunningszegels voor rekening van de Gemengde Administratieve Belgisch-Luxemburgse Commissie, het boeken van gelden en titels voor verkeerboetes, en de uitreiking en de uitbetaling van titels voor de Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie.
 - drukken, verkopen, terugbetalen, vervangen en inruilen van visverloven;
 - garanderen van de opening van een rekening zonder kasfaciliteit met een minimale dienstverlening.
- Overige diensten:
 - de sociale rol van de postbode;
 - het verstrekken van de gepaste informatie aan het publiek op verzoek van de bevoegde overheid;
 - het afdrukken en bezorgen van elektronische post;
 - de diensten m.b.t. het certificeren van berichten;
 - de diensten die worden uitgevoerd voor Staatsrekenplichtigen en het opstellen van de dagtoestand inzake thesaurie;
 - het verkopen van fiscale- en boetezegels;
 - medewerking van De Post NV bij het uitreiken van pakken stembrieven;
 - medewerking van De Post NV bij het drukken en uitreiken van officiële formulieren en werkaanbiedingen;
 - het verstrekken door De Post NV van middelen voor het organiseren van toegangsexamens voor het openbaar ambt;
 - het aanbieden in de postkantoren van een passende infrastructuur die met behulp van het internet ervoor zorgt dat de relaties tussen de burgers en de overheid vlotter verlopen.

Het Beheerscontract bepaalt de principes voor de facturering aan de Belgische overheid. De tegemoetkoming door de Belgische overheid dekt het verschil tussen de werkelijke kostprijs voor De Post NV en de prijs die wordt gefactureerd aan de gebruiker van de dienst.

De facturerings- en vereffeningsprocedures die van toepassing zijn op de activiteiten van openbaar belang die De Post NV uitvoert voor de Belgische overheid, zijn vastgelegd in een afzonderlijke overeenkomst waarin de Belgische overheid zich ertoe verbindt om te betalen voor de door De Post NV verleende openbare diensten.

b) Schatkistfunctie

Conform het KB van 15 juli 1997 houdende maatregelen tot consolidatie van de financiële activa van de overheid, beheert De Post NV de rekeningen van institutionele entiteiten en de rekeningen die verband houden met de Postcheque-activiteit. Deze entiteiten maken deel uit van de openbare sector.

Het contract van 20 december 2005 stipuleert de bepalingen die van toepassing zijn tussen De Post NV en de FOD Financiën m.b.t. de bewegingen van fondsen tussen beide instellingen, samen met de provisies van sommige door De Post NV beheerde fondsen aan de Schatkist.

Krachtens deze overeenkomst worden twee fondsen, eigendom van openbare instellingen, beheerd door de Post NV, nl.:

1. **Staatsfondsen.** De Post NV betaalt en vereffent de financiële transacties van federale ministeries (belastingen, BTW enz.) namens de Staat. De Post boekt deze bedragen buiten balans.
2. **Fondsen van het KB van 15 juli 1997.** Dit zijn de liquide middelen van parastatale instellingen (RSZ, kinderbijslagfonds enz.) die bij De Post NV zijn gedeponereerd en die buiten balans worden geboekt.

2) Post Danmark

Post Danmark stelt een aantal deskundigen ter beschikking van De Post om haar bij te staan bij de uitvoering van een reeks projecten op het vlak van productiviteitsverhoging en commerciële herpositionering (nieuwe sorteercentra, pakjes enz.). De Post neemt de loonkosten en de verblijfskosten van deze deskundigen ten laste. De kosten die in verband met deze activiteiten door Post Danmark worden gefactureerd, bedragen 0,73 miljoen euro (2007: 1,3miljoen euro).

C. RELATIES MET BANK VAN DE POST

De Bank van De Post (BPO) is een door De Post NV en Fortis Bank gezamenlijk beheerde dochtermaatschappij, die zaken doet als een kredietinstelling. Haar bank- en verzekeringsproducten worden aangeboden via het netwerk van postkantoren.

Raamovereenkomst

Op 28 februari 1995 sloten De Post NV en de Generale Bank (nu Fortis Bank) een raamovereenkomst af voor het opzetten van een partnerschap voor de distributie van bankproducten. De bepalingen van die raamovereenkomst werden opnieuw onderhandeld in 2002. BPO betaalt De Post NV een commissie die is vastgelegd volgens de marktvoorwaarden voor de distributie van bank- en verzekeringsproducten en de resultaten van bepaalde back-office activiteiten. De commissie bedraagt 91,9 miljoen euro voor 2008 (2007: 93,7 miljoen euro).

Werkkapitaal

BPO heeft 9,0 miljoen euro ter beschikking van De Post NV gesteld zonder enige garantie of interestbetaling door De Post NV. Deze som zal tijdens de volledige duur van de raamovereenkomst voor De Post NV beschikbaar blijven. Ze is bedoeld om het werkkapitaal te vormen dat De Post NV in staat stelt om zaken te doen in naam van BPO.

Verzekeringscontract

Tussen De Post NV, BPO en Fortis werd een contract voor de distributie van verzekeringen afgesloten.

De betrokken partijen zijn overeengekomen om verzekeringsproducten aan te bieden en te verkopen via het distributienetwerk van De Post NV. Tot en met het boekjaar 2014 voorziet het contract immers in een toelatingsvergoeding, een commissie op alle door De Post NV verkochte verzekeringsproducten en bijkomende commissies als de vastgelegde verkoopcijfers worden behaald.

D. RELATIES MET DE RAAD VAN BESTUUR EN HET MANAGEMENT

Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur is als volgt samengesteld:

- 5 bestuurders (bestuurders van de categorie A) aangesteld door de Belgische Staat, na beraadslaging in de ministerraad en bekrachtigd via koninklijk besluit
- 4 bestuurders (bestuurders van de categorie B) aangesteld door de andere aandeelhouders (alle aandeelhouders met uitzondering van de Staat); en
- De Gedelegeerd Bestuurder, die niet tot één van bovenvermelde categorieën behoort, maar aangesteld wordt door de Belgische Staat, na beraadslaging in de ministerraad en bekrachtigd via koninklijk besluit.

Sinds 17 januari 2006 wordt de Raad van Bestuur voorgezeten door Mevrouw Martine Durez. Op dit ogenblik bestaat de Raad, naast de Voorzitter, uit de volgende bestuurders:

- Arthur Goethals (A)
- Luc Lallemand (A)
- Christian Leysen (A)
- Jean-François Robe (A)
- Geert Duyck (B)
- Helge Israelsen (B)
- Søren Vestergaard-Poulsen (B)
- Fritz Schur (B) – tot 16 april 2008
- Bjarne Wind (B) - vanaf 16 april 2008
- Johnny Thijs (Gedelegeerd Bestuurder)

De bezoldiging van het mandaat van de leden van de Raad van Bestuur werd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 25 januari 2000 vastgesteld. De brutobezoldiging op jaarbasis bedroeg in 2008:

- 34.921 euro voor de Voorzitter, die ook het Paritair Comité van De Post voorziet, en dit zonder zitpenning of bezoldiging (in 2008 is het Paritair Comité 12 keer samengekomen);
- 17.461 euro voor de andere bestuurders, met uitzondering van de Gedelegeerd Bestuurder.

Tenslotte zijn er zitpenningen voorzien van 1.462,85 euro voor elk lid van de Raad (met uitzondering van de CEO) per bijgewoonde vergadering van één van de adviserende Comités die binnen de Raad werden opgericht. Voor het bijwonen van vergaderingen van het Paritair Comité van De Post door de Voorzitter van de Raad zijn geen zitpenningen of extra bezoldigingen voorzien.

Søren Vestergaard-Poulsen en Geert Duyck hebben afgezien van de bezoldigingen en zitpenningen waarop zij recht zouden hebben in hun hoedanigheid van bestuurder.

De Gedelegeerd Bestuurder en het Directiecomité

Na beraadslaging in de ministerraad, wordt de Gedelegeerd Bestuurder d.m.v. een koninklijk besluit aangesteld voor een hernieuwbare periode van 6 jaar. Indien de Voorzitter van de Raad van Bestuur Nederlandstalig is, dient de Gedelegeerd Bestuurder Franstalig te zijn en omgekeerd. D.m.v. het Koninklijk Besluit van 26 februari 2008 werd, in overeenstemming met het voorstel van de Raad van Bestuur en de aanbeveling van het Remuneratiecomité, het mandaat van de huidige Gedelegeerd Bestuurder, Johnny Thijs, verlengd voor een nieuwe termijn van 6 jaar. De effectieve termijn ging in vanaf 7 januari 2008.

De Gedelegeerd Bestuurder (CEO) is verantwoordelijk voor het operationele beheer van de onderneming. De Raad van Bestuur heeft hem de bevoegdheden betreffende het dagdagelijks management gedelegeerd. Hij kan de onderneming vertegenwoordigen binnen het kader van het dagdagelijks management en binnen het kader van andere bevoegdheden die aan hem gedelegeerd zijn. Deze vertegenwoordiging houdt ook de uitoefening in van de stemrechten, aangehecht aan aandelen die de vennootschap in zijn bezit heeft.

Het Directiecomité staat de CEO bij in het beheer van de vennootschap. Het Directiecomité is volgens de statuten ook bevoegd om te onderhandelen over elke verlenging of wijziging van het Beheerscontract dat is afgesloten tussen de Staat en de vennootschap. Aan de leden van het Directiecomité en andere personeelsleden worden bevoegdheden op operationeel niveau toegekend.

Door een beslissing van de Raad van Bestuur van 23 september 2008, is het Directiecomité als volgt samengesteld:

- Johnny Thijs, CEO
- Baudouin Meunier: Director Enterprise, Group Marketing & Regulatory
- Mark Michiels: Director Human Resources & Organisation
- Koen Van Gerven: Director Residential, SOHO's & Small Enterprises
- Pierre Winand: Chief Financial Officer

Aan de volgende personen werden bepaalde operationele bevoegdheden toegekend en ze zijn aan het Directiecomité toegevoegd:

- Kurt Pierloot: Director Mail & Parcels Operations
- Peter Somers: Director International
- Johan Vinckier: Director Service Operations

Zij worden uitgenodigd op alle vergaderingen van het Directiecomité om onderwerpen te bespreken i.v.m. het beheer van de vennootschap of andere zaken die binnen hun bevoegdheden vallen.

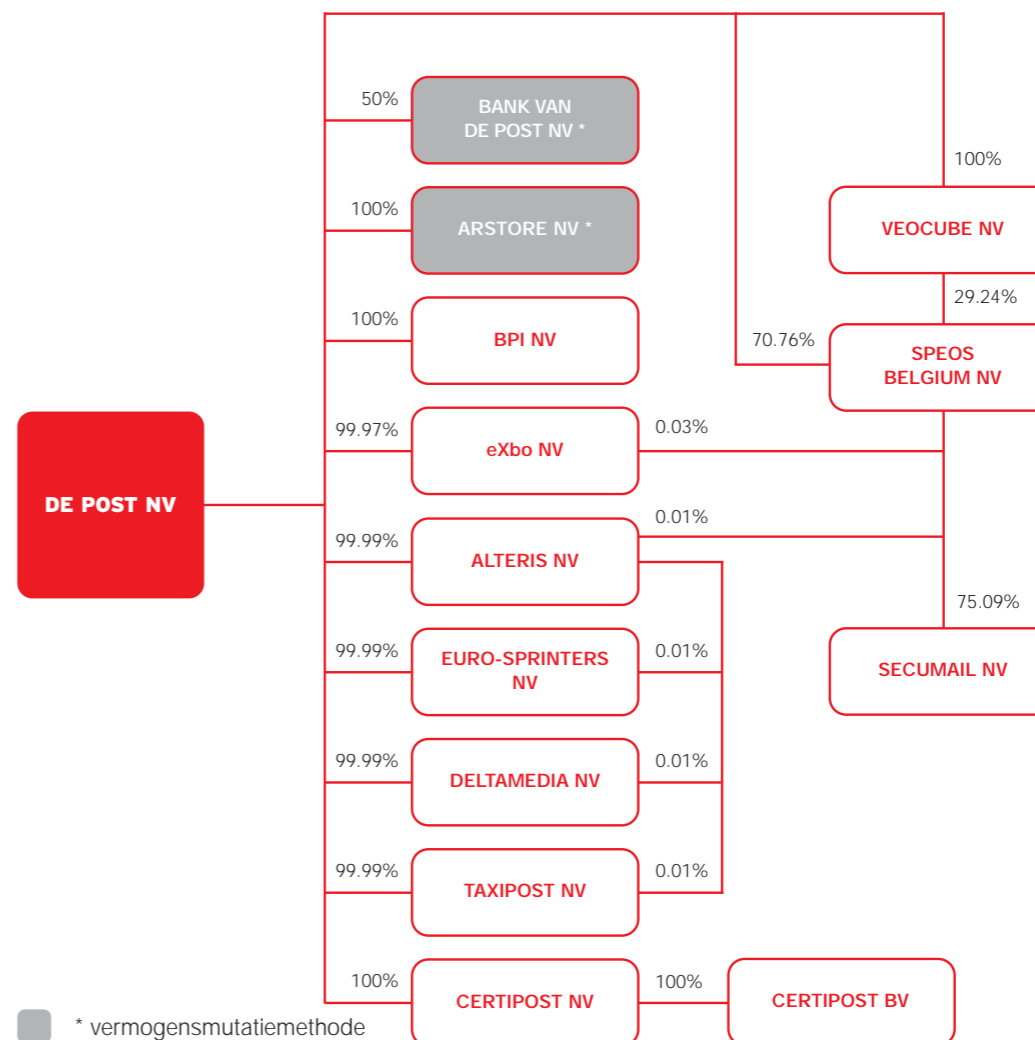
Voor het jaar dat werd afgesloten op 31 december 2008, werd een bedrag van 0,9 miljoen euro aan de CEO betaald (2007: 0,9 miljoen euro). Aan de CEO werden 261 aandelenopties (2007: 174) toegekend in het kader van het "Employee Stock Option Plan".

Aan de overige leden van het Directiecomité, inclusief de hier boven vermelde toegevoegde leden, werd een globaal bedrag van 3,2 miljoen euro betaald (2007: 2,9 miljoen euro) onder de vorm van basissalaris en variabele verloning.

In 2008 zijn alle zeven leden van het Directiecomité opgenomen voor de volle 12 maand. In 2007 echter, was één lid slechts opgenomen voor 4 maand, was één positie vacant gedurende 1 maand en kregen twee leden slechts 50% van hun bonus aangezien zij slechts 6 maand gewerkt hadden tijdens het referentiejaar. Aan de leden werden 546 aandelenopties (2007: 378) toegekend in het kader van het "Employee Stock Option Plan". De Post betaalde ten slotte een totaal bedrag van 141.212 euro aan verzekeringspremies in het kader van de groepsverzekering die ten behoeve van de leden van het Directiecomité werd afgesloten.

Het Directiecomité, de adviserende comités en de Raad van Bestuur worden bijgestaan door een "Corporate Secretary". De functie wordt uitgeoefend door Dirk Tirez, die tevens de "General Counsel" is van de onderneming.

9.31. OVERZICHT VAN DOCHTERONDERNEMINGEN

De dochterondernemingen van De Post zijn als volgt samengesteld:

NAAM	AANDEEL VAN STEMRECHTEN IN % 2008	2007	LAND VAN OPRICHTING	BTW NR.
Alteris NV (voorheen Laterio NV)	100%	100%	België	BE474.218.449
Arstore NV (voorheen Vicindo Printing)	100%	100%	België	BE419.892.709
BPG France SAS	-	100%	Frankrijk	FR18352871743
Certipost BV	100%	50%	Nederland	NL8102.75.594
Certipost NV	100%	50%	België	BE475.396.406
Deltamedia NV	100%	100%	België	BE424.368.565
Euro-Sprinters NV	100%	100%	België	BE447.703.597
Exbo Services International NV	100%	100%	België	BE472.598.153
Secumail NV (*)	75%	75%	België	BE462.012.780
Speos Belgium NV	100%	100%	België	BE427.627.864
Veocube NV (voorheen Speos Invest NV)	100%	100%	België	BE463.888.444
Taxipost NV	100%	100%	België	BE867.722.408
BPI NV	100%	100%	België	BE889.142.877

* De in de balans getoonde minderheidsbelangen hebben betrekking op deze dochterondernemingen (0,2 miljoen euro op 31 december 2008; 0,1 miljoen euro op 31 december 2007).

Hieronder volgt een korte beschrijving van de zakelijke activiteiten van de voornaamste dochterbedrijven:

- **Euro-Sprinters** biedt 7 dagen op 7, de klok rond, transportdiensten op maat aan voor voor goederen tot 24 ton.
- **Deltamedia** verdeelt kranten in België.
- **eXbo** helpt klanten om de doeltreffendheid van hun documentenstromen te vergroten, of het nu gaat om binnenkomende, interne of uitgaande documenten. Exbo biedt postkamerbeheer aan, digitale post, copy center, printing-on-demand, drukwerk, frankering, mailings, archivering, scanning, onthaalloket en switchboard, kantoorbenodigdheden, evenals het beheer van uw printers en faxapparaten.
- **Speos Belgium** biedt diensten aan voor het uitbesteden van administratief en financieel documentbeheer, zoals facturen, bankkittreksels en loon fiches. Die diensten omvatten het beheer en de verwerking van fysieke en elektronische documenten, het scannen van documenten, laseropmaak, onder omslag steken, elektronische facturatie, e-viewing en elektronische archivering.
- **Certipost**, nu in volle eigendom van De Post NV laat organisaties toe om elektronisch te communiceren met elke klant, burger, leverancier en openbare instelling, door de binnenkomende en uitgaande informatiestromen te automatiseren, de uitwisseling van documenten te stroomlijnen en elektronische berichten te beveiligen en te certificeren. Daarnaast levert Certipost de digitale certificaten van de Belgische elektronische identiteitskaart (e-ID). Certipost biedt oplossingen aan die elektronische facturering mogelijk maken, evenals het uitwisselen van documenten binnen de aanvoerketen, e-government met de sociale zekerheid en de douane, elektronische aangetekende post, elektronische beveiliging, elektronische loketten en het gebruik van de elektronische identiteitskaart binnen organisaties.

LIJST VAN DE VOLGENS VERMOGENSMUTATIE OPGENOMEN DOCHTERONDERNEMINGEN:

NAAM	AANDEEL VAN STEMRECHTEN IN % 2008	AANDEEL VAN STEMRECHTEN IN % 2007	LAND VAN OPRICHTING	BTW NR.
Bank van de Post NV	50%	50%	België	BE456.038.471

De relaties met de **Bank van De Post** worden beschreven in toelichting 9.30.

9.32. BELANGRIJKE GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Op 2 februari 2009 heeft Post Danmark A/S aan de Belgische staat gevraagd de overdracht goed te keuren van de aandelen, die het bezit in De Post NV (via Post Invest Europe S.a.r.l), aan C.V.C. Capital Partners. De beslissing van Post Danmark A/S om zijn aandeel in Post Invest Europe S.a.r.l te verkopen is een direct gevolg van de fusie van Post Danmark A/S met de Zweedse postale operator Posten AB. Post Danmark A/S heeft de wens uitgedrukt om de samenwerking met de Belgische Post op het vlak van bijvoorbeeld de uitwisseling van knowhow voort te zetten.

De minister van Overheidsbedrijven heeft aangekondigd dat hij de vraag van Post Danmark A/S zou onderzoeken.

Indien de Belgische Staat dit verzoek zou aanvaarden, blijft deze wel de hoofdaandeelhouder met 50% + 1 aandeel van het kapitaal van De Post NV.

Er is een update geweest, inzake de gerechtsprocedure i.v.m. de mededingingswetgeving bij, de Europese Commissie m.b.t. de kapitaalverhoging van 297,5 miljoen euro door de Belgische staat in 2003 (zie ook 9.28 niet in de balans opgenomen verplichtingen en onvoorziene activa).

VERSLAG

VAN HET COLLEGE VAN COMMISSARISSEN - BEDRIJFS- REVISOREN AAN DE ALGEMENE VERGADERING DER AANDEELHOUDERS VAN DE VENNOOTSCHAP DE POST NV VAN PUBLIEK RECHT OVER DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING OVER HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2008

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van ons mandaat van College van Commissarissen - Bedrijfsrevisoren. Dit verslag omvat ons oordeel over de geconsolideerde jaarrekening evenals de vereiste bijkomende vermeldingen en inlichtingen.

VERKLARING ZONDER VOORBEHOUD OVER DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Wij hebben de controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van De Post NV van publiek recht en haar dochterondernemingen (samen "de Groep") over het boekjaar afgesloten op 31 december 2008, opgesteld overeenkomstig de International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd voor toepassing in de Europese Unie, en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften. Deze geconsolideerde jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde balans afgesloten op 31 december 2008, de geconsolideerde resultatenrekening, het geconsolideerde kasstroomoverzicht en het geconsolideerde mutatieoverzicht van het eigen vermogen voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2008, alsook het overzicht van de belangrijkste waarderingsregels en andere toelichtingen. Het geconsolideerde balanstotaal bedraagt € 2.668,7 miljoen en de geconsolideerde winst van het boekjaar, aandeel van de Groep, bedraagt € 221,8 miljoen.

Verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan voor het opstellen en de getrouwe weergave van de geconsolideerde jaarrekening

Het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening valt onder de verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan. Deze verantwoordelijkheid omvat: het opzetten, implementeren en in stand houden van een interne controle met betrekking tot het opstellen en de getrouwe weergave van de geconsolideerde jaarrekening die geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of het maken van fouten bevat; het kiezen en toepassen van geschikte waarderingsregels, en het maken van boekhoudkundige schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van het College van Commissarissen - Bedrijfsrevisoren

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle uitgevoerd overeenkomstig de wettelijke bepalingen, en volgens de in België geldende controlenormen, zoals uitgevaardigd door het Instituut van de Bedrijfsrevisoren, en volgens de internationale controlenormen (*"International Standards on Auditing, ISA"*). Deze controlenormen vereisen dat onze controle zo wordt georganiseerd en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de geconsolideerde jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Overeenkomstig deze controlenormen hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd ter verkrijging van controle-informatie over de in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen bedragen en toelichtingen. De keuze van deze controlewerkzaamheden hangt af van onze beoordeling alsook van onze inschatting van het risico dat de geconsolideerde jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of het maken van fouten. Bij het maken van onze risico-inschatting houden wij rekening met de bestaande interne controle van de Groep met betrekking tot het opstellen en de getrouwe weergave van de geconsolideerde jaarrekening ten einde in de gegeven omstandigheden de gepaste werkzaamheden te bepalen, maar niet om een oordeel te geven over de effectiviteit van de interne controle van de Groep. Wij hebben tevens de gegrondheid van de waarderingsregels en van de consolidatiegrondslagen, de redelijkheid van de betekenisvolle boekhoudkundige schattingen gemaakt door de Groep, alsook de voorstelling van de geconsolideerde jaarrekening als geheel, beoordeeld. Ten slotte hebben wij van het bestuursorgaan en van de verantwoordelijken van de Groep de voor onze controlewerkzaamheden vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen. Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie een redelijke basis vormt voor het uitbrengen van ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van de Groep per 31 december 2008, en van zijn resultaat en kasstromen voor het boekjaar afgesloten op die datum, in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd voor toepassing in de Europese Unie, en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.

RIJKOMENDE VERMELDINGEN

Het opstellen en de inhoud van het geconsolideerd jaarverslag vallen onder de verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan.

Het is onze verantwoordelijkheid om in ons verslag de volgende bijkomende vermeldingen op te nemen die niet van aard zijn om de draagwijdte van onze verklaring over de geconsolideerde jaarrekening te wijzigen:

- Het geconsolideerd jaarverslag behandelt de door de wet vereiste inlichtingen en stemt overeen met de geconsolideerde jaarrekening. Wij kunnen ons echter niet uitspreken over de beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee de gezamenlijke in de consolidatie opgenomen ondernemingen worden geconfronteerd, alsook van hun positie, hun voorzienbare evolutie of de aanmerkelijke invloed van bepaalde feiten op hun toekomstige ontwikkeling. Wij kunnen evenwel bevestigen dat de verstrekte gegevens geen onmiskenbare inconsistenties vertonen met de informatie waarover wij beschikken in het kader van ons mandaat

Brussel, 4 maart 2009

Het College van Commissarissen - Bedrijfsrevisoren

Ernst & Young Bedrijfsrevisoren BCVBA
vertegenwoordigd door

Grant Thornton, Lippens & Rabaey BVCV
vertegenwoordigd door

Pierre Anciaux
Vennoot

Marleen Mannekens
Vennoot

CONTACTEN

DE POST

Muntcentrum — 1000 BRUSSEL / www.depost.be

Directie : tel. +32.2.276 22 10 — fax +32.2.276 21 49

Persrelaties : tel. +32.2.276 21 84 — fax +32.2.276 27 47 / persdienst@post.be

Public Affairs : tel. +32.2.276 29 41 — fax +32.2.276 32 44 / public.affairs@post.be

HR-Contact Center : PB 1440 — 1000 BRUSSEL — tel. 0800.12 254 / ehr@post.be

De Post : PB 5000 — 1000 BRUSSEL

BELGIAN POST INTERNATIONAL

E.M.C Gebouw 829 C — 1931 ZAVENTEM - BRUCARGO

tel. +32.2.276 25 00 — fax +32.2.276 25 10 / www.belgianpostinternational.eu

CERTIPOST

Ninovesteenweg, 196 — 9320 EREMBODEGEM

tel. +32.53.60 11 11 — fax +32.53.60 11 01 / www.certipost.be

DELTAMEDIA

Industrielaan, 24 — 1740 TERNAT

tel. +32.2.568 03 00 — fax +32.2.568 03 59 / www.deltamedia.be

EURO-SPRINTERS®

Noordersingel, 13 — 2140 ANTWERPEN

tel. +32.70.233 533 — fax +32.70.233 032 / www.eurosprinters.com

eXbo

Industrielaan, 24 — 1740 TERNAT

tel. +32.2.568 17 60 — fax +32.2.568 17 99 / www.exbo.be

SPEOS BELGIUM

Bollinckxstraat, 26-32 — 1070 BRUSSEL

tel. +32.2.558 02 00 — fax +32.2.520 70 37 / www.speos.be

TAXIPOST®

Muntcentrum — 1000 BRUSSEL

tel. +32.22.012345 (voor particulieren en bedrijven zonder contract)

tel. +32.22.512424 (voor bedrijven met contract)

www.taxipost.be

KLANTENDIENST

tel. +32.22.012345

klantendienst@post.be

PAPIER IS HET BASISMATERIAAL VAN DE POST.

Elk jaar behandelen we meer dan 3,5 miljard brieven en evenveel enveloppen.

Papier en brieven zijn een aantrekkelijk, ecologisch informatiekanaal wanneer ze zinvol en verantwoordelijk gebruikt worden.

In Europa worden meer bomen geplant dan er voor de papierproductie gekapt worden. Bovendien wordt in de papierproductie alsmeer gerecycleerd papier gebruikt: meer dan de helft van de grondstof wordt zo gewonnen. Daardoor daalt het energie- en waterverbruik tijdens de productie. Meer dan 60 % van het papier in Europa is gerecycleerd.

De Post wil bijdragen tot rationeel papierverbruik. Daarom heeft het bedrijf beslist om vanaf uiterlijk eind 2009 enkel nog gerecycleerd papier te gebruiken of papier afkomstig van duurzaam bosbeheer (FSC-label). De Post zal slechts uitzonderlijk of wanneer er technische belemmeringen zijn van deze regel afwijken.

Blz 1 tot 32 gedrukt op Hannoart Silk gecertificeerd FSC
Opgericht in 1993 door het WWF en het World Resources Institute
Label dat bevestigt dat het hout afkomstig is van wouden en plantaties die op duurzame wijze beheerd worden

Blz 32 tot 96 gedrukt op Cyclus Offset
Opgericht in 1992 door de Europese Raad
Product dat beantwoordt aan Europese milieu-criteria gebaseerd op de volledige levenscyclus van het product

Verantwoordelijke uitgever : Piet Van Speybroeck – Muntcentrum — 1000 Brussel

Concept, inhoud en coördinatie :

Piet Van Speybroeck en Eric Halloy – Muntcentrum — 1000 Brussel

Design : Trait d'Esprit

Foto's : Isabelle Persyn, Frédéric Cirou (cover)

Druk : Drukkerij van DE POST

